

Katolički list

Zvonik

GOD: XVII BR. 6-7 (188-9) Subotica, lipanj-srpanj (juni-juli) 2010. 130,00 din

Temna broja: Nakon umora treba odmora

Reportaža: Hrvatska zajednica bračnih susreta

Intervju: Danica i Marinko Mlinko

Proslava 100. obljetnice posvete crkve u Tavankutu

Proštenje u župi Marije Majke Crkve

Tijelovo u katedrali

Susret ministranata u Tavankutu

Susret mladih u Slankamenu

Krizmanje u Maloj Bosni

Misa zahvalnica za učenike

Neposredna komunikacija

Spremajući ovaj broj *Zvonika*, više sam vremena proveo u razgovoru s članovima Zajednice braćnih susreta. Uvijek iznova smo se vraćali na temu komunikacije, načina na koji se jedni drugima obraćamo. Koliko smo i na koji način sposobni izravno i neposredno komunicirati? Koristimo li radije sredstva komunikacije kad trebamo reći delikatnije stvari? Čini mi se kako je ovo jedna od vrlo delikatnih tema našeg vremena. Zato joj i ovdje želim dati malo prostora.

Ljeto je zacijelo prava prilika za malo produbljenija razmišljanja. Nažalost, mnogi neće imati prilike oputovati na godišnji odmor, no kad ljetna žega primora na povlačenja u hlad, u svježije prostorije, na odmor, eto dobre prilike za promišljanja. Možda tema jednog od tih naših predaha može biti baš o tome kako komuniciramo. Danas se toliko služimo raznim sredstvima komunikacije, no jesu li ona sposobna prenijeti baš sve? Zar se možda na taj način ne uskraćujemo za nešto tako jedinstveno ljudsko? Ne postaje li baš tako naša komunikacija manje ljudska ili, grubo rečeno, osakaćena?

Iako živimo u eri komunikacija, malo je onih koji se mogu pohvaliti da ne osjećaju izvjesnu otuđenost, pa čak i od ljudi s kojima žive i rade. Apsurdno, ali upravo što se više služimo sredstvima komunikacije, time se više udaljujemo jedni od drugih. Jasno je da ne možemo biti imuni na svijet čiji smo sastavni dio, no vjerujem kako uvijek iznova moramo smoći snage zastati i promisliti o tome kako komuniciramo. Zanimljivo, ali naš život upravo po komunikaciji postaje ljudski. To posljedično znači da svođenje naših komunikacija na sredstva, na po-

sredovanja, ujedno označava i smanjivanje te specifično ljudske dimenzije komunikacije. Ta, i druga bića međusobno komuniciraju, ali na jednoj puno nižoj razini od onoga što je nama ljudima dano.

Smatram kako bih ovdje učinio veliku nepravdu, ako bih za sve jednostavno optužio sredstva komunikacije. Ona su u sebi neutralna, a mi im načinom uporabe dajemo pozitivni, odnosno negativni predznak. U čemu se onda krije problem naših modernih komunikacija?

Daleko od toga da se smatram kompetentnim dati cjeloviti odgovor na ovo teško pitanje. Za to bi trebao cijeli tim stručnjaka. Ovdje želim ponuditi samo par poticaja za razmišljanje.

Stavimo na stranu sada sve one površne svakidašnje razgovore, obraćanja u prodavaonicama i slično. Zanima nas komunikacija među bližnjima, prijateljima. Takva komunikacija je u biti prava avantura. Komunicirati u ovom slučaju znači izložiti se pred drugim, učiniti se ranjivim, jer pored moje ljepše strane, cjelovita komunikacija uključuje otkrivanje i moga naličja. Ako na to nisam spreman, bit će da sam u grču zbog nečega. Naravno, nije sve za svakoga, ali ukoliko nikome nisam sposoban povjeriti taj svoj teret, taj svoj grč, teško ću se znati radovati životu. Trebat će mi puno više energije kako bih sačuvao „dobar glas“ kod drugih, nego što bi mi bilo potrebno da taj svoj teret podijelim. Izbor je jednostavan, samo trebam krenuti.

Svima Vama želim ljeto bogato iskrene, otvorene i neposredne komunikacije.

Vaš urednik

Iz sadržaja

Nakon umora treba odmora	5
Štivo za odmor	7
Proslava stote obljetnice crkve u D. Tavankutu	8
Prve pričesti	9
Duhovna obnova članova FSR-a Novog Sada.....	11
Sveta misa zahvalnica za učenike.....	15
Papa zatvorio Svećeničku godinu	19
Reportaža: Hrvatska zajednica braćnih susreta	23
Intervju: Danica i Marinko Mlinko	26
Životinje u Bibliji	29
Marija u nastavi	31
Kršćanski stav: Odgajati djecu da ljube svoju vjeru i vlastiti narod.....	35
Izabrani vijećnici za novi sastav HNV-a	36
U potrazi za odmorom	41
Priča o kralju i starcu	42
Dva po dva	44
Rezultati Godine svećenika	47

Piše: br. Vjenceslav Mihetec, ocd

U srcu Božje ljubavi

Crkva svaki mjesec u godini posvećuje ili nekom otajstvu vjere ili nekom Božjem ugodniku. Tako je mjesec ožujak posvećen sv. Josipu, mjesec svibanj Majci Božjoj, a lipanj pak Presvetom srcu Isusovom. U mnogim crkvama svagdanom se slavi Božansko srce litanijским pohvalama, posvetnim molitvama i lijepim pobožnim pjesmama. Nije baš sve ukinuto.

Rado se prisjećam lipanjskih pobožnosti u našoj karmelskoj crkvi u Somboru. Bio je to doživljaj ljepote, odraz neba. Učeci bogoslovlje, bio sam potaknut na promišljanje o tome kako se to slavi baš srce Isusovo? Zašto ne neki drugi dio njegova tijela? Pomogao mi je u tome jedan poznati teolog svojom knjigom *Pobožnost božanskom srcu*. Shvatio sam da se tu ne štuje neki dio Isusova tijela, već njegova ljubav. Simbol ljubavi je srce. Dakle, slavimo Boga koji je prvi ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za naše grijehе. Slavimo Boga koji se objavio nama malenima, a ne mudrima i umnima. Boga, čija je ljubav vječna nad onima koji ga vole. Boga, koji je otvorio školu ljubavi u kojoj poučava njegov jedinorođeni Sin Isus, koji govori: *Učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca!* Sav je lipanj posvećen slavljenju Božje ljubavi, koja je razlivena u srcima našim po Duhu Svetom, koji nam je dan – poučava nas sv. Pavao.

Ljubav Božja prevelika primi pravu put čovjeka – pjevamo o Božiću, a u korizmi pak: *Od ljubavi prevelike, za sve ljude nas grešnike, ah da te ne ljubim ja*. U uskrsnom vremenu motrimo i slavimo Ljubav koja je u život vratila ubijeno tijelo našega Spasitelja. Tako nas to vazmeno vrijeme dovodi do mjeseca lipnja u kojem slavimo Ljubav u premilosrdnom srcu Boga našega.

Rekoh da je to mjesec u školi Isusa koji zove: *Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca*. Učiti se krotkosti i poniznosti.

Krotkost: Što je to? Ovdje nam je krotkost razumjeti kao stamenost, postojanost. Grčki su kipari svoje hramove stavljali na ramena „karijatida“. A to su snažne žene koje na ramenima drže cjelokupno zdanje. Stoje nepomično. Stisnutih šaka. Isus je jahao na magaretu, maloj krotkoj životinji koja strpljivo i mirno nosi. Stoga kaže da budemo stalni, nepokolebljivi. On za sebe kaže da je krotka srca. Njegovu ljubav ne lomi ni Kalvarija ni smrt.

Poniznost: Što je to? Biti ono što jesam. Isus je uvijek priznavao Oca. *Oče, ne moja nego tvoja volja neka bude!* Često je govorio da je poslan izvršiti Očev naum. Nikada si nije prisvajao ono što pripada Ocu. Isus je jednostavno bio Isus, sin Oca koji je na nebesima. Đavolske ponude nije prihvatio. Sotona mu je nudio prijevaru, jer moć i čast i vlast kako ih nudi Demon mogu u čovjekovo srce unižeti samo nemir i nered. Poniznost čuva čovjekovo srce za Boga. To je škola koju nam nudi Isus. Krotkost i poniznost kvalitete su Isusova srca. Pobožnosti mjeseca lipnja potiču nas da molimo za njih i da nam nikad ne nestanu.

Štovati Isusovu ljubav, premilosrdno srce Boga našega, znači u krotkosti i poniznosti primati njegovu Riječ ljubavi, prebirati je u srcu i pretvarati je u život. Nek se i u nama ostvari stih Psalma: *O ljubavi tvojoj Gospodine pjevat ću dovijeka!* Dajmo Isusu da svako naše srce učini po svojem srcu, kako bismo jedni drugima bili dobri kao što je nama dobar Bog.

*Dodite k meni svi koji ste izmoreni
i opterećeni i ja ću vas odmoriti (Mt 11,28)*

Nakon umora treba odmora

Piše: Katarina Čeliković

Posao kao privilegij

Imati posao, raditi i dobiti zasluženu plaću – danas je privilegij kojemu većina teži a uživa ga tek manji broj ljudi. Iako bi to trebalo biti prirodno pravo, sve se svelo na utrku u kojoj su svi umorni i opterećeni, ne u obavljanju posla već u njegovu očuvanju. Dok nekolicina planira svoj godišnji odmor, mnogi se pitaju što je to „godišnji“ i boje se i spomenuti svome poslodavcu da bi htjeli na odmor. Velika većina poslovnih ljudi ne gasi svoj mobitel tijekom cijelog dana kako bi bili na raspolaganju „ako zatreba“. Kršćani nisu pošteđeni borbe za golu egzistenciju, a svjesni su važnosti odmora i Božjeg nauma u stvaranju čovjeka i prirode. Smije li se, može i kako uzeti sebi pravo na odmor? Svatko po zakonu o radu ima pravo na godišnji odmor, u svakoj kalendarskoj godini u trajanju od najmanje 20 radnih dana, što se povećava sukladno duljini radnog staža, stručnoj spremi, uvjetima rada. Zakon predviđa da poslodavac može biti kažnjen ako radniku uskrati zajamčeno pravo na odmor. No, radnici se ne žale... Bar ne javno.

Biblija o odmoru

Biblijski pisac na prvim stranicama Svetoga pisma opisuje kako je tijekom šest dana Bog stvorio nebesa, zemlju i sve u njoj, „I sedmoga dana Bog dovrši svoje djelo koje učini. I počinu u sedmi dan od svega djela koje učini. I blagoslovi Bog sedmi dan i posveti, jer u taj dan počinu od svega djela svoga koje učini“ (Post 2,1-3). Ovo djelo čovjek je pozvan nastaviti, ali i za njega vrijedi dan, ili vrijeme počinka.

Sveta je Obitelj također imala vrijeme za odmor i slavlje. Marija i Josip su s Isusom obiteljski svake godine o blagdanu Pashe išli u Jeruzalem (usp. Lk 2,41).

Druga je zgoda iz vremena Isusova javnog djelovanja: „Apostoli se vrate i ispriповjediše što su učinili. Isus ih povede sa sobom i povuče nasamo u grad zvani Betsaida“ (Lk 9,10).

Isus svojim učenicima kaže: „Hajdete i vi u osamu, na samotno mjesto i otpočinite malo“. Jer mnogo je svijeta dolazilo i odlazilo, pa nisu imali kada ni jesti (Mk 6, 31).

Na brojnim je mjestima Biblija zabilježila potrebu odmora duše i tijela. Ako se Bog „odmarao i okrijepio“ sedmog dana nakon stvaranja, ako je Isus učenike slao na počinak, a i sam se često povlačio u osamu, mi se također moramo odmoriti kako bismo nakon toga mogli nastaviti svoj posao.

Odmor po mjeri

Ako nam se posao odvija u poslovnim uredima, tvorničkim prostorima ili u zatvorenim radionicama, sigurno će nas privlačiti priroda, napose more. Svim je izvjesno da će na odabir mjesta utjecati financijska situacija, kao i osobni afiniteti. Pred takvim se izborom najvjerojatnije neće naći naši seljaci, oni

koji svakodnevno paze na stoku, rade na njivi i dovršavaju ciklus proizvodnje hrane. Njima će se odmor svesti na nekoliko sati tijekom dana i smatrat će ga darom Božjim. Mnogima će pitanje odmora biti tek misao na koju nemaju odgovor jer ne mogu napustiti farmu ni jedan puni dan. Stoga će oni odmor tražiti u povremenom odlasku u kino, na neku predstavu, ili u vožnji biciklom.

Čovjek treba imitirati Boga kako u radu tako i u odmoru, budući da je Bog sam radom i odmorom želio predstaviti svoju vlastitu stvaralačku aktivnost. /Ivan Pavao II., Litt. enc. *Laborem exercens (Radom čovjek)*, 14-IX-1981, br. 25/.

Odmor je također duhovna potreba, „nešto sveto, zato što je to ljudski način povlačenja od, ponekad prekomjerno zahtjevnog kruga zemaljskih zadataka, da bi se obnovila svjesnost toga da je sve Božje djelo“ (Ivan Pavao II., *Dan Gospodnji*, 1998, br. 65).

Planski i ljudski

Ljudski je ipak nakon velikoga rada i napora stati, donijeti odluku o dostupnom načinu odmora. Najvažnije ga je osmisliti, dati mu sadržaj. To, naravno, ne znači da ćemo na godišnjem odmoru ljenčariti. Već sama promjena sredine čovjeku omogućava relaksaciju, napose onima kojima se život svodi na svakodnevno gledanje istoga okruženja. Onima čiji je ritam na poslu pun akcije, napetosti i žurbe, činit će zadovoljstvo ako se udalje od buke i gradske vreve. Drugima će biti radost što mogu doći do nekoliko dana u kojima će popraviti nešto na svojoj kući, ili pozavršavati ono za što nikada nemaju vremena.

Ljudski je i dobro se naspavati, dati si dovoljno vremena za opuštene razgovore s članovima obitelji, posebice sa starim roditeljima kojima jedva stignemo otići. Imati vremena za djecu, igru s njima, odlazak na bazen ili možda more, bit će zasigurno dovoljno za pravi odmor. Recept za odmor nitko nema za druge, svatko mora imati svoj vlastiti način.

Odmor za dušu

Koliko smo puta nakon odmora rekli da smo umorni od odmaranja! I odmor ne bi trebao biti tek trčanje za novim užicima, jer se tijelo može odmoriti, a duša nam bude umorna. Ako čudno zvuči, to je znak da više mislimo na tjelesni odmor a da se nismo stigli sabrati u svojoj nutrini. Odmor duše ide u smjeru slušanja Boga, onoga koji nam govori o našem životu i čiji nam kompas pokazuje idemo li dobrim putem.

Isus nas uči kako je važno naći svoje posebno mjesto u kojem ćemo se odmoriti od svijeta, gdje ćemo se moći ponajprije suočiti sa svojim brigama, strahovima, ali također dobiti odgovor od njega kako dalje, napuniti se pozitivnim mirom i optimizmom.

Što nam je potrebno za ovakav odmor? Molitva, čitanje duhovnoga štiva, šetnja u prirodi. Kad nađemo sebe, posvetimo se onima oko nas. Slušajmo ih, radujmo se s njima. Radimo

na dobrom raspoloženju i boljim međusobnim odnosima. Dok smo tako opušteni, lako možemo popraviti ranije nesuglasice. Opasno je u želji za godišnjim odmorom zaboraviti na Boga, jer o njemu nam sve ovisi. I naš život i naša budućnost. Odmoriti se u Isusu znači doista stati i prestati planirati što ćemo raditi, što nadoknaditi. Zaustavljanjem u svakodnevnoj utrci znači paziti na svoje zdravlje, na obnavljanje svoje tjelesne i duhovne snage. Čovjek koji zna stati, zaustaviti svoje poslove, uzeti vrijeme za sebe, pokazuje da je zahvalan Stvoritelju koji je posvetio i rad i odmor.

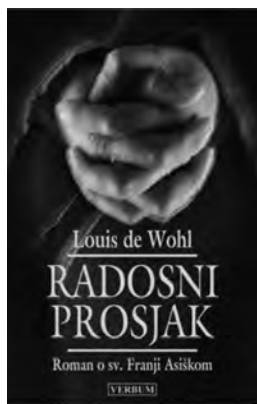
Ne dopustimo da nam vrijeme godišnjeg odmora postane vrijeme nekontroliranog i „ludog“ provoda i slobode. Shvatimo vrijeme odmora kao tjelesnu i duhovnu obnovu, poučeni Isusovim riječima:

„Pođite i vi na samotno mjesto i otpočinite malo.“

Štivo za odmor

Radosni prosjak

U ovom iznimnom romanu Louis de Wohl, zahvaljujući svojim poznatim pripovjedačkim vještina, razvija uzbudljivu pripovijest o sinu bogata trgovca koji želi postati vitez u službi kralja, ali koji umjesto toga postaje najomiljeniji od svih svetaca. Riječ je o Franji Bernardoneu, tj. sv. Franjom Asiškim.

Nakladnik: *Verbum* (www.verbum.hr).

Koliba

Najmlađa kćer Macka Mackenzia Missy oteta je za vrijeme obiteljskog ljetovanja. Dokaz da je brutalno ubijena pronađen je u nekoj napuštenoj kolibi u divljini Oregona. Četiri godine kasnije, ožalošćeni Mack prima nevjerojatnu poruku, kojom ga se poziva da posjeti onu istu kolibu...

Knjiga može poslužiti kao poticaj za promišljanje vlastitoga odnosa prema Bogu i vjeri općenito. Ne čudi stoga što je za kratko vrijeme postala bestseller.

Nakladnik: *Laguna*;

Cijena: 490 dinara.

Mali neobični ljudi

Mali neobični ljudi zbirka je pripovijedaka Mire Gavrana koju nastanjuju egzotični junaci koji se zbog specifična pogleda na život te čudnih želja i nakana sudaraju s konvencijama i redom na kojemu se temelji svijet oko njih. Tople su to i duhovite priče o ljudima kakvima smo i sami okruženi, ali ih ponekad, zbog predrasuda, odbijamo prihvatiti onako kako oni to zaslužuju.

Nakladnik: *Mozaik knjiga*;

Cijena: 48 kn.

Oprosti mi, Nataša

Knjiga prikazuje životnu povijest mladog sovjetskog komunista Sergeja Kourdakova koji je nevjernik i istaknuti progonitelj kršćana. Nakon susreta s mladom kršćankom Natašom, Sergej se pita zašto se tako mlada i lijepa djevojka moli i vjeruje u Boga. Ova je knjiga potresna priča o svjedočenju kršćana u Sovjetskom Savezu i o obraćenju njihovog progonitelja.

Nakladnik: *Katehetski*

salezijanski centar;

Cijena: 70 kn.

Put u središte srca

Glas Koncila izdao je knjigu suvremenog hrvatskog pisca Božidara Prosenjaka, što je ujedno prvi hrvatski kršćanski roman novijega vremena. Na 458 stranica, vješto vodeći čitatelje kroz intrigantnu fabulu, stvarajući hipotetičku mogućnost kako bi morao izgledati život jednog kršćanina, tj. čovjeka koji se obraća na put slijeđenja Kristova nauka, te kako se njegova duhovna dosljednost potom reflektira u njegovoj obitelji i cjelokupnom društvenom okruženju, autor potiče suvremenike na promišljanje egzistencijalnih i moralnih dvojba.

Nakladnik: Glas Koncila

(www.glas-koncila.hr).

Koplje

Ovo je potresna priča o najdramatičnijem svjetskom pogubljenju, o načinu na koji je ono pogodilo jednoga od njegovih najmanje poznatih sudionika – čovjeka koji je zarinuo koplje u Krista na Križu. Mnogobrojni su kritičari ovaj roman o rimskom centurionu Kasiju Longinu ocjenjivali kao jedno od najboljih kršćanskih književnih ostvarenja.

Nakladnik: *Verbum*

Kuhinja bez zidova

S. Anđelka Jakovljević, školska sestra franjevka Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistoga Srca Marijina, koja djeluje kao kuharica u Biskupiji u Mainzu, izdala je knjigu svojih recepata. U prvom dijelu knjige su slana jela, u drugom slatka, dok su u trećem dijelu, lijepo opremljene ilustrirane knjige, kao zasebna cjelina torte.

Budući da će neki od vas tijekom odmora možda kuhati sami, eto dobre

Cijenjeni čitatelji,

Vrijeme je godišnjih odmora. Osim odmora tijela, iskoristimo ga i za odmor duha, tražeći prostor i vrijeme za osamu, molitvu i čitanje dobre literature. Stoga smo odlučili predstaviti vam nekoliko naslova kršćanske literature, ali i drukčijega sadržaja, kako biste se za vrijeme odmora mogli duhovno nahraniti, ali i rasteretiti i zabaviti uz dobru knjigu.

Uz Božji blagoslov, želimo Vam ispunjen odmor!

prigode da se cijela obitelj uključi u taj poduhvat i na taj način ljetovanje učini još zanimljivijim i kreativnijim.

Nakladnik: *Svjetlo riječi - Sarajevo*

Pomrčina Sunca

Knjiga Michaela D. O'Briena *Pomrčina Sunca*, uz ranije objavljena *Posljednja vremena* može se svrstati među apsolutne hitove katoličke literature. Riječ je o novom apokaliptičkom trileru koji kao i *Posljednja vremena* čitatelja ne odvaja od knjige sve do posljednje stranice.

Kroz napetu priču o teroru totalitarizma koji guši vjerske slobode i onima koji mu se suprotstavljaju O'Brien otvoreno preispituje duhovno i političko stanje našega doba istodobno dajući poruku nade.

Nakladnik: *Verbum*

Poznati govore o Bogu i vjeri

Odakle sigurnost da Bog postoji? Koji je smisao života? Kako biti bolji? Je li u komunizmu bilo moguće poštivati deset Božjih zapovijedi? Kako živjeti vjeru u suvremenom svijetu? Tanja Popec, poznata novinarka i urednica, o tim i sličnim pitanjima razgovarala je s uglednim i uspješnim hrvatskim intelektualcima, znanstvenicima, umjetnicima, javnim djelatnicima i športasima. U knjizi *Poznati govore o Bogu i vjeri*, govore Josip Botteri Dini, Josip Bratulić, Sanja Doležal, Miro Gavran, Vladimir Paar, Stipe Pletikosa, Božo Prka, Krešimir Sever, Zdravko Tomac i Ljilja Vokić...

Nakladnik: *Verbum*

Proslava stote obljetnice posvete crkve u Donjem Tavankutu

Na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova, 11. lipnja, proslavljena je stota obljetnica crkve i župe u Donjem Tavankutu.

U prostorijama župe održana je svećenička rekolekcija koju je predvodio o. **Vjenceslav Mihetec**, karmelićanin iz Sombora. On je govorio vrlo nadahnuto o liku svećenika i župnika prema uzoru svetog Ivana Marije Wianeja. Posebno je naglasio važnost da svećenik u današnjem užurbanom vremenu zna naći vremena za osobnu molitvu i pobožnost. Samo takav svećenik može biti navjestitelj i svjedok živoga Boga. Pola sata prije mise dvadesetak svećenika bilo je na raspolaganju okupljenim vjernicima za ispovijed. U 11 sati iz župnog stana krenula je svečana procesija u kojoj su bili ministranti, svećenici i subotički biskup **dr. Ivan Pénzes**. Prostrana crkva bila je ispunjena mnoštvom vjernika. Najviše je na misi bilo školske djece koja pohađaju vjeronauk. Oni su sa svojim učiteljima i nastavnicima došli proslaviti jubilej crkve i završetak školske godine. Misno slavlje prenosila je Radio Marija. Uz biskupa, koncelebriralo je 25 svećenika Subotičke biskupije koji su ujedno slavili završetak Svećeničke godine. U nadahnutoj propovijedi biskup je govorio o Isusu Kristu koji je živ nazočan među nama po svojim svećenicima. *Svećenik je onaj po čijim riječima Krist dolazi među nas ljude. U našim crkvama nalazi se trajno nazočan živi Isus u znaku kruha kojim se vjernici hrane na životnom putu*, naglasio je biskup Pénzes.

Molitvu vjernika izrekli su svećenici na kraju godine koja je na poseban način bila posvećena njima. U prikaznoj procesiji sudjelovali su ministranti, djeca u bunjevačkim narodnim nošnjama i sestra dominikanka. Na misnom slavlju pjevao je župni zbor pod ravnanjem orguljaša **Zorana Đerega**. Na kraju misnog slavlja mjesni župnik **Franjo Ivanković** zahvalio je biskupu, svim okupljenim svećenicima, redovnicima i redovnicama, djeci i ostalim vjernicima koji su sudjelovali u ovom slavlju. Zahvalio je također ravnateljici OŠ „Matija Gubec“ iz Tavankuta **Stanislavi Stantić Prčić** i ravnatelju Ekonomske srednje škole „Bosa Milićević“ iz Subotice **Igoru Bemu** za njihovu prisutnost.

U nedjelju, 13. lipnja, misno slavlje u 10,30 predvodio je o. Vjenceslav Mihetec, a uz njega su slavili vč. **Miroslav Orčić** i mjesni župnik Franjo Ivanković. Lijepo je bilo vidjeti ispunjenu crkvu mnoštvom vjernika. Davno je na Proštenju u Tavankutu bilo ovoliko vjernika. Vruće vrijeme nije spriječilo mnoštvo vjernika iskazati svoju zahvalnost Presvetom Srcu Isusovu. U nadahnutoj propovijedi o. Vjenceslav je naglasio važnost ne suobličenju vjernika vrijednostima koje nudi moderni svijet. On je pozvao vjernike na osobnu i zajedničku molitvu koja ima snagu očuvati čovjeka od raznih opasnosti. *Bog ima povjerenja u*

nas i zato nas je stavio u ovo vrijeme da budemo svjedoci njegove ljubavi. Da bismo tu zadaću mogli ispuniti, treba nam Božja pomoć i zaštita. Zato se utječemo Njegovoj ljubavi i želimo se ugledati u Isusovo Srce, rekao je o. Vjenceslav.

B. M.

U stogodišnjoj povijesti, župa u Tavankutu je imala pet župnika i nekoliko upravitelja župa. Župnici su bili: Grgo Romić (1910-1915); Antun Berger (1917-1944), /strijeljani su ga komunisti dolaskom na vlast/; Ivan Lebović (1945-1960); Antun Gabrić (1961-1998); Franjo Ivanković (1998-).

U crkvi se nalazi pet prekrasnih oltara podignutih u čast: Srca Isusova, Žalosne Gospe, Blažene Djevice Marije, Svetog Antuna i Svetog Josipa. Oltare su podigle ugledne obitelji ove župe. U postkonzilskoj obnovi prošireno je svetište crkve i podignut je novi oltar s dva ambona. Oltar i crkva su posvećeni po rukama subotičkog biskupa Matije Zvekanovića 20. listopada 1974. godine. Godine 2002. izvršena je temeljita obnova krova crkve i malog zvonika. Crkva danas ima dva zvona: veliko 610 kg i malo 160 kg. Godine 2004. obnovljene su orgulje u crkvi. Tavankutska župa pripada subotičkom dekanatu „Stari grad“. Župa u Tavankutu danas broji oko 4300 vjernika. Vjeronauk pohađa 270 djece. U župi su više desetljeća djelovale sestre dominikanke koje i danas imaju svoj samostan u župnom dvorištu.

Blagdan Tijelova Subotici

Blagdan Tijelova ili Bršančevo proslavljeno je u Subotici 3. lipnja u katedrali bazilici Sv. Terezije Avilske. Svečanu koncelebriranu svetu misu predvodio je subotički biskup mons. dr. Ivan Pénzes uz koncelebraciju brojnih svećenika.

Biskup je u svojoj propovijedi podsjetio na važnost ovoga blagdana i naše kršćansko javno svjedočenje Isusove prisutnosti u Crkvi. Upravo ova vjera iskazuje se u pobožnoj procesiji kada gradom pronosimo živoga Isusa. Nakon svete mise procesija je po ustaljenom protokolu krenula s Presvetim Sakramentom oko katedrale a svoju ljubav prema Bogu iskazala su djeca u bjelini, ovogodišnji prvopričesnici, mladi u bunjevačkim nošnjama, dogra-

donačelnik Subotice **Pero Horvacki**, časne sestre i predstavnici Trećega reda sv. Franje, predstavnici udruga i brojni vjernici. Kako je to običaj, i ove su godine predstavljeni bandaš i bandašica ovogodišnje dužjance. Barjak je nosio bandaš **Martin Matković**, uz njega je bila bandašica **Martina Dulić**. /K. Č./

Svibanjske pobožnosti u Žedniku

Vjernici župe Sv. Marka evanđeliste u Žedniku oduvijek su se rado okupljali na molitvu krunice oko Gospičina kipa u svibnju.

Duži niz godina na ovu pobožnost se okuplja skupina uglavnom starijih vjernika. Kroz cijeli svibanj, prije svete mise molila se krunica. Da bi ova, lijepa i draga pobožnost imala svoju budućnost u našoj zajednici, a u sklopu proslave jubileja naše crkve, i u skladu s geslom koje smo odabrali: „Obratite se i vjerujte evanđelju“ (Mk1,15), u ovu pobožnost smo uključili naše najmlađe. Naime, na inicijativu vjeroučiteljice **Nataše Perčić**, a u suradnji sa župnikom **Željkom Šipekom**, svake srijede tijekom svibnja, dvadesetak djece okupljalo se u crkvi na večernju molitvu krunice, koju su sami predmolili. Većini od njih ovo je bilo prvo iskustvo molitve krunice. Nakana molitve je bila za obraćenje naše zajednice. /Ljubica/

Prva pričest u župi Sv. Križa u Somboru

Na blagdan Presvetoga Trojstva, 29. svibnja, u župi Sv. Križa u Somboru Prvoj pričesti pristupilo je petero djece.

Za ovaj događaj djeca su se dostojno pripremila i od srca radovala što će prvi puta u srce i u dušu primiti Isusa. Tako je prvopričesnica **Danijela Barušek**, učenica osnovne škole „Dositej Obradović“, za ovu prigodu napisala Isusu recitaciju koju je i pročitala na dan svoje Prve pričesti. Bio je to njen znak zahvalnosti Isusu. /Jelena Jurišić, vjeroučiteljica/

Prva pričest u Žedniku

U Župnoj crkvi Sv. Marka u Žedniku, 6. lipnja, dvadesetero djece pristupilo je prvi put k Stolu Gospodnjem i primilo Prvu pričest.

Svečano i dostojanstveno u pratnji roditelja, s ružom u ruci, prvopričesnici su ušli u crkvu na svetu misu pod kojom su prvi put, u svoje čiste djetinje duše, primili Isusa. Svečanu svetu misu predslavio je župnik **Željko Šipek**, koji je na samom početku pozdravio, u ime Isusovo, sve prvopričesnike poimence, a Isusu, u ime prvopričesnika, rekao da su mu došli s cvijetom u ruci, jer su maleni i na taj način žele Isusa pozdraviti i moliti. Riječ Božju čitali su prvopričesnici **Marijan Skenderović** i **Matija Perčić**. U svojoj propovijedi preč. Željko Šipek je protumačio poruku evanđelja, a prvopričesnicima čestitao što su tako mali, a eto ipak su nešto veliko postigli u životu svojim trudom i žrtvom, te im poručio da se ne daju omesti na tom putu i da budu uporni i ustrajni. Roditelje je pak pozvao da im ne priječe put, nego da sa svojom djecom dolaze na svetu misu. Molitvu vjernika su također predmolili prvopričesnici, a nakon toga su prinijeli na oltar darove: kruh, vino, vodu, Bibliju i biserje, a sve to je popratila kratkim raz-

matranjem **Anamarija Dožai** uz glazbenu pratnju kantora **Nikole**. Svojim pjevanjem župni zbor i Dječji zbor sv. Marka uzveličali su ovo slavlje. Na samom kraju uslijedilo je zajedničko fotografiranje prvopričesnika ispred oltara, za sjećanje na ovaj divan dan. /*Ljubica*/

Prva pričest u crkvi Sv. Marije

U crkvi Sv. Marije u Subotici, djeca su 9. svibnja primila Prvu pričest.

Za ovaj događaj marljivo su se pripremali cijele školske godine, a dan ranije su obavili svetu ispovijed.

Prošlogodišnji prvopričesnici su ih pozdravili pjesmicom, a oni su aktivno sudjelovali na misi čitanjem, pjevanjem i recitiranjem te je sv. misa bila doista svečana. Tijekom svete mise su obnovili krsne zavjete, a cijela crkvena zajednica ih je svečano proslavila.

s. Hermina Kovács M.

Prva pričest u Lemešu

Dvadeset i četvero djece primilo je 6. lipnja Prvu svetu pričest u crkvi Rođenja BDM u Lemešu. Misno slavlje predslavio je mjesni župnik **Antal Egedi**, a ovom prigodom bili su nazočni i **András Mátyús** i dr. prof. **Ling Michael Andreas** koji djeluje u Njemačkoj.

U nazočnosti roditelja, rodbine i mnogobrojnih vjernika djeca su na početku misnoga slavlja obnovila krsni zavjet. Dugo su se pripremali za ovaj dan i uzbuđenje se vidjelo na njihovim licima. Aktivno su sudjelovali u misnom slavlju, a za kraj mise su pripremili prigodni program na hrvatskom i mađarskom jeziku. Prvu pričest primilo je desetero djece iz mađarskoga odjela i četrnaestero

iz hrvatskog. Nadamo se da će ovi mališani ostati aktivni članovi naše župe jer selo nam je sve starije i ima sve manje stanovnika. /*Lucia Tošaki*/

Obnova crkve i vjerske tradicije u Plavni

Na sv. misi na blagdan Duhova, 23. svibnja, župljani u Plavni bili su ugodno iznenađeni novim prozorima na crkvi i njezinim novim i svijetlijim izgledom. Budući da je završena adaptacija i dotjerivanje zvonika, crkvenoga sata i limenoga krova na tornju, te je obnovljena i oličena iznutra i izvana, crkva se, malo po malo, priprema za svoju 200. obljetnicu. Još ljepše iznenađenje priredio je Dječji zbor na završetku mise, koji je otpjevao pjesmu *Mir svoj, o Bože*, u sklopu priprema za Zlatnu harfu.

Desetak mještana iz Plavne hodočastilo je 24. svibnja u kapelu Sv. Antuna na Feliću, što svakako svjedoči o znakovitoj obnovi pobožnosti Blaženoj Djevici Mariji, Majci Crkve. U nedjelju, 30. svibnja, na blagdan Presvetoga Trojstva, tijekom sv. mise pjevao je obnovljeni dječji zbor. Tako su Plavanjci mogli čuti sve pjesme koje su djeca pjevala na sv. misi u subotičkoj katedrali na ovogodišnjoj Zlatnoj harfi. Ovo je primjer da i male župne zajednice s oskudnim brojem angažiranih vjernika i malim brojem djece, mogu duhovno rasti i čuvati svoju vjeru i identitet.

U četvrtak, 3. lipnja, na blagdan Tijelova (ili kako ga još zovu u Plavni - Brašančevo), crkva je bila osobito ukrašena cvijećem, uresima, narodnim rukotvorinama, ponjavama, ponjavicama, oltarcima. Uz postojeća dva oltara napravljena su još dva. Sve su to sa svojim župnikom vlč. **Josipom Štefko-**

vićem uradile vjernice koje skrbe za svoju crkvu i opstanak župne zajednice, a među njima je najveći dio članica HKUPD-a „Matoš“.

Poslije sv. pričesti uslijedila je procesija s Presvetim unutar crkve. Nadamo se da će se već sljedeće godine ova pobožnost obaviti, kao što je to nekad bilo, oko crkve. Po tom događaju ovaj dan pamte mnogi Plavanjci i mještani okolnih sela i dio je vjerske tradicije i kulture ovoga sela. Raduje nas što je ovaj sv. misi i procesiji nazočio lijep broj djece i da će oni nastaviti obnovu naše vjere i tradicije tamo gdje su možda stariji zastali ili postali ravnodušnima.

Zvonimir Pelajić

Žedničani proslavili rođendan Crkve i župnikov imendan

Svečanom svetom misom koju je na blagdan Duhova, 23. svibnja, predvodio župnik **Željko Šipek**, vjernici župe **Sv. Marka u Starom Žedniku proslavili su rođendan Crkve i obilježili župnikov imendan.**

Djeca svojim nastupom vole iznenaditi i obradovati, kako sve župljane, tako i samog župnika, a tako je bilo i ovoga puta. Na samom kraju sv. mise izveli su glazbeni igrokaz „Isuse, volim te“ i otpjevali pjesmu „Mi smo djeca što vole Isusa“ i tako poslali poruku da su zahvalna Bogu za župnika koji ih je naučio voljeti Isusa, a potom mu uručili dar – paket svojih rukotvorina: crteža, igračaka, napisanih pjesama, poruka... što su mu pripremili srcem. Župnik je, dirnut ovom pažnjom, zahvalio djeci i pozvao sve prisutne u župni stan na druženje u povodu svoga imendana. I doista, u večernjim satima okupio se lijepi broj župljana, a prisutna je bila i župnikova majka. Nakon lijepog i ugodnog druženja, zajedništvo je nastavljeno kraj Gospina lika gdje smo obavili svibanjsku pobožnost. /*Ljubica*/

Duhovna obnova članova FSR-a Novog Sada

Duhovna obnova za članove FSR-a Novog Sada održana je od 14. do 16. svibnja u franjevačkoj kući duhovnih vježba „Domus pacis“ u Horgošu, a predvodio ju je duhovni asistent bratstva p. **Ivan Cvetković.**

Prvi dan obnove, nakon dolaska u kasnim poslijepodnevima, započeo je misnim slavljem a završio zajedničkim druženjem i dogovorom oko tema i plana rada narednih dana. Drugoga dana, tema prijepodnevnog predavanja bila je „Franjevački zavjeti – poslušnost, siromaštvo, čistoća“. Predavač nas je podsjetio i svojim nadahnutim govorom upozorio kako svoje u Franjinom duhu dane zavjete, pred Bogom trebamo živjeti u svijetu, na koje sve prepreke možemo naći i što sve dobro možemo učiniti kako bismo bili prava prepoznatljiva Franjina braća.

Poslijepodnevno izlaganje pater nam je održao na temu „Duh Sveti – treća božanska osoba“. Govorio je o trećoj božanskoj osobi tj. Duhu Svetomu. U iscrpnom nagovoru spomenuo se prisustva Duha Svetoga u djelu Stvaranja, upravljanju poviješću svijeta, poviješću izabranoga naroda, začeću Blažene Djevice Marije, krštenju Isusovu na Jordanu, u životu i javnom djelovanju Isusa Krista i njegova uskrsnuća, u stvaranju Crkve i djelovanje u njoj po sakramentima, simbolima i darovima. Dan smo završili misnim slavljem i klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Posljednjega dana održan je plenum na kojemu je bilo govora o dojmovima, a ujedno je to bila prilika da okupljeni članovi daju svoje prijedloge za teme narednih susreta i sl. Duhovna obnova je završena misnim slavljem te bratskim agapeom.

Radomir Hucki

Krizma u Starom Žedniku

Na blagdan Presvetoga Trojstva, 30. svibnja, u župi Sv. Marka u Žedniku, darove Duha Svetoga primilo je devetnaest krizmanika. Misno slavlje i krizmu predvodio je generalni vikar Subotičke biskupije msgr. Slavko Večerin, u zajedništvu s vlč. Miroslavom Orčićem i domaćim župnikom Željkom Šipekom.

U svojoj propovijedi dotaknuo je srce svih krizmanika i podsjetio ih na važnost toga da život koji je pred njima bude protkan vjermom i predanjem u Boga. Istaknuo je da se svoje vjere ne smiju stidjeti nego je otvoreno živjeti. Sve krizmanike pozvao je da odgovorno i predano nastave s vjerskom naobrazbom u srednjim školama jer je dobro poznavanje vjere jedan od preduvjeta da budu svjetlo svijeta i primjer mnogima.

Ljepoti misnoga slavlja svojom pjesmom doprinijeli su zborovi: župe Sv. Marka pod vodstvom kantora **Nikole Ostrogonca** i VIS „Markovi lavovi“ koji predvodi **Anica Čipak**. /*Nataša Perčić*/

Proštenje u župi Marija Majka Crkve

Svečanom zahvalnom euharistijom na blagdan Marije Majke Crkve, 24. svibnja, proslavljeno je proštenje u subotičkoj istoimenoj župi. Misu proštenja predslavio je preč. Zlatko Koren, župnik i rektor Nacionalnog svetišta u Mariji Bistrici, uz koncelebraciju domaćeg župnika mons. dr. Andrije Kopilovića i više svećenika grada Subotice.

Preč. Koren je u homiliji istaknuo da se iznenadio kako Subotica ima u sebi toliki trag kršćanskih vrijednosti u crkvama, kapelama, prekrasnim križevima krajputašima, u ljepoti subotičkih zvonika i da smo dužni sačuvati ono što su naši preci stvorili. I lijepo vrijeme je poslužilo da slavlje bude tako veličanstveno, a okupio se i velik broj vjernika. Pjevanje na misnom slavlju predvodio je župni zbor pod ravnanjem **Miroslava Stantića**. Župna se zajednica za proštenje pripravljala devetnicom. Svakoga dana su se okupljali vjernici na pobožnosti: službe Riječi na mađarskom jeziku i svečanu svetu misu na hrvatskom jeziku. Tema ovogodišnje Devetnice je bila: Marija, žena naših dana. /*Csaba Kovács*/

Proslava spomendana sv. Antuna u Lemešu

Na blagdan sv. Antuna u crkvi Rođenja BDM u Svetozaru Miletiću, slavljena je sveta misa, a predvodio ju je mjesni župnik **Antal Egedi**.

Ovom svetom misom završeno je trinaest utoraka u čast ovomu svecu. U Lemešu, kako se u narodu uvriježio naziv mjesta, ovaj se svetac iznimno oduvijek štuje, a posebno od polovice prošloga stoljeća kada su u naše mjesto došli Hrvati iz Bosne. Da bi ovaj blagdan bio još ljepši, potrudila su se djeca i članovi HBKUD-a „Lemeš“, došavši na misno slavlje odjeveni u bunjevačku narodnu nošnju gdje su izveli i prigodni recital. Kod kipa sv. Antuna nakon svete mise molili smo za puk, a bio je i blagoslov i djece i ljljana.

L. T.

Hodočašće u kapelu Sv. Antuna na Feliću kod Bača

Vjernici bačkog dekanata već četvrtu godinu hodočaste u kapelu Sv. Antuna Pustinjaka na Feliću u blizini Bača. Na svetkovinu BDM Majke Crkve, 24. svibnja, slavljeno je misno slavlje kao znak nekadašnjeg tradicionalnog hodočašća, koje se redovito organiziralo na drugi dan Duhova.

Ovdje se, u gustoj šumi na maloj ravnici, nalazi stara crkva posvećena sv. Antunu Pustinjaku, koja potječe iz kasne gotike, tj. s kraja XV. ili početka XVI. stoljeća. Misno je slavlje pred kapelom, u nazočnosti blizu stotinjak vjernika iz svih okolnih mjesta, predvodio župnik iz Žednika vlč. **Željko Šipek** zajedno s bačkim dekanom iz Selenče vlč. **Marijanom Dejom**, vlč. **Josipom Kujundžićem** iz Vajske i domaćim župnikom vlč. **Josipom Štefkovićem**. Nadahnut ovim svetim mjestom, na kome su se okupili vjernici različitih nacionalnosti, ali ujedinjeni u Duhu Svetom i ljubavi prema Blaženoj Djevici Mariji, vlč. Željko Šipek je u propovijedi među ostalim rekao: *Marija nam daje ključ kako na zemlju spuštati nebo – riječi su to: „Neka mi bude!“.* Po njima je *Marija rodila Spasitelja svijeta, po tim riječima i mi spasenje donosimo nama povjerenima. O njenom pristanku ovisilo je spasenje svijeta, a o našem pristanku ovise mnogi. Poslije toga „DA“ svi će je naraštaji zvati Blaženom. Biti spašen znači bezuvjetno reći Bogu – DA! Po takvom „DA“ rađamo se mi u*

Bogu i Bog se rađa u nama, rekao je propovjednik. Pri tom je nadodao kako velike stvari dolaze s periferije, velika znanstvena otkrića nastala su po podrumima, veliki glazbenici počeli su svirati po garažama, velike rijeke izviru u provincijama i danas velika Božja djela dolaze preko neznatnih. *Zapitani o budućnosti svijeta oči ne treba upirati u centre svjetske moći već u Nazaret, ma gdje on bio. Svatko od nas može biti Nazaret ukoliko dopusti da se nazaretski događaj u njemu dogodi*, naznačio je vlč. Šipek, zaključujući kako je Marija Majka Crkve i Majka cjelokupnog Božjega naroda, vjernika i pastira. *Ona, koja je fizička majka glave Crkve, Isusa, postaje zato duhovna majka svih udova te glave, dakle, svih vjernika*, zaključio je propovjednik.

Kapela Sv. Antuna Pustinjaka danas je gotovo ruševina, ali ovakva hodočašća mogla bi dovesti do čuda, da ona opet postane sveto mjesto okupljanja brojnih vjernika ne samo iz okolice Bača, nego i iz cijele biskupije. /**Zvonimir Pelajić**/

Obnovljena kapelica u Lemešu

Lijepo je čuti da su vjernici i u ovom kriznom razdoblju spremni odvojiti novac za popravak nekog vjerskog objekta. U Svetozaru Miletiću, na kapelici koja se nalazi u centru sela, stavljene su metalne rešetke na prozore i izmijenjena stakla.

Kapelica je posvećena Gospi od milosrđa, a izgrađena je 30-tih godina prošloga stoljeća. Često je na meti vandala. Nekoliko je puta bila obijana, prozori razlupani, a vanjska fasada ispisana različitim grafitima. Na inicijativu mladog vjernika **Željka Ze-**

lića, prikupljeni su milodari za djelomičnu obnovu. Zelić je sakupljao sredstva i koordinirao radovima, uz Božju pomoć ovaj posao je završen 12. lipnja. Ukupni radovi zajedno s materijalom iznosili su 35.000 dinara. U ovoj akciji sudjelovali su među ostalim i: **Đurika Katranj**, **István Horvat**, **Stipan Zelić**, **Dragica Horvat** i **Željko Zelić**. Zahvaljujemo i njima, ali i donatorima (njih 45) koji su dali svoj novac.

Zelićeva sljedeća nakana je da se kapelica oliči te sanira krov kako ne bi prokišnjavao. Neka mu Bog usliši molitvu a lemeškim vjernicima daruje snage kako bi se ostvarila i ova namisao. /**L. T.**/

Proštenje u Gradini

Žitelji salaškog naselja Gradina kod Sombora godinama 13. lipnja, na spomendan sv. Antuna, proslavljaju Dan svojega mjesta i proštenje.

Proštenje je proslavljeno misnim slavljem u kapelici u Gradini, koja nosi ime velikog i posebno štovanog sveca i čudotvorca, svetoga Antuna. Misno slavlje predslavio je somborski župnik **Josip Pekaović** a vjernicima je govorio o liku i djelu sv. Antuna, koji se ispovijedao i molio za svoje vjernike, a najviše skrbio za siromašne, gladne i nezbrinutu djecu.

Na svetoj misi bilo je dosta gostiju, a među ostalim bio je nazočan i predsjednik ogranka DSHV-a u Somboru, **Mata Matarić**. Poslije mise, domaćini su sa svojim gostima slavlje nastavili po svojim salašima uz svečanu i bogatu trpezu.

I. Janković

Bački Šokci u postojbini svojih predaka

Kada su prije dvije godine Sokci bačkog Podunavlja slavili 320 godina od svog dolaska u Bač i okolicu, uspostavili su čvrste veze sa starom postojbinom - Tuzlom. Tim povodom, 6. lipnja dvadesetak bačkih župljana sa svojim župnikom Josipom Štefkovićem posjetilo je svoje prijatelje i sunarodnjake iz staroga kraja. U Franjevački samostan Sv. Petra i Pavla stigli su točno na početak svete mise koju je predvodio bački župnik Štefković uz asistenciju domaćina, gvardijana fra Zdravka Anđića.

Naime, franjevci iz Franjevačkog samostana Tuzla dogovorili su se s čelnicima HKUPD „Mostonga“ iz Bača (nositelj manifestacije) da se te veze više nikada ne smiju pokidati i da suradnja između Franjevačkog samostana iz Tuzle i Franjevačkog samostana iz Bača bude trajna. Nakon misnog slavlja, domaćini su za svoje goste upriličili druženje s čelnicima kulturno umjetničkih društava i udruge „Hrvatska žena“ koji su prije dvije godine bili sudionici manifestacije „Tragovi Šokaca od Gradovrha do Bača“. Bačane je posebno impresionirao odlazak u kapelu

Gospa Lipničke u Srednjoj Lipnici. U nadahnutoj propovijedi bivšeg gvardijana tuzlanskog samostana, a sada u mirovini, fra Josipa Zvonimira Bošnjakovića, saznali su povijest ove kapele i kakav je značaj ona imala u vrijeme Bečkog rata (1683.-1699.) i kasnije, kada središte župe u Tuzli ostaje napušteno kao i svi samostani u okolici uključujući i Gradovrh. Crkva Sv. Franje Asiškog u Šikari bilo je posljednje određeno Bačana. Pojedinci iz te male grupe prisjetili su se svojega posjeta Šikari od prije 22 godine kada se slavila 300. obljetnica odlaska Hrvata Šokaca od Soli u Bačku. Uz župnika fra Marka Lovrića, goste je pozdravila i

časna sestra Bosiljka Halužan koja je tri godine boravila u Subotici u crkvi Sv. Roka i svojedobno s mladima iz ove župe sudjelovala na susretu mladih u Baču.

Molitvom za sretan put, Bačani su se oprostili od domaćina uz dogovor da će se vidjeti u Baču početkom listopada kako bi skupa proslavili blagdan Radosne Gospe, zaštitnice Šokaca tuzlanskog kraja. /S. Č./

O budućnosti Caritasa

Seminar za ravnatelje i koordinateure Caritasa Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije održan je od 11. do 13. svibnja u Beogradu.

Zajedno s predstavnicima njemačkog Caritasa, Ingeborg Barden i Angelom Gertner, uz stručnu pomoć djelatnika hrvatske organizacije MAP Consulting razmatran je treći stadij inozemnog financiranja Caritasa za godine 2011.-2013. od strane njemačke Vlade. Određene su strateški važne djelatnosti i dobivena je podrška za zadnje tri godine preko njemačkog Caritasa. Jedan od strateških ciljeva je akreditacija djelatnosti Caritasa na polju kućne njege i pomoći u kući, i uključivanje te djelatnosti u sustav socijalne skrbi države, kao i proširivanje područja djelatnosti. Inozemne donacije će u 2011. godini pokrivati tri četvrtine dosadašnje podrške, 2012. godine će to biti polovica, a 2013. četvrtina. Karitativna djelatnost Crkve je ponajprije neposredno i svojevrijem pomaganje ljudi u potrebi, i zato se mora uvelike raditi na promicanju volonterizma u okviru Caritasa.

Vič. István Dobai, ravnatelj Caritasa

Predstavljena knjiga „Povijest Franjevačke provincije Bosne Srebrne“

Državni arhiv u Osijeku, Historijski arhiv Subotica i Franjevački samostan u Subotici predstavili su 10. lipnja u kapelici subotičkog Franjevačkog samostana knjigu Ivana Stražemanca „Povijest Franjevačke provincije Bosne Srebrne“.

O knjizi su govorili ravnatelj Državnog arhiva u Osijeku prof. dr. sc. Stjepan Sršan, arhivski savjetnik, mr. sc. Dražen Kušen, viši arhivist Državnog arhiva u Osijeku i gvardijan franjevačkog samostana sv. Ante u Beogradu fra Filip Karadža. Prevoditelj i priređivač knjige, prof. dr. Stjepan Sršan, podsjetio je na vrijeme nastanka knjige, te na značenje franjevačkog reda za naše prostore tijekom povijesti. Ivan Stražemanac, iz mjesta Stražemana, nedaleko Požege, djelovao od 1729. do 1758., završio je franjevačke škole, kao svećenik franjevac bio je i profesor. Od 1729. do 1732. i sam je bio provincijalom velike provincije što je utjecalo na njegovo opredjeljenje za tradiciju a protiv podjela koje su u njegovo vrijeme izvršene, zbog čega je knjiga bila na predugačko vrijeme sklonjena od javnosti. Stražemanac je u knjizi na temelju njemu dostupnih knjiga i dokumenata opisao početak djelovanja franjevaca, prikazao je samostane u tri provincije, pokazao je što su i tko bili franjevci prije, za vrijeme osmanskog carstva. Prof. Sršan je 1991. počeo prevoditi djelo sa latinskog koje je 2010. objavio Državni arhiv u Osijeku. Knjiga je arhivski izvor od neprocjenjive vrijednosti jer je rađena na temelju onih izvora koji danas više nisu dostupni.

Moderator predstavljanja knjige bio je ravnatelj Historijskog arhiva Subotica Stevan Mačković, a domaćin fra Ivan Bošnjak, gvardijan subotičkog samostana. /Zv/

Sveta misa zahvalnica za učenike

Završetak školske i vjeronaučne godine proslavili su učenici osnovnih škola iz Subotice i okolice sv. misom zahvalnicom 9. lipnja u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske. Misu je predvodio biskup Ivan Pénzes u zajedništvu sa svećenicima, a s 1.200 djece iz Subotice, Tavankuta, Žednika, Đurđina i Male Bosne bili su njihovi vjeroučitelji, učitelji i nastavnici.

Ovo je peta godina zaredom kako se na ovaj način završava školska godina, što je inicirao prim. dr. Marko Sente s Organizacijskim odborom Festivala bunjevački pisama. Zajedništvo djece na misi zahvalnici, podržano od svećenika i kateheta, lijepa je prilika da se međusobno upoznaju svi koji pohađaju vjeronauk u školi. Djeca su predvodila molitvu vjernika sa svojim vjeroučiteljima, a najdirljivije je misno pjevanje kada se iz tisuću grla čuje pjesma. Ovoga puta glazbena pratnja bili su članovi Subotičkog dječjeg tamburaškog orkestra pod ravnanjem Stipana Jaramazovića, a pjevanje su animirali pjevači VIS-a „Proroci“.

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Svoju podršku sudjelovanjem u misnom slavlju dali su dogradonačelnik **Pero Horvacki**, generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske **Ljerka Alajbeg**, konzul savjetnik **Anto Franić** i konzulica **Vesna Njikoš Pečjak**, **Stanislava Stantić Prčić** zadužena za obrazovanje u Hrvatskom nacionalnom vijeću i **Katarina Čeliković**, djelatnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

K. Č.

Subotički predškolci u Blatu

Ovo je sedma godina kako se u vrtiću „Marija Petković“ organizira putovanje u Blato, rodno mjesto blažene Marije Petković. Djeca predškolci oprostili su se od vrtićkog života posjetivši grob blaženice čije ime nosi njihov vrtić i sudjelujući na priredbi na kojoj su se susreli s djecom predškolicima iz Osijeka, Zagreba, Splita i Blata. Blažena Marija zagrlila je svu djecu koja dolaze u vrtiće koji nose njeno ime. Taj zagrljaj nosi puno lijepih doživljaja i poseban je za nas Subotičane koji dolazimo iz druge države, iz ravnice pa se radujemo moru, druženju s djecom iz drugih gradova u Hrvatskoj.

Naše desetodnevno putovanje, od 3. do 13. lipnja, pomogli su: Hrvatsko nacionalno vijeće, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici te sponzori koji su nam pomogli u hrani („Nature“, „Bačka – voće“, „Trgopromet“ i „Imlek“). A dobra organizacija ne bi bila moguća bez PU „Naša radost“.

I ove je godine s nama bio svećenik, na našu radost bio je to katedralni župnik **Stjepan Beretić** koji je svaki dan imao misu na Prižbi. Mise su bile posebne

jer su bile u prirodi, prilagođene djeci i bogate „pridikama“ iz kojih su i mali i veliki imali što naučiti.

Najveći posao i brigu da sve bude OK podnijele su dvije vrijedne i mudre osobe, s. **Mojmira** i **Dajana Šimić**. Poslovi oko prijevoza povjereni su i ove godine obitelji Ivković i njihovoj tvrtki „Kurir“.

Marina Piuković

Lijepo je biti u braku

U subotičkoj župi sv. Roka u nedjelju, 20. lipnja dvadesetak bračnih parova obilježilo je obljetnice svoje bračne ljubavi i vjernosti. Među njima su bili i srebrni jubilarci **Jelisaveta** i **Joso Miljački**, dok su najstariji bračni parovi bili **Stipan** i **Ruža Sudarević**, koji su proslavili 69. obljetnicu, **Stipan** i **Kata Skenderović** su već 59 godina u braku a **Ljudevit Lajčo** i **Ruža Sabo**, 51 godinu. Najviše je bilo onih koji su obilježili petu obljetnicu svoje bračne ljubavi i vjernosti, što ohrabruje i jamči da će takvih slavlja biti još dugo godina.

Ovogodišnje slavlje imalo je i svoj dražesni dodatak. Naime, **Ana** i **Ante Crnković**, koji su slavili petu obljetnicu braka krstili su svog drugog sina – **Matiju**, a **Kristijan** i **Erika Šereš**, koji su četiri godine u braku krstili su svoje kćerke blizanke **Valentinu** i **Nikolinu**, a već imaju sina.

Simbol ljubavi koji je bio u središtu ovogodišnjega slavlja bila je ruža. Svim slavljenicima župnik i Obiteljski odjel Pastoralnog vijeća darovali su po jednu ružu koju su oni međusobno izmijenili uz riječi: *Čovjek samo srcem dobro vidi. Vječni oče, hvala ti za srce mog bračnog druga. Ono me je jednog dana ugledalo i zavoljelo. Hvala ti za našu ljubav i vjernost. Blagoslovi nas i našu obitelj. Primi ovu ružu. Neka te ona podsjeti na početak naše ljubavi. Hvala ti na vjernosti. Ljubiti ću te i poštovati u sve dane života svoga.* Svi prisutni u crkvi podržali su ovo njihovo obećanje radosnim poklikom „Amen“. /Zv/

Kraljice svete krunice

Molitva krunice obilježila je početak ali i cijeli mjesec svibanj. Zato su se vjernici Iriga ali i okolnih filijala posebno uključili u svibanjske pobožnosti. U nedjelju, 2. svibnja, okupili smo se u velikom broju na misi u Vrdniku za obitelji: **Zeljko, Majhenšek i Biksenmajster**, u kojoj nas župnik poziva: *na nama je donijeti svjedočanstvo ljubavi svaki dan i iznova postajati prepoznatljivi kao kršćani*. To potvrđuje i zajedništvo okrjepe u dvorištu naše kapelice.

Nakon krunice, 5. svibnja prikazane su svete mise u Irigu za pokojne iz obitelji **Smolčić i Ganić**, na kojima je, među ostalim, župnik naglasio kako *Isusovu riječ ne možemo samo slušati, nego i živjeti. Pred nama je stalno novi put, a kršćanstvo je uvijek novost i izazov*, zaključio je župnik **Blaž Zmaić**. U nedjelju, 9. svibnja u Šatrancima je služena misa za tragično preminulu **Katicu Birinji**. Tugujućoj obitelji župnik je poručio da nema veće blizine od one da Bog stanuje u ljudima, kod onih koji ga ljube. U kapelici Sv. Barbare u Vrdniku, 10. svibnja održana je redovita mjesečna duhovna obnova srijemskih svećenika s biskupom **mons. Đurom Gašparovićem** pod vodstvom umirovljenog profesora sa TBF u Đakovu, **preč. Luke Marijanovića**, na temu „Biblijski vid svećenika u Svećeničkoj godini“. Nastavljeno je zajedničko druženje uz objed koji su pripremile dvije obitelji: **Šarić i Mašić**, a za kolače se pobrinula naša dobra **Lidija**.

Kako Crkve istoka i zapada zajedno slave Uzašašće (13. svibnja), a manastir Ravanica svoju slavu, na poziv igumana **o. Benedikta**, župnik je nazočio liturgiji i zajedničkom agapeu toga dana. Uz ugledne je pak goste 15. svibnja nazočio promociji knjige preminuloga pisca **Ilije Žarković** iz Golubinaca.

Kao vjeroučitelj, župnik je 22. svibnja ispratio svoju prvu generaciju maturanata OŠ „Milice Stojadinović, Srpkinja“ iz Vrdnika i bio dionik maturalne večere. Na blagdan Duhova, 23. svibnja, proslavljeni su crkveni god i Prva pričest u filijali Dobrodol uz sudjelovanje djece prvopričesnika: **Tanje, Andree, Angeline i Erika** te njihovih roditelja. Župnik je pozvao da budu konkretni *miris Duha Svetoga*.

Uz ravnateljicu i nastavnice OŠ „D. Obradović“ župnik je 28. svibnja nazočio maturalknoj večeri osmaša u Irigu. Među njima je šestero polaznika školskoga vjeronauka. Na blagdan Presvetoga Trojstva, 30. svibnja, u Vrdniku je služena sveta misa o godišnjici smrti pokojnih **Stjepana i Mare Zadro**. Misnom slavlju prethodio je blagoslov novoga spomenika.

Svibanj završavamo blagdanom Pohoda BDM i misom na nakanu obitelji **Đeveljak** s porukom: *Isusova majka je uvijek živjela kao u nekom pohodu k drugome: pođimo i mi drugima ususret. /f. f./*

Dan bolesnika u Mužlji

Tradicionalni susret bolesnika u Mužlji, održan je na blagdan Duhova, 23. svibnja, u crkvi Imena Marijina.

Tom prilikom služena je sveta misa, a stari i bolesni imali su prilike i za svetu ispovijed. Svima onima koji su željeli podijeljeno je bolesničko pomazanje. Misno slavlje predslavio je salezijanac **Janez Jelen**, koji je u prigodnoj propovijedi kazao nekoliko poticajnih riječi nazočnima koji prolaze kroz mnoge kušnje.

Poslije svete mise bilo je druženje u prostorijama blagovaonice salezijanskoga internata Emaus u Mužlji. Čašćenje i program priredila je skupina koja se okuplja u Kući majke Margite svake srijede. Čuli smo nekoliko recitacija. Nakon toga je zapjevano nekoliko crkvenih i narodnih pjesama uz pratnju marljivih mužljanskih citraša na starim citrama. /**Janez Jelen**/

Blagdan Marije Pomoćnice kršćana u Mužlji

Blagdan Marije Pomoćnice proslavljen je 24. svibnja u Mužlji, misnim slavljem kojega je predslavio salezijanac **Zoltán Varga**.

Naime, Marija Pomoćnica je glavna zaštitnica Družbe svetoga Franje Saleškoga (salezijanci don Bosca), Družbe kćeri Marije Pomoćnice kršćana (salezijanke) i Svjetskog instituta don Boscovih dobrovoljki (voluntarke). U svojoj propovijedi, don Zoltán Varga potaknuo je domaće vjernike i hodočasnike iz Beloga Blata na pobožnost prema Mariji Pomoćnici. Na misi su sudjelovali salezijanski svećenici, lijepi broj ministranata te učenici iz internata Emaus, koji su u procesiji nosili kip Marije Pomoćnice kršćana. Neka nam ona isprosi mira, razumijevanja i milosti, koje su nam potrebne za dušu i tijelo.

Janez Jelen, salezijanac

Tjedni susret studenata i mladih radnika Srijemske biskupije

U organizaciji Povjerenstva za pastoral mladih pri Biskupijskom pastoralnom centru Srijemske biskupije održan je 12. svibnja u Petrovaradinu redoviti tjedni susret studenata i mladih radnika Srijemske biskupije.

Na susretu je sudjelovao veći broj mladih a gost je bio o. Ivan Vinkov DI, župni vikar u župi Sv. Petra u Beogradu.

Tema susreta je bila egzorcizam. O. Ivan je govorio o životu po istini, nasljedovanju Istine, Isusa Krista, o životu po sakramentima i pravoj i iskrenoj vjerničkoj molitvi. U svom izlaganju je objašnjavao kako ljudi dolaze do okultnog, koje su posljedice, te kako pomoći čovjeku u takvoj životnoj situaciji.

U razgovoru su mladi uzeli udjela postavljanjem pitanja i osvrtnom na izloženu temu, na koje je o. Ivan odgovarao.

Na koncu su mladi iznijeli svoja iskustva sa susreta mladih u Zadru što je pokazalo da su ovakvi susreti potrebni i korisni za vjerničku i pastoralnu izgradnju mladih u

našim župnim zajednicama. Susret je završen u druženju i prijateljskom razgovoru te međusobnom boljem upoznavanju.

Tomislav Mađarević

Sjednica povjerenika za pastoral mladih Srijemske biskupije i MBK Sv. Ćirila i Metoda

Ćirila i Metoda i biskupijskim povjerenikom za pastoral mladih Srijemske biskupije vlč. Ivicom Damjanovićem.

Na sjednici povjerenstva sudjelovali su srijemski biskup Gašparović, vlč. Damjanović, te povjerenici za mlade fra Filip Karadža iz Beogradske nadbiskupije, don Stojan Kalapiš iz Zrenjaninske biskupije, vlč. Marijan Vukov i Petar Gaković iz Subotičke biskupije, Ivan Hardi iz Grkokatoličkog egzarchata i Željka Dokoza iz Srijemske biskupije.

Nakon duhovnog molitvenog dijela i pozdrava vlč. Damjanovića, na sjednici povjerenstva bilo je govora o sudjelovanju i aktivnostima mladih u životu Crkve, posebno u biskupijama i župama. Prema dnevnom redu raspravljalo se o susretima mladih u našim biskupijama te o inicijativama mladih za pastoralni rad u župnim zajednicama. Posebno je predstavljen projekt pastoralnog rada sa studentima i intelektualcima te mladim radnicima, koji se održava tjedno u Pastoralnom centru Srijemske biskupije. Analiziran je i dosadašnji rad s mladima u biskupijama koji su predstavili povjerenici za svoje područje djelovanja. Predstavljeni su i posebni projekti za mlade naših biskupija za ovu i sljedeću godinu. Bilo je, nadalje, govora o hodočašću mladih u Taize i programu tog susreta. Povjerenici su iznijeli dojmove s hodočašća mladih u Rim. Također je prikazan plan i program za Svjetski susret mladih u Madridu 2011. godine i hodočašće mladih Srbije u Lurd, te program susreta mladih Međunarodne biskupske konferencije Svetog Ćirila i Metoda 2011. godine u Petrovaradinu u Svetištu Majke Božje Tekijske.

Tomislav Mađarević

Osnovano prvo kulturno društvo Hrvata u Šidu

Na svetkovinu Presvetog srca Isusova i župni god vjernika župe Šid, najistočnijeg mjesta u Vojvodini koje graniči s Republikom Hrvatskom, nakon svečanog misnog slavlja koje je predvodio dekan Srijemsko-mitrovačkog dekanata i župnik u Srijemskoj Mitrovici, preč. Eduard Španović, 11. lipnja proslavljen je osnutak prvog kulturnog društva šidskih Hrvata, pod nazivom „Hrvatsko kulturno društvo Šid“.

Nakon svečanog misnog slavlja svi vjernici i gosti prešli su u dvorište novokupljene crkvene kuće, budućeg pastoralnog centra, gdje su nazočili svečanosti proslave koju je uzveličao veliki tamburaški orkestar HKUD „Matija Gubec“ iz Rume, te zbor mladih šidske župe.

Prvo kulturno društvo s hrvatskim predznakom utemeljeno je na osnivačkoj skupštini istoga dana te je to prva udruga osnovana u Šidu nakon brojnih desetljeća, a osnivači su vlč. Nikica Bošnjaković, Josip Hodak, Josip Pavlović, Josip Matković, Đuro Martinović, Goran Žeravica, Marija Hodak, Marija Pavlović-Vulić, Jelka Ćurčić, Franush Prekpaljaj i Stjepan Kontrec. Djelatnost društva temeljit će se na svim područjima pastoralnog djelovanja ove župe i na osnovama Zakona o udrugama građana Republike Srbije.

Za prvog predsjednika HKD Šid izabran je Josip Hodak, za dopredsjednika Josip Pavlović, za tajnicu Libuška Grbatinić, dok je za predsjednika Nadzornog odbora izabran Franush Prekpaljaj, te su svi materijali s izborne skupštine dostavljeni mjerodavnim tijelima radi registracije društva i uvođenja u registar udruga. /Slavko Žebić/

Uredio: *Dragan Muharem*

Potrebni su političari koji su pravi vjernici

U Rimu je od 20. do 22. svibnja održana skupština Papinskoga vijeća za laike, na temu „Kristovi svjedoci u političkoj zajednici“.

Potrebni su političari koji su pravi vjernici, rekao je papa Benedikt XVI. u govoru 21. svibnja sudionicima skupštine. Istaknuo je kako je potrebno promicati vrednote socijalnoga nauka Crkve, kao što su život, obitelj, solidarnost sa siromašnima, sloboda, težnja za općim dobrom, a koje jamče istinski razvoj društva. Kršćani ne traže političku ili kulturnu hegemoniju, već ulažu svoj trud u izgradnju društvene zajednice, jer su sigurni da je Krist temelj svake ljudske građevine, napomenuo je Sveti Otac, te istaknuo da laici trebaju biti svjedoci evanđelja u svim svojim djelatnostima i sredinama. *Na vjernicima laicima je da u osobnome i obiteljskome, kao i u društvenome, kulturnome i političkome životu konkretno pokažu da vjera, na nov i dubok način, pomaže tumačiti i preobražavati stvarnost; da kršćanska nada širi ograničeni ljudski obzor i odašilje ga prema pravoj visini svojega postojanja, prema Bogu*, istaknuo je Sveti Otac.

Potaknuo je vjernike laike na aktivno sudjelovanje u političkome životu. *Potrebni su političari koji su istinski kršćani, ali još je prije potrebno da vjernici laici budu svjedoci Krista i evanđelja u građanskoj i političkoj zajednici*, upozorio je Sveti Otac. Treba ponovno postići i oživjeti istinsku političku mudrost; biti zahtjevni u svemu što se odnosi na vlastitu nadležnost; kritički se služiti rezultatima istraživanja znanosti o čovjeku; suočavati se sa stvarnošću u svim njezinim vidicima, nadilazeći svaki ideološki redukcionizam ili težnje prema utopiji, naglasio je Sveti Otac.

Ne treba zaboraviti da je prinos kršćana odlučujući samo ako vjersko rasuđivanje postane rasuđivanje stvarnosti, ključ razmišljanja i preobrazbe. Potrebna je istinska revolucija ljubavi, istaknuo je Papa. Revolucija koja je prije svega na novim naraštajima, pozvanima na društveno i političko zalaganje koje se ne temelji na ideologijama ili jednostranim interesima, nego na odluci o služenju čovjeku i općem dobru, i to u svjetlu evanđelja, kazao je na kraju Sveti Otac. /IKA/

Hrvatsko katoličko sveučilište započinje s nastavom

Hrvatsko katoličko sveučilište objavljuje natječaj za upis redovnih studenata u I. godinu preddiplomskog sveučilišnog Studija povijesti u akademskoj godini 2010./2011. Nastava na Hrvatskome katoličkom sveučilištu započeta će u listopadu ove godine, a mogu se prijaviti kandidati koji su završili srednju školu u trajanju od četiri godine.

Crkva u Hrvata / Crkva u svijetu

Studij povijesti na Hrvatskome katoličkom sveučilištu (HKS-u) osmišljen je po uzoru na suvremene studije povijesti u nekim europskim zemljama i u skladu s „bolonjskim procesom“. Studij povijesti na HKS-u pruža široko opće obrazovanje, stručno produbljivanje znanja o nacionalnoj i svjetskoj povijesti te o načinima stjecanja znanja o prošlosti. Studij je koncipiran tako da studenti tijekom studija budu povezani s drugim disciplinama i poljima znanja. Više informacija o Studiju povijesti može se pronaći na mrežnoj stranici Hrvatskog katoličkog sveučilišta

www.unicath.hr /www.unicath.hr/

Ubijen predsjednik Turske biskupske konferencije

Predsjednik Turske biskupske konferencije nadbiskup Luigi Padovese (63) ubijen je 3. lipnja u svojoj kući u Iskenjernu.

Nadbiskupa, koji je od godine 2008. predsjednik Turske biskupske konferencije, nožem je ubio njegov vozač. Nisu poznati motivi ubojstva. To je strašan i nevjerovatan čin, rekao je novinarima predstojnik Tiskovnog ureda Svete Stolice o. Frederico Lombardi.

Ubijeni je nadbiskup trebao putovati na Cipar i tamo se susresti s papom Benediktom XVI. Kao predsjednik Turske biskupske konferencije trebao je iz Papinih ruku primiti radni dokument za Bliskoistočnu sinodu.

Nadbiskup Padovese rođen je godine 1947., a godine 1965. stupio je u red franjevac-kapucina. Za svećenika je zaređen 1973., a papa Ivan Pavao II. imenovao ga je godine 2004. naslovnim biskupom Monteverdea i apostolskim vikarom Anatolije. Za biskupa ga je te godine zaređio tadašnji apostolski nuncij u Turskoj Edmond Y. Farhat. Skrbio se za oko četiri i pol tisuće katolika, te je mnogo učinio za katoličku manjinu u većinski islamskoj Turskoj. /IKA/

Papino apostolsko putovanje na Cipar

Papa Benedikt XVI. je 4. lipnja započeo svoje 16. međunarodno apostolsko putovanje na Cipar, i prvo putovanje jednoga pape na taj otok.

Cipar se nalazi na raskrižju kulturâ i religijâ, slavni i ujedno vrlo starih događaja, ali koji još uvijek imaju snažan i vidljiv utjecaj na život zemlje, primijetio je Papa. Sveti je Otac podsjetio na izazove s kojima se katolici trebaju suočiti, ponekad i u teškim prilikama na tom području, živeći u zajedništvu s Katoličkom crkvom, i dajući svoje svjedočanstvo u služenju društvu i svijetu.

Slijedeći tragove naših zajedničkih otaca u vjeri, svetih Pavla i Barnabe, došao sam među vas kao hodočasnik i sluga slugu Božjih. Otkada su apostoli donijeli kršćansku poruku na ove obale, Cipar je blagoslovljen snažnim kršćanskim naslijeđem, istaknuo je Papa.

Pozdravljajući ciparskoga pravoslavnog nadbiskupa Chrysostomosa II., Papa je izrazio radost zbog susreta koji ga očekuju s brojnim drugim članovima Ciparske pravoslavne crkve, kao i s drugim vjerskim predstavnicima. Pritom je izrazio nadu u jačanje međusobnih veza i isticanje potrebe za učvršćivanjem uzajamnoga povjerenja i trajnoga prijateljstva sa svima koji slave istoga Boga. *Kao Petrov nasljednik dolazim na poseban način pozdraviti katolike na Cipru, kako bih ih utvrdio u vjeri, i ohrabrio da budu uzori, kako kao kršćani, tako i kao građani, te da u punini ostvaruju svoju ulogu u društvu, na korist Crkve i Države, istaknuo je Sveti Otac.*

Jedinstvo svih Kristovih učenika dar je koji treba izmisliti od Oca, u nadi da će ono ojačati svjedočenje Evanđelja u današnjem svijetu, rekao je Sveti Otac tijekom ekumenskog slavlja u Paphosu, koje je započelo pozdravom pravoslavnoga nadbiskupa Chrysostomosa II. Kršćansko zajedništvo, iako nesavršeno, već nas sada ujedinjuje i potiče na nadvladavanje naših podjela, te na borbu kako bismo ponovno uspostavili ono puno vidljivo zajedništvo koje Gospodin želi za sve svoje sljedbenike, naglasio je Papa.

Nakon ekumenskoga slavlja papa Benedikt XVI. je pošao u glavni grad Nicosiju, na drugoj strani otoka, završavajući tako prvi dan ovoga apostolskog putovanja. Sljedećeg dana, 5. lipnja, Papa je slavio misu u Nicosiju zajedno sa svećenicima, redovnicima, redovnicama, đakonima, i crkvenim pokretima na Cipru. Papin pohod Cipru završio je svetom Misom koja je slavljena u nedjelju, 6. lipnja, u Nicosiji, na kojoj se okupilo oko 10.000 ljudi. Tridesetak biskupa i svi srednjoistočni patrijarsi sudjelovali su na Misi. Nakon trodnevnoga apostolskog pohoda Cipru, Papa se vratio u Rim. Riječi koje je izrekao na oproštaju, u ciparskoj zračnoj luci Larnaca, bile su pune zahvale ciparskim vlastima i svim građanima, kao i ohrabrenja da se i dalje zalažu za pomirenje. /IKA, KTA, RV/

Papa zaključio Svećeničku godinu

Svećanim euharistijskim slavljem na Trgu sv. Petra, 11. lipnja, na svetkovinu Srca Isusova, papa Benedikt XVI. zaključio je Svećeničku godinu.

Vatikanski trg bio je ispunjen s više od 15.000 svećenika koncelebranata iz 97 nacija, i samo nekoliko sati nakon sličnoga prizora, u četvrtak navečer u tijeku bdijenja, Sveti Otac osvrnuo se na glavne točke svećeničkoga poziva, zadržavši se, riječima punim poniznosti, na rani koju je prouzročila pedofilija unutar Crkve. *Uporno molimo oprost od Boga i od osoba koje su obuhvaćene tim problemom, kako se takve zloporabe ne bi više nikada događale, kazao je Sveti Otac.*

Papa je u propovijedi opisao izvanrednost svećeničkoga poziva u svim njegovim nijansama; učinio je to osvjetljujući božanske korijene toga poziva, ali ne skrivajući i sjene koje, ponekad na nedostojan način, stvaraju ljudska ograničenja. Bog se služi siromašnim čovjekom kako bi preko njega bio za ljude prisutan, i kako bi djelovao u njihovu korist. Ta odvažnost Boga, koji ljudskim bićima povjerava samoga sebe; koji, premda poznaje naše slabosti, smatra ljude sposobnima djelovati i biti prisutnima u njegovu ime – ta Božja odvažnost doista je velika stvar koja se skriva u riječi „svećeništvo“. To da nas Bog smatra sposobnima za to; da On na taj način zove ljude u svoju službu i tako se iznutra veže za njih, istaknuo je Sveti Otac.

Tu je smisao Svećeničke godine. Željeli smo obnoviti radost zbog toga što nam je Bog tako blizu, i zahvalnost zbog toga što se On pouzda u našu slabost. Osim toga, željeli smo ponovno pokazati mladima da taj poziv, to zajedništvo službe za Boga i s Bogom, postoji; štoviše, da Bog očekuje naš „da“. Bilo je za očekivati da se „neprijatelju“ ovaj novi sjaj svećeništva neće svidjeti; njemu bi bilo draže vidjeti ga kako nestaje, kako je na kraju Bog izguran iz svijeta, primijetio je Sveti Otac te nastavio: tako se dogodilo da su upravo u ovoj godini radosti za sakrament svećeništva izišli na vidjelo grijesi svećenika – posebno zlostavljanje malenih, u kojemu se svećeništvo kao zadaća Božje skrbi za dobro čovjeka, okreće na suprotnu stranu. Da je Svećenička godina trebala biti veličanje našega osobnog ljudskog rada, bila bi uništena tim događajima. *Naprotiv, ono što se dogodilo smatramo zadaćom pročišćenja koje nas prati prema budućnosti. I mi uporno molimo oprost od Boga i od osoba koje su pogođene, dok želimo obećati da ćemo učiniti sve moguće kako se takva zloporaba više nikada ne bi dogodila, istaknuo je Papa.*

Komentirajući potom odlomak iz 23. psalma u kojemu se govori o štapu kojim pastir brani stado, i palici na koju se oslanja, Sveti Otac istaknuo je kako i Crkva treba koristiti pastirski štap, kojim vjeru brani od krivotvoraca, od smjernica koje u stvari dezorijentiraju. Upravo korištenje štapa može biti služba ljubavi. Danas vidimo da nije riječ o ljubavi, kada se dopušta nedostojno ponašanje u svećeničkome životu, primijetio je Papa. Isto tako nije riječ o ljubavi kada se dopušta širenje hereze. Ali, istodobno štap treba uvijek ponovno postati pastirova palica koja pomaže ljudima ići teškim putovima i slijediti Gospodina, kazao je Sveti Otac te istaknuo u tom psalmu čovjekov radosni i zahvalni odgovor Bogu koji je preko Krista otvorio svoje srce za nas. Bog se osobno brine za mene, za nas, za čovječanstvo. Nisam ostavljen sam, izgubljen u svemiru i u društvu pred kojim se sve više osjećamo izgubljenima. On se brine za mene. On nije neki daleki Bog, za kojega bi moj život premalo značio. Lijepo je i utješno znati da postoji osoba koja me voli i brine se za mene. Ali je puno presudnije to što postoji Bog koji me poznaje, voli me i brine se za mene, naglasio je Papa. Ta bi nas misao trebala učiniti uistinu radosnima, istaknuo je Sveti Otac. Bog želi da mi, kao svećenici, u jednoj malenoj točki povijesti, podijelimo njegovu brigu za ljude. „Poznavati“, u smislu Svetoga pisma, ne znači samo vanjsko poznavanje, onako kako se poznaje telefonski broj neke osobe. „Poznavati“ znači biti u nutrini blizu drugome. Voljeti ga. *Mi bismo trebali nastojati „poznati“ ljude od strane Boga, i u vidiku Boga; trebali bismo nastojati hodati s njima na putu prijateljstva s Bogom, istaknuo je Benedikt XVI. /IKA, HKR/*

23. lipnja

Sveti Josip (Giuseppe) Cafasso

(*15. siječnja 1811. + 23. lipnja 1860.)

- Biser talijanskog klera ● uzor svećeničkog života ● odličan učitelj klera ● otac siromaha ●
- savjetnik dvojbenika ● tješitelj bolesnika – odlična okrepa umirućih ● potporanj zatvorenika ●
- spasenje osuđenika na vješala ● prijatelj sviju ● zadovoljan svećenik ● veliki dobrotvor čovječanstva ●

Teško djetinjstvo

Josip je rođen 15. siječnja 1811. godine u talijanskom mjestu Castelnovo d'Asti u blizini grada Torina. Njegovo se rodno mjesto danas zove Don Bosco. Rođen je u seljačkoj obitelji. Njegovi su roditelji bili ljudi duboke vjere. U tom su duhu odgojili i svoga sina. Dijete je bilo krhoga zdravlja. Tjelesno je bio izobličen od rahitisa. Pa ipak, dječak je bio izuzetno bistar i energičan. Bio je blijeda lica, crnih očiju, iz kojih je zračila nevinost i bezazlenost. U školi su mu se djeca rugala zbog njegova malenoga stasa i grbe. Zbog toga su mu školski dani morali biti izuzetno teški. Puno je pretrpio, a ipak je ostao dobar prema svima. Bio je pravi prijatelj. Svojom blagošću Josip je sve osvojio. Svi su ga prihvaćali zbog njegovog dobrog i plemenitog srca.

Školovanje

Poslije osnovne škole Josip je stupio u sjemenište, a nakon studija teologije, 22. rujna 1833. godine je zaređen za svećenika. Poslije ređenja don Cafasso je studirao moralno bogoslovlje u Torinu. Jako je volio ispovjedaonicu. Zato se toliko dao na studij moralke. Njegov profesor je bio glasoviti teolog Luigi Guala. Guala je bio izvrstan učenjak, apostol, mecena, ali je u isto vrijeme bio okrenut konkretnom pastoralu. Premda profesor, Guala je bio prije svega dušobrižnik. On je svoga studenta Josipa uveo u katehizaciju mladih zidara, ali i za pastoralni rad među utamničenicima. Zahvaljujući svome trogodišnjem studiju i vježbama, don Cafasso je postao veoma kvalificiran apostolski radnik za posao koji ga je čekao.

Odgojitelj

Uskoro je naslijedio svoga velikog profesora na katedri za moralnu teologiju. Bio je sljedbenik nauka svetoga Alfonza de Liguorija. Josipovi studenti nisu bili samo ljudi znanja. Josip ih je znao odgojiti za konkretan i praktičan rad. Naučio ih je da vole vjernike. Njegovi su studenti nasljedovali svoga profesora, pa su i sami bili gorljivi i žarki apostoli. U ispovjedaonici Josip je bio navjestitelj Božjega milosrđa. U odgoju je naglašavao ljepote kreposti. Nije previše naglašavao grijeh, pa su njegovi studenti naučili da je ljubav djelotvornija od zla i straha. Godine 1848.

je postao ravnatelj torinske bogoslovije. Uz znanstveni i obrazovni rad bio je sav zauzet pastoralom.

U službi zatvorenika i na smrt osuđenih

Svoje znanje don Cafasso je primjenjivao u ispovjedaonici. U grad bi izlazio jedino kad je odlazio bolesnicima, umirućima i zatvorenicima. Mnoge je od njih čudesno obratio. Zatvorenici su bili njegovi pravi ljubimci i među njima je proveo mnogo sati poučavajući ih i djeleći im

utjehu vjere. Čak 68 osuđenika na smrt ispratio je na stratište. Ostao je uz njih do njihove smrti. Sve ih je uspio obratiti i privesti k Bogu, premda neke tek u zadnji čas. Bio je uvjeren u njihovo spasenje pa ih je nazivao "svojim svetim obješenima". Za njih se, dok ih je spremao na vješala, mnogo molio Majci Božjoj.

Odgojitelj svećenika

Kad je don Cafasso je g. 1848. postao upraviteljem svećeničkog konvikta don Guale, naslijedio je i veliku imovinu svoga profesora. Zato je pomagao siromasima, zatvorenicima. Kapital je ulagao u školovanje siromašnih svećeničkih kandidata. Što mu je preostalo, ostavio je karitativnim i socijalnim ustanovama svetoga Josipa don Cottolenga. Don Guala je u brdima Lanzo Torinese obnovio svetište Svetog Ignacija, otvorivši uz njega dom duhovnih vježbi za svećenike. Don Ca-

fasso je nastavio tim djelom, sam dajući svećenicima duhovne vježbe. Sačuvana su nam i dva sveska njegovih predavanja u duhovnim vježbama.

„Torinska trojka“

Bio je osobni prijatelj, ispovjednik i duhovni vođa svetoga Ivana Boska, te mu je pomagao oko osnutka njegove družbe. Netko je napisao: „Ljudski govoreći, bez svetog Josipa Cafassa ne bismo imali svetog Ivana don Bosca, a vjerojatno ni salezijanske družbe.“ Jedan je svetac duhovno rodio i odgojio drugoga. Don Josipa, tog odličnog duhovnog vođu don Bosca i mnogih drugih duša papa Pio XI. je nazvao „biserom talijanskoga klera“. Sveti Josip Cafasso je surađivao i sa svetim Josipom Cottelengom, koji se bio posvetio bolesnicima i siromasima. Don Bosco, Josip Cafasso i Josip Cottelengo su slozanim radom zaslužili zajedničko ime: „torinska trojka“. Njihov utjecaj na torinske vjernike i na kršćansku slogu u tom velikom gradu bio je nemjerljiv.

Ponizan Isusov svećenik

Premda je svojim svestranim radom i gorljivošću don Cafasso zaslužio najviša crkvena priznanja, nije ih primio. Ostao je ponizan Isusov svećenik. U svom žaru puno se zalagao, bio je neumoran, a činio je i strogu pokoru. Kako je od djetinjstva bio boležljiv, njegovo je zdravlje vremenom sve više popuštalo. Kad je naslutio svršetak zemaljskog života, počeo je konkretno pripremu na smrt. Imao je tek 49 godina, kad je 23. lipnja 1860. godine prešao u Isusove vječne stanove. O don Josipu, svome pokojnom ispovjedniku don Bosco je na vratima jedne crkve napisao: „Uzor svećeničkog života – odličan učitelj klera – otac siromaha – savjetnik dvojbenika – tješitelj bolesnika – odlična okrepa umirućih – potporanj zatvorenika – spasenje osuđenika na vješala – prijatelj sviju – veliki dobrotvor čovječanstva.“ Don Cafasso je bio jako sretan što je postao svećenik. Znao je govoriti: „Prezadovoljan sam što sam postao svećenik.“ Uvijek je zračio radošću svećeničkog zvanja. Sahrnjen je u crkvi Santa Consolata. Blaženim je proglašen 1925. godine, a svetim ga je proglasio papa Pio XII. 22. lipnja 1947. godine. Od 1948. godine je Josip Cafasso zaštitnik zatvorskih duhovnika.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Duša je raj u kojem se s Bogom razgovaramo

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Za razumijevanje naslovne definicije molitve, pogledajmo cjelovit zapis o. Gerarda: „Duša je raj u kojem se s Bogom razgovaramo. Za sve drugo zatvorimo vrata. Sve je krivo (u molitvi), što ne pokreće struja ljubavi ili barem nije čista. Svaki (molitelj) treba biti motor kojeg pokreće Božja ljubav i kada je od svakog drugog cilja je čista duša osim što je s Bogom sjedinjena. S Bogom sjedinjena duša gori od ljubavi i samo ona zna bolje grijati nego sve propovijedi i čovječja djela. Biti pak motor Božje ljubavi je sposoban tko je temeljito ponizan, prazan od samoga sebe. Za sebe ništa ne drži. Samo u Bogu pomoć traži i slast traži“¹.

Naglasak u ovoj definiciji molitve stavljen je na bogoslovnu krepost ljubavi. Molitva je „raj“ kada je prožeta bogoslovnim krepošću ljubavi. Kada je bogoslovna ljubav „motor“, ona pokreće i motivira susret s Bogom u molitvi. Takva pak ljubav je „nesebična“, to jest ne traži sebe nego se ravna prema onome što piše u Evanđelju: „Tražite prije svega kraljevstvo nebesko i sve će vam se dodati“.

Molitva ovakvog obilježja je zapravo vrhunac susreta s Bogom koji se priprema kroz određeni stil kršćanskog života. Za molitvu, ističe o. Gerard, potrebno je posjedovati „otpočinutu dušu“ što se postiže putem „duše čistoće“ i ozračja „samoće“ Ove uvjete sluga Božji naziva „alatima bez kojih nema zanata (tj. nema molitve)“².

Kako bismo za molitvu imali „otpočinutu dušu“, važna je „nesebičnost“. Ne treba se odavati mnogim riječima u molitvi nego je važno da ona bude jezgrovita, opetovana; puna ljubavi. O tome on piše: „Takva molitva dijeli jakost i milosti. Isus ne želi da mnogo govorimo nego kratko i opetovano, kao On u Getsemanskom vrtu: 'Ne što ja hoću nego što Ti hoćeš' ili kao David. Što je uzdisanje češće s Bogom je razgovaranje lakše“³, „S uspjehom moli tko na Vaš posao misli.“ Jednako tako „ljubav prema patnji“, koja čisti dušu od sebičnosti, a to se događa kada prihvaćamo volju Božju, „koja odstranjuje smetnje u molitvi“ (jamačno one koje dolaze iz „sebičnosti“)“⁴.

O molitvi u vlastoručnim zapisima o. Gerarda mogla bi se napisati poduža

studija. Iako sam se u ovom prikazu služio samo jednim navodom iz spomenutog Gerardova rukopisa, držim da sam otkrio bitne crte njegova pojma molitve i njegove prakse molitve i rezultata takve molitve.

U poimanju molitve sluga Božjega, koja ima svoje izvore u djelima sv. Terezije Avilske i sv. Ivana od Križa, ima aktualnih uputa koje mogu pridonijeti kriterijima da naučimo moliti i da provjeravamo autentičnost ne samo vlastite molitve nego autentičnost brojnih pokreta molitve danas. U mnogim oblicima pokreta molitve možda se previše stavlja naglasak na iskustvo i teži se za iskustvom a autentična molitva se temelji na što „čistijoj bogoslovnoj ljubavi“!

Ono što sluga Božji pruža o pojmu i sastavnicama molitve upozorava nas da naglasak u molitvi treba stavljati na vježbu u bogoslovnim krepostima a ne na želju za „iskustvom“. Bez bogoslovnih kreposti molitelj može lako biti žrtva sebeljublja, traženja sebe a ne autentičnog susreta s Bogom.

Tko prožima svoju molitvu bogoslovnim krepostima, oslobađa se sebe i, u mjeri po kojoj se oslobađa sebe, molitva mu može postati „Bogu letenje“⁵, „Pjevanje s Isusom po njegovoj melodiji“, „noti“, a što je isto što ne slijediti strast nego Božju „notu“⁶. Uživati Božju blizinu!

Vjera, ufanje i ljubav u tome „letenju“ ili „pjevanju“, jamačno iskustvu, kao da zamjenjuju svjetlo i vodstvo razuma. „Pamet će nam ostati ali nju nećemo koristiti“... Razum tada kao da „otpočiva“, jer daje mjesto vjeri. „Vjera tada Boga vidi, ufanje ga pamti a ljubav ga voli. To su Božji darovi.“ Dodaje da je zbog takvog življenja imao „nebeske slasti“!⁷ Sve navedeno objašnjava zašto i kada je molitva „iskustvo“, „raj u kojem se s Bogom razgovara“, kako počinje tekst sluga Božjega što je stavljen za naslov ovog prikaza!

1. Biser mišljenja, 004380.
2. Ondje, 004223.
3. Ondje, 004236, 004237.
4. Ondje, 004242, 004247.
5. Ondje, 004234.
6. Ondje, 004214.
7. Razg. s Isusom i Majkom, 004072.

Novi, 3. broj
Glasila Vicepostulature
za upoznavanje Sluge Božjega
o. Gerarda Tome Stantića,
karmelićanina

„Otac Gerard“ progovara o aktualnim temama

Ljubitelji kršćanskog tiska su srest će se u 3. broju Glasila o. Gerarda s temom svećeništva u naslovu „Gerardov pristup svećeništvu“ kroz pisanje o. Jakova Mamića. Urednik ovoga glasila, o. mr. Mato Miloš, uvrstio je u broj koji je tiskan u povodu smrti Sluge Božjega, teme posvećene molitvi, Marijinom Karmelu, ekumenizmu o. Gerarda, aktivnostima Duhovnog centra o. Gerarda. Ovdje se može pročitati zanimljiv tekst o mladim karmelićanima pred euharistijskim Isusom, odnosno o klanjanju, ali i vijesti iz Generalne postulature u Rimu o postupku za proglašenje blaženim o. Gerarda.

Nezaobilazni su tekstovi o slozi u obitelji, prilogu mladih, o dječjoj vjeri i putu ljubavi, prilozi umjetnika i svjedočenja o milostima po zagovoru o. Gerarda.

Ne propustite uzeti ovo glasilo koje je na duhovnu izgradnju svih kojima je milost Božja potrebna.

/K. Č./

Pučka pobožnost

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

U prošlom broju našega *Zvonika* obećali smo na ovom mjestu protumačiti neke fenomene pučke pobožnosti. Kada govorimo u liturgijskoj rubrici o pučkoj pobožnosti, nekima bi moglo biti nespojiv odgoj u liturgijskom duhu i pučka pobožnost. Podsjećam da je upravo na tom području u prošlosti bilo najviše „nesporazuma“. Pučka pobožnost je nezaobilazni čimbenik ljudske duhovnosti. Čovjek – vjernik sudjeluje u liturgiji ipak na vlastiti način. U liturgiju unosi sebe i sve što mu je blisko. Jasno, na način kako to on toga časa umije. Stoga je pučka pobožnost jednaka duhovnosti puka koji mora naći mjesto u liturgiji. Nikada to liturgija i nije izbjegavala. Ono što je za nas važno je upravo taj istiniti spoj onoga što se smatra strogim i u užem smislu liturgijskim i onoga što se smatra pučkim. Liturgija Crkve je događanje svetih otajstava u kojima je i začetnik i posrednik Isus Krist. Liturgija je, dakle, čin naroda ali u Kristu, s Kristom i po Kristu. Da to bude što djelotvornije, Crkva brižno bdije nad čistotom liturgijskih čina, kako na razini jasnoće govora, tako i simbola i svega onoga što prati liturgijski čin. Pučka pobožnost je ono što je uz liturgiju (prije ili poslije) ali u svakom slučaju vlastiti način očitovanja štovanja Boga u zajednici.

U današnjem prikazu želim govoriti o tzv. svetim mjestima. U počecima kršćanstva zajednica vjernika se sastajala po kućama. Nije imala vlastiti prostor bogoslužja. Bila je to obiteljska kuća gdje su se vjernici susreli na slavljenje Božje riječi i lomljenje kruha. Svetost prostora je bila drugotnog značenja ali je uvijek i nadasve bila prisutna svetost događanja. Kada je kršćanstvo „izišlo“ u javnost, grade se crkve kao bogoslužni prostori, namijenjeni samo bogoštovlju. U tom razdoblju se nije puno razmišljalo o novim oblicima koliko o novim sadržajima. Preuzeli su stilove hramova i prilagodili ih kršćanskoj liturgiji, o čemu najbolje svjedoči vrijeme bazilika. U središtu je samo ono što je bitno: oltar, ambon – mjesto naviještanja i sedes – mjesto predsjedanja. Tek kasnije u povijesti nastaju svi oni stilovi kojima se danas divimo, od najveličanstvenije romanike, gotike, baroka do naših dana kada se i suvremena umjetnost angažira u sakralnu. Tako imamo dugačku i slavnu povijest kršćanske umjetnosti. Ti prostori su posebno posvećivani ali i tada se pazilo da svetost mjesta bude samo događanje, a ne zgrada kao takva. Međutim, izmaklo je kontroli pa su se više štovala mjesta kao takva negoli događanje u samom hramu. Danas je još tužnija tendencija pretvaranja crkvenih zdanja u muzejske prostore.

Otvoreni su „po radnom vremenu“, plaćaju se ulaznice, a bogoslužje u tom prostoru je suženo na rane jutarnje sate ili samo na velike blagdane. To je tužna povijest našega vremena kada se gubi osjećaj za duhovne vrednote i poštovanje prema onima koji su ta zdanja s toliko ljubavi i žrtve podizali. Ne znam, ali slutim da će se na tom području i službe u Crkvi više angažirati da se taj mentalitet zaustavi.

Razlikujemo i treću razinu svetih mjesta. To nije samo hram – crkva – nego i mjesto nekog izvanrednog događaja. Na prvom mjestu su to tzv. hodočasnička mjesta. Prva hodočašća u povijesti Crkve su nastala na mjestima koja su označena Kristovim životom na zemlji. Njegov grob, Betlehem i slično. U najužem smislu riječi, to su sveta mjesta. Posvećena životom i poslanjem našega Gospodina Isusa Krista. I danas su to za sve kršćane velike svetinje i stoga nije čudo što sve tri svjetske religije – judaizam, kršćanstvo i islam – žele Jeruzalem proglasiti univerzalnim svetim gradom. Grobovi mučenika druga su razina svetoga mjesta gdje su se kršćani još u vrijeme progona, a kasnije u hramovima kamo su prenesene moći mučenika, okupljali kao na svetom mjestu. Najpoznatija hodočasnička mjesta su grobovi apostola kao što je Santiago de Compostella u Španjolskoj, Rim s grobovima apostolskih prvaka i druga. Treća razina svetih mjesta su mjesta gdje se na osobit način začine i razvija štovanje Majke Božje. Ivan Pavao II. je to nazvao „Marijanska geografija“. I stvarno, kada pogledamo raspoređenost marijanskih svetišta diljem svijeta, možemo govoriti o jednoj providonosnoj geografiji svoje vrste gdje se vjernici okupljaju s posebnom ljubavlju. Najnovija tzv. sveta mjesta su svetišta u kojima se dogodilo marijansko ukazanje. Vrlo je teško objektivno utvrditi ta mjesta, jer su samo neka očitovana kao autentična, a daleko je veći broj onih gdje se vjernici okupljaju uvjereni u nadnaravnu prisutnost Božjega djelovanja.

Dakle, govorimo o pojmu svetih mjesta. Nabrojali smo mjesta Kristova života, grobove mučenika, štovanje Majke Božje i mjesta ukazanja. Svaka od ovih kategorija ima svoju vlastitu liturgijsku praksu i popratnu pučku pobožnost. Spoj tih dviju načina vjerskoga slavljenja daju sliku pravoga „svetoga mjesta“. U sljedećem broju ćemo pokušati prikazati upravo te posebnosti liturgijskih slavlja i pučke pobožnosti na tim svetim mjestima kao model kako se Crkva kao brižna majka brine za puninu duhovne koristi vjernika. Spoj liturgije i pučke pobožnosti upravo je u svetištima ostvarena.

27. 06. 2010.

13. nedjelja kroz godinu

1 Kr 19,16b. 19-21

Ps 16,1-2a.5. 7-8. 9-10. 11

Gal 5,1. 13-18; Lk 9,51-62

„Pusti neka mrtvi pokapaju svoje mrtve, a ti idi i navješćuj kraljevstvo Božje.“

4. 07. 2010.

14. nedjelja kroz godinu

Iz 66,10-14c

Ps 66,1-3. 4-5. 6-7. 16.20

Gal 6,14-18; Lk 10,1-12. 17-20

„Žetva je velika, ali radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju.“

11. 07. 2010.

15. nedjelja kroz godinu

Pnz 30,10-14

Ps 69,14.17. 30-31. 33-34. 36a.37

Kol 1,15-20; Lk 10,25-37

On odgovori: „Onaj koji mu iskaza milosrđe.“ Nato mu reče Isus: „Idi pa i ti čini tako!“

18. 07. 2010.

16. nedjelja kroz godinu

Post 18,1-10a

Ps 15,2-3a. 3b-4. 5

Kol 1,24-28; Lk 10,38-42

„Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnogo, a jedno je potrebno. Marija je uistinu izabrala najbolji dio, koji joj se neće oduzeti.“

25. 07. 2010.

17. nedjelja kroz godinu

Post 18,20-32

Ps 138,1-2a. 2b-3. 6-7a. 7b-8

Kol 2,12-14; Lk 11,1-13

„Kad molite, govorite: 'Oče! Sveti se ime tvoje! Dođi kraljevstvo tvoje! Kruh naš svagdanji daji nam svaki dan!'“

1. 08. 2010.

18. nedjelja kroz godinu

Prop 1,2. 2,21-23

Ps 90,3-4. 5-6. 12-14. 17

Kol 3,1-5. 9-11; Lk 12,13-21

„Klonite se i čuvajte svake pohlepe: koliko god netko obilovao, život mu nije u onom što posjeduje.“

8. 08. 2010.

19. nedjelja kroz godinu

Mudr 18,6-9

Ps 33,1.12. 18-19. 20-22

Heb 11,1-2. 8-19; Lk 12,32-48

„Kome je god mnogo dano, od nje ga će se mnogo iskati. Kome je mnogo povjerenjeno, više će se od nje ga iskati.“

Hrvatska zajednica bračnih susreta – HZBS

Bračni život se može učiti

Priredio: Mirko Štefković

Povijest HZBS

Hrvatska zajednica bračnih susreta (HZBS) dio je svjetskog pokreta Marriage encounter (Bračni susreti ili Bračni vikendi). To je međunarodni pokret kršćanske-katoličke inspiracije čije je djelovanje usredotočeno na poticanje izgradnje i zajedništva osoba u obiteljskom životu. Naglasak je na rastu kvalitete u komunikaciji putem odgovornog dijaloga, odnosno na obnovi sakramentata kršćanske ženidbe i svećeničkoga reda.

HZBS djeluje još od davne 1976., te je jedna od najstarijih zajednica u Europi. Na poziv Mađarske zajednice, koja u Vojvodini djeluje već dulje vrijeme, 2003. godine održan je originalni vikend na hrvatskom jeziku, te je osnovana i Subotička regija HZBS. U sedam godina djelovanja, Zajednica u Subotici broji preko četrdeset parova, koji su raspoređeni u pet skupina, a članovi zajednice su i petorica svećenika.

Na čelu HZBS je nacionalni tim koji se sastoji od zajednice izabranog bračnog para voditelja i svećenika. Od siječnja 2009. godine nacionalni tim čine **Vesna i Mladen Starčević** i o. **Antun Volenik DI**, a koordinatori Subotičke regije su **Danica i Marinko Mlinko** i mons. **Andrija Kopilović**.

Bračni vikend

Originalni vikend je nešto o čemu Zajednica ne govori puno. Njega je potrebno doživjeti, baš zato se i zove originalni, jedinstveni vikend. To su za-

pravo dva dana koja muž i žena provedu bez vanjskih utjecaja te su posvećeni jedno drugom. Naravno, i nakon življenog originalnog vikenda nitko nije prinuđen postati članom Zajednice.

Smisao jednog ovakvog vikenda je višestruk: pomoći paru da se doživi kao par, posvjestiti si da su jedno drugom dar i milost, otkriti blago koje jedno za drugo još imaju u srcima, postati iskreniji i otvoreniji jedno prema drugom s ciljem potpunije i bolje komunikacije, itd.

Vikend se odvija u skupini parova, ali na način da svakom paru osigura privatnost i diskreciju. To nije terapijska skupina, već dinamika udvoje i za dvoje, bez izjašnjavanja o sebi pred drugima u skupini. Više od odmora, ovakav vikend su dobro organizirane duhovne vježbe, posao koji se odvija u ozračju slobode i opuštenosti. Voditelji vikenda su tri za to stručno osposobljena bračna para i jedan svećenik. Uloga parova voditelja jest u tomu da dijeljenjem svoga iskustva pomognu i sudionicima otkriti svoje vlastito iskustvo u svojim temeljnim ljudskim potrebama i vrednotama. Kao takav, vikend je namijenjen svim parovima koji su navršili pet godina bračnog staža, bez obzira jesu li iste vjere, jesu li vjenčani u crkvi. Bitno je samo da se i dalje vole. Konačno, vikend je dobar i za *savršene* parove.

Ah da, Bračni susreti, vi obavljate vrlo važnu zadaću u našoj Crkvi, pogotovo u ovome svijetu u kojem živimo. Molit ću se za vas i vaš pokret. (Papa Benedikt XVI.)

Mostovi i Zaručnički vikendi

Takozvani *mostovi* su mjesečni susreti članova zajednice, poput nadopune originalnog vikenda, na kojima se obrađuju određene teme. Susreti traju oko dva sata, a priprema ih jedan bračni par i svećenik. Oni pripreme temu te je izlože, a potom slijedi rad u vidu radionica po skupinama od nekoliko parova.

Zaručnički vikend je oblik pripreme za brak, namijenjen za zaljubljene parove koji traže bogatiji, puniji život u zajedništvu. Susret vodi tim koji čine dva bračna para i svećenik. Ovaj vikend mladom paru pruža priliku za iskreni i otvoreni razgovor o budućem zajedničkom životu, a temelji se na kršćanskom – katoličkom iskustvu.

Druge aktivnosti zajednice Subotičke regije

Postoji cijeli kalendar događanja Hrvatske zajednice bračnih susreta, kojoj pripada i ova Zajednica iz Subotičke regije. Prve subote u siječnju, na Jordanovcu u Zagrebu održava se Generalna skupština svih članova HZBS-a. U veljači i u studenom održava se Na-

cionalno vijeće, na koje odlazi par koordinatora iz Subotice. Osim navedenog, subotička zajednica organizira prvosviibanjski skup na Bunariću, na koji dolaze također i parovi iz Hrvatske. Nedavno su mnogi od njih sudjelovali na susretu Europskog vijeća bračnih susreta u Mariji Bistrici. Zajednica, nadalje, ima razne odjele, čime su ustvari podijeljene obveze i poslovi, a pored toga često skupa obilježavaju obljetnice i odlaze jedni drugima.

Plodovi pripadanja Zajednici

O tomu kako svoje sudjelovanje u životu Zajednice doživljavaju sami bračni parovi posvjedočili su nam **Marica** (1948.) i **Zvonko Vukov** (1948.), koji su u braku već pune 32 godine, te **Nataša** (1974.) i **Danijel Perčić** (1975.). *Osjećam zadovoljstvo što pripadam jednoj ovakvoj Zajednici. Bitno je u životu pripadati nekomu. Ovo je zajednica ljubavi i zajedništva*, istaknula je Vukova, te na-dodala kako je bilo onih koji su primije-tili promjene u njihovu životu. *Što se s vama dogodilo kad vidimo da ste druga-čiji? To pitanje nekih od naših pozna-nika nam je bilo dovoljni pokazatelj da svojim životom svjedočimo ono što smo po Zajednici dobili.* Svoje članstvo u zajednici slično je opisao i njen suprug: *Jako je lijepo živjeti u jednoj ovakvoj Zajednici u kojoj svi vrlo ozbiljno žive svoju vjeru. Lijepo je što bez puno predrasuda i loših pretpostavki pristupaš nekom, te se tu daleko brže i lakše stvaraju prija-teljstva između bračnih parova. Ta pri-jateljstva su jako lijepa.*

Naš treći sugovornik, Danijel Perčić, ističe kako mu puno znači biti u zajednici. *Jača svijest o tome da je brak sakrament, čiji je temelj iskrena ljubav ukorijenjena u Bogu, u meni je probudila potrebu za molitvom i pouzdanjem u dragog Boga. Pripadnost Zajednici je za mene jedna velika pomoć i škola za kva-*

litetniji život u braku. Razmjena iskustava između mlađih i starijih parova je velika škola života, naglasio je Perčić, dok je njegova supruga dodala: *pripadnost Zajednici mi je dala novi pogled na život i na brak, na odnose prema ljudima općenito i osobito na odnos prema mom bračnom drugu. Ujedno mi pomaže u komunikaciji s djecom. Sve to je pridonijelo kvaliteti našega života. Jednostavno, Bog je u našim životima puno više prisutan i sve što nam život donosi se promatra drugačijim očima.*

nos prema mom bračnom drugu. Ujedno mi pomaže u komunikaciji s djecom. Sve to je pridonijelo kvaliteti našega života. Jednostavno, Bog je u našim životima puno više prisutan i sve što nam život donosi se promatra drugačijim očima.

Zajednica bračnih susreta se ne smatra obiteljskim pokretom, nego pokretom za obnovu Katoličke crkve kroz sakramente, osobito sv. Reda i braka. (o. Tonči Trstenjak DI)

Pitanje KSO

(Kako se osjećaš?)

Ima jedno osnovno pitanje, oko kojega u životu mnogo toga vrti: Kako se osjećaš? *To je kod nas poznato kao KSO. Bitno je razmišljati o tome kako se osjeća moj životni suputnik kad nešto činim ili ne činim... Ili u obrnutom slučaju, kako se ja osjećam kad doživim slično od nje. Radi se o tome da se više pazi na osjećaje. Nismo ni znali da na to trebamo obratiti pažnju, a to je jako važno*, naglasila je Vukova, te dodala kako se u naravi čovjek ništa ne promijeni, ali se na ovakav način osposobljava više voditi računa o tome. *Može i dalje doći do sukoba u braku, ali im sada drugačije pristupaš. Gledaš kako to što prije sanirati. Sad se zbog toga više osjećaš krivim, dok prije možda nisi niti mario zbog toga. Bilo pa prošlo. Gurneš pod tepih iako je taj tepih već kao brdo, nema veze, ide se dalje*, zaključuje naša sugovornica.

Svjesnije življenje braka kao sakramenta

Jedan od osnovnih ciljeva Zajednice je upravo svjesnije življenje braka kao sakramenta. O tome Perčićeva ovako svjedoči: *Članstvo u Zajednici nam je pomoglo shvatiti brak kao sakrament i gledati na brak kroz Boga. Mi smo jedno drugom darovani, a ponekad su nam i problemi darovani. Trebamo se naučiti s njima nositi i u Zajednici im učimo kroz drukčije pristupati. Trebamo se naučiti iz njih izvlačiti pozitivno, a ne uvijek negativno. Još uvijek učimo komunicirati. Bez obzira na deset godina braka, moguće je u braku postati samcem. Ovdje učimo ono suprotno, otvarati se jedno prema drugom i u toj otvorenosti učimo rasti*, podvukla je ona i nastavila: *Nastojanja jednog bračnog druga oko promjena na bolje potiču i drugoga na isto, tako da sve to vodi ka jednom napretku u braku.* U biti, kako je to istaknuo Danijel Perčić, u Zajednici se uči graditi ono što Isus veli o braku, da će dvoje biti jedno tijelo. *Mi trebamo funkcionirati kao jedan organizam, a ne kao organizacija koja treba zarađivati i odgajati djecu. Naglasak je ovdje prije svega na zajedništvu bračnog para, a tek potom na roditeljstvu. Djeca su nam darovana, trebamo ih odgajati, no u svemu tomu ne smijemo zaboraviti jedno na drugo, što se vrlo često događa.*

Otvorena komunikacija

Otvorena komunikacija, koja se uči i vježba po programu Zajednice, nije ništa drugo nego iskreni razgovor o doživljenom. *Bez obzira radi li se o pozitivnom ili negativnom doživljaju, kad se to međusobno u uzajamnoj dobronamjernosti podijeli, to je jedna vrsta rasterećenja. Ne ostaje taj pritisak neriješenih problema, nego se lakše korača kroz život*, naglasio je Zvonko Vukov. To ipak

ne znači da bračni parovi, koji su članovi Zajednice, ostvaruju savršenu međusobnu komunikaciju, ali oni jako puno rade na njezinu usavršavanju. *Kao i svugdje u životu, nažalost, i u braku postoje određene maske koje stavljamo, iza kojih se krijemo. Zbog toga se i u braku događa da se partneri površno poznaju. Kad određena maska spadne, nastane konflikt, ustvari tada se jedno drugom više otkrivamo, tada trebamo priznati tko zapravo jesmo*, istaknuo je Perčić, te nadodao – *Naša djeca su mala, ali mi se trudimo o svemu onome što ih se može ticati pred njima i s njima razgovarati. Mogu navesti jedan primjer. Radilo se o odlasku rada u inozemstvo. O tome smo otvoreno pred djecom razgovarali. Pa smo mi bili otriježnjeni razmišljanjem našeg sina, koji je tada imao šest godina, a rekao je: Što će nama novac, kad tata nikad neće biti kući. Da nije bilo otvorenosti i razgovora, onda bi se stvar vjerojatno razvijala na sasvim drugu stranu.*

Jedan dio komunikacije svakako je i pristupanje rješavanju problema. *Obično ljudi kad su pred problemom ne iznose svoje osjećaje, nego afekte, kad su povrijeđeni iskaljuju bijes i tako postižu upravo suprotno od onoga što bi željeli. Ovdje govorimo o onome kako se osjećamo. Tomu učimo svoju djecu kod kuće, kako prema nama tako i između sebe, posvjedočila je Perčićeva.*

Svakako ovakav način komunikacije ne odgovara svakome. *Možda nekome ne odgovara ta otvorenost. Na to se ne može niti smije prisiljavati*, istaknula je Vukova, te nadodala kako je svim parovima u Zajednici to jedan od najvažnijih elemenata. Kako nam je to pojašnio njezin suprug Zvonko, *oni koji nisu prošli bračni vikend ne mogu biti članovi Zajednice, zato što na našim mjesečnim susretima, na kojima obrađujemo teme iz života, vlada ozračje iskrenosti i otvorenosti, iznose se čak i intimni doživljaji, što zaista iziskuje veliko povjerenje.*

Mjesto molitve u životu bračnog para

Izvor jakosti i ustrajnosti oko svega gore navedenog, članovi Zajednice nalaze u redovitoj i zajedničkoj molitvi. *Sve je to povezano s molitvom, ništa od toga nema bez molitve*, ustvrdio je Vukov, dok je njegova supruga nadodala: *Naglasak je na tome da se moli i kao par i kao zajednica. Bitno je raditi ne toliko na kvantiteti, koliko na kvaliteti zajednice. Pod kvalitetom na prvom mjestu podrazumijevam duhovnost, kako na razini para, tako i na razini zajednice.*

Potrebu za molitvom s jedne strane iziskuje svijest o tome da Duh Sveti stvarno djeluje, ali s druge strane i svijest o tome da niti knez ovoga svijeta ne miruje. *Zato u svjetlu Duha pokušavamo gledati sve ono što živimo i doživljavamo, svjesni da smo upućeni ka onom konačnom cilju, a to je vječni život*, naglasio je Vukov, te dodao kako je bitno naglasiti da u vrijeme održavanja originalnoga vikenda koji traje oko 48 sati, postojeći članovi Zajednice organiziraju neprekinuti niz molitve. Ukoliko se radi o potrebi dulje molitve, onda određene periode preuzimaju druge zajednice, kojima se obratimo za pomoć. Nije bitno gdje se moli, bitno je da se moli. Zajednica se nadalje na molitvu okuplja u različitim prilikama i potrebama. Njihov karakterističan način molitve je da se podijele tako da neprestano netko iz Zajednice bude u molitvi tijekom određenog vremenskoga razdoblja.

Polažem mnogo nade u budućnost Bračnih susreta.
(Papa Ivan Pavao II.)

Mjesto svećenika u životu Zajednice

Kako smo već naveli, u Zajednici mogu sudjelovati i osobe posvećenoga života. Svećenici su čak i neophodni, kako bi jedna Zajednica uopće mogla funkcionirati. *Jako nam puno znači ta podrška svećenika, jer se mi sada legalno možemo predstavljati u našim župama*, istaknula je Marica Vukov. O tome kako doživljava svoju ulogu u Zajednici, posvjedočio nam je mons. Andrija Kopilović. On je na zamolbu o. Tončija Trstenjaka DI, pristao biti članom Zajednice. *Prošao sam kroz originalni vikend. U dijalogu sam bio s puno mlađim*

subratom, preč. Željkom Šipekom. Mi svećenici na tom vikendu odgovaramo na sva pitanja, kao i bračni parovi, samo što osobu zamjenjuju sa župnom zajednicom, o čemu onda razgovaramo sa subratom. Radi se o iskrenom doživljavanju svog svećeništva, o posvješćivanju sakramentalnosti svetoga Reda.

Svećenik je čovjek obitelji i vrlo je kritično kad izgubi svoje najbliže. *Postoji opasnost zatvaranja i malodušja. Dok sam bio mlađi, u nekim kriznim trenucima sam se povukao u obitelj, ocu i majci. Nisam im govorio probleme, ali sam bio siguran, zaštićen. Međutim, kad su oni umrli, ostao sam sâm. Zahvaljujući ovom iskustvu, shvatio sam da je moja obitelj svećeništvo. Tad sam počeo živjeti puno svjesnije sakramentalnu dimenziju svećeništva, koja je za mene utjelovljenje u zajednicu, prije svega u zajednicu svećenika. Tako sam počeo puno dinamičnije živjeti tu svijest da nisam nikad sam, ne samo da je Bog uvijek sa mnom, nego da su sa mnom i subraća*, naglasio je mons. Kopilović.

Prisutnost Zajednice u župi za cijelu župnu zajednicu znači jedno veliko obogaćenje. *Na tim mjesečnim susretima su oni vrlo iskreni. Kasnije se u kružocima nastavlja razgovor o temi, te se i ja silno obogaćujem njihovim iskustvima. To je jedna vrsta uzajamnog otvaranja i mene kao župnika pred njima, i njih jednih pred drugima i preda mnom. To je pak urodilo puno većom suradnjom na razini župe. Po mom sudu je ova vrsta duhovnosti vrlo dobra, jer ne izdvaja župu iz župe, nego postaje jedan kvalitetniji način življenja, pogotovo ako se obvežu na dnevnu euharistiju, na koju su se neki od njih obvezali*, istaknuo je mons. Kopilović, te nadodao kako ga znanje da se članovi Zajednice mole često potiče da i sam provodi više vremena u molitvi, te da mu je to poput impulsa za kvalitetniju molitvu.

Sakrament braka je veliki Božji dar

Razgovarao: Mirko Štefković

Danica (1962.) rođena Onjin i Marinko Mlinko (1962.), u braku su dvadeset i šest godina. Imaju dvije kćeri, Jelenu (1984.), studenticu odgojnih znanosti na Papinskom sveučilištu Saleziana, i Nevenu (1988.), studenticu književnosti na sveučilištu u Novom Sadu. Danica i Marinko su u Zajednici bračnih susreta od 2004. godine. Oboje su ostali bez posla, te se Marinko bavi raznim uslužnim djelatnostima i poljoprivredom, održava svetište Bunarić, dok je Danica apsolventica na Teološko-katehetskom institutu.

Zv.: Kako ste se i na koji način upoznali sa Zajednicom?

□ **Marinko:** U Zajednicu se ulazi isključivo ako te netko tko je već u njoj pozove. Nas je pozvao Pavao Ivanković. Prvi put kad nas je pozvao, nismo se odazvali. Napasti su napasti.

○ **Danica:** To je bila velika nepoznatica i nismo bili spremni ući u nešto nepoznato. Kao i drugi bračni parovi, koji se često ne usude ući u nešto nepoznato, i kod nas je to bilo. To je jednostavno strah od nepoznatog. Na početku je naš župnik prikupljao bračne parove. Gotovo nitko nije znao o čemu se radi, nego je to malo išlo po komandi. Oni koji su bili u župnom obiteljskom odjelu, morali su ići taj prvi puta. Nakon godinu dana, to nikad neću zaboraviti, svi smo radili na Bunariću. Prišao je Pavao i rekao: *Marinko, znaš kako je tamo dobro. Moraš ići nagodinu. Dobro Pavle, kad ti kažeš, ići ćemo* – odgovorio je Marinko. Nije bilo potrebno uvjeravati. Nešto je iz Pavlova lica govorilo, točno se vidjelo po njemu. Toliko je zračio nekim oduševljenjem.

□ **Marinko:** To nam je bila najbolja pozivnica. Tada smo obećali i držali smo se toga.

Zv.: Jeste li i vi kasnije nekoga pozvali u Zajednicu?

□ **Marinko:** Jesmo, i mi smo imali naših kandidata i parova. Ima ih desetak, koji su se odazvali našem pozivu.

To što danas mladi počinju zajednički život na probu, od silnih probanja, u svemu tome ne uspiju pronaći smisao.

Zv.: Jeste li nakon prvog ozbiljnog kontakta sa Zajednicom odmah znali da je to ono pravo, ili ste se još premišljali?

○ **Danica:** Taj originalni vikend su ustvari duhovne vježbe, koje nijednog čovjeka, nijednog bračnog para ne mogu ostaviti ravnodušnog. Svatko sebe tamo pronade. To je za svaki brak, bez obzira koliko je on savršen, je li običan, prosječan, to su pitanja koja se tiču svakog bračnog para.

Zv.: U Zajednici se radi na svjesnijem življenju sakramenta braka. Jeste li vi toga bili potrebni?

□ **Marinko:** Potreba za tim je uvijek tu pred nama. Nakon dvadeset godina braka ipak se neke stvari promijene. Nešto se zaboravi, izgube se neki osjećaji jednog prema drugom, i tu se dotaknu takva pitanja i takvi momenti koji su jako lijepi, ali su silom prilika često malo pomaknuti u stranu i izgube svoju prvotnu ljepotu i vrijednost.

○ **Danica:** Na prvom vikendu se uči komunicirati kroz osjećaje. Prepoznati osjećaje koje imam u sebi, znati ih prenijeti bračnom drugu i znati čuti njegove osjećaje. To je poanta svega ovoga. Nije tu središte rješavanje životnih problema i situacija, nego prepoznavanje tih osjećaja koji su u nama. Na taj način mi kao zajednica funkcioniramo. Imam tu jednu divnu rečenicu: *Ova zajednica, Tijelo Kristovo, koja se odlučila ljubiti kao što nas je On ljubio, kaže nam da je naše opredjeljenje sakramentalno, tj. znak za Crkvu koja nas poziva da gradimo svoju ljubav i da za nju svjedočimo. Prihvatanjem ovog poziva sudjelujemo u životu velike obitelji, Tijela Kristova,*

zato da bi svijet imao život. Crkva je ta velika stvarnost. Inače treba napomenuti da je to duhovna obnova i za svećenike i za časne sestre. S njima smo mi dalje na ovom putu bračne zajednice. Da bismo živjeli tu ljubav na koju smo pozvani, potrebni smo jedni drugih, zato nam je potrebna ta Zajednica.

Zv.: Spomenuli ste osjećaje, tj. dok se čovjek sam ne iskaže nismo posve sigurni kako se osjeća, nego samo to pretpostavljamo.

○ **Danica:** To je dobro rečeno, mi samo pretpostavljamo a ne znamo kako se taj drugi osjeća. Čovjek sam nije siguran zna li u sebi prepoznati osjećaje. Cilj je da mi naučimo otkrivati i izreći svoje osjećaje, što jako puno znači.

Zv.: Ne dovodi li iskazivanje osjećaja osobu na tanak led, ne čini li ju ranjivom, ogoljenom...

□ **Marinko:** Ako kreneš pravim putem, dobro se preispitaš i znaš izreći ipak svoje pravo lice, ne sakrivaš se iza nečega, onda mora imati povoljan rezultat. Za to nije dovoljno slušati samo ušima, nego i srcem. Ovo pretpostavlja veliku iskrenost para jedno prema drugom.

○ **Danica:** Ja mužu uvijek govorim o sebi u ljubavi. Ne govorim o njemu, nego o sebi. On tek tada mene može u potpunosti čuti i shvatiti kako sam se ja osjećala u nekim situacijama. Kada to moje usporedim možda s nekom sličnom situacijom kada se on tako osjećao, tek onda me može razumjeti. Tako, vraćajući se na vlastita iskustva, možemo bolje shvatiti drugoga, jer smo i sami prošli kroz nešto slično.

Zv.: Priznati sebi, i jedno drugom, da se može bolje, iziskuje poniznosti. Jesu li vam teško pali prvi koraci u Zajednici?

○ **Danica:** S tolikim oduševljenjem to Zajednica prihvati, da je to neopisivo. To je toliko bogato iskustvo koje se preporuča da svatko prođe. Duhovno bogatstvo koje se tamo dobije nosi vas dugo vremena. Mi imamo i te mjesečne susrete, obnove, koje radimo uvijek sa svećenicima. To je pod duhovnim vodstvom naših svećenika koji su također

prošli ovu duhovnu obnovu. Za sada ih je petorica. To je uvijek kvalitetna duhovna obnova.

□ **Marinko:** Barem jedan uvijek bude s nama. Zna se točno kad je sastanak, i onda se jedan pripremi skupa s jednim parom. Najviše se to temelji na svjedočenju svojih iskustava, a u kojima se uvijek svatko tko te sluša može pronaći. Tada se može vidjeti na koji način je to drugi riješio, a na koji način si ti to riješio. Kroz to dijeljenje iskustava puno se nauči. Ako nisi bio u sličnoj situaciji, pošto među parovima ima razlike u godinama, možeš naučiti na vrijeme.

Zv.: To obnovljeno povjerenje koje par međusobno doživi i jedno drugom iskaže, na neki se način kasnije posredno prenosi na Zajednicu kojoj se pripada.

○ **Danica:** Ono što je temeljno između samih bračnih parova, to je osvješćivanje i učvršćivanje ljubavi, koja je i dalje ostala u svakom bračnom paru. Sigurno ona nije onako strastvena kao što je bila u prvim godinama, ali ta ljubav koja je neugasiva ispliva gore. Ipak je to sakrament, milost Božja, samo hoće tvoj pristanak, tvoju dobru volju, tvoj odaziv na njegov poziv i onda će ti sigurno pomoći. Onda je sve daleko jednostavnije, makar možda ne lakše. Sada nam se neki problemi, koji su doskora izgledali jako veliki i bitni, čine beznačajnijima, ne pridajemo im toliku važnost. Sasvim je drukčiji pogled na to sve.

Zv.: Ovdje se zacijelo radi na boljem međusobnom upoznavanju, koje nije samo na psihološkoj razini, nego mora imati nešto zajedničko s vjerom.

○ **Danica:** Tu se posvješćuje značenje sakramenta braka. To nije samo tradicija i običaj, nego iza toga stoji nešto više. Ovi vikendi su preporučljivi za sve bračne parove, bez obzira jesu li vjenčani u Crkvi ili nisu, jesu li iste vjere ili ne. I to baš zato da tamo na tom mjestu postanu svjesni kako može djelovati Božja milost, koliko znači sakrament braka, te da se na kraju krajeva oni koji nisu vjenčani u Crkvi odluče za taj milosni dar, za sakrament ženidbe.

Zv.: Jeste li možda doživjeli umor ili osjećate da vam je život i pripadanje Zajednici potrebno?

□ **Marinko:** To početno oduševljenje se hrani. Imamo te mjesečne sastanke, ima tu i drugih događaja. Ostajemo u kontaktima. Ima nas iz naše župe više, koji se nalazimo i na misama i poslije njih. Međusobna druženja, pripremanje

raznih događaja, održava to oduševljenje. Uvijek ima događaja koja te hrane i nose dalje.

○ **Danica:** Dobro, ima nekada perioda kad se osjeća kao neka vrsta stagnacije, zatišja. Onda tu Bog stupa na djelo, i s neke strane da kakav poticaj. Ili nam dolaze neki gosti, ili predavači iz Hrvatske koji će nam donijeti kvalitetnu duhovnu obnovu, ili nam sâm Bog u našim susretima da taj entuzijazam. U svakoj zajednici ima oscilacija.

Zv.: Što vas je najviše oduševilo i dalje vas oduševljava u onome što Zajednica nudi?

○ **Danica:** Svjedočenje u javnom životu. Svi mi smo od Krista pozvani biti svjedocima, pravim kršćanskim vrednotama. Ovaj način svjedočenja o vriednosti sakramenta braka je pravi način nasljedovanja Krista. Kada se mi trudimo, to drugi primijete. Tada smo drugačiji, raspoložniji, sretniji, nismo toliko opterećeni svakodnevnim brigama života. Vidi se da se tu nešto događa što nam pomaže da to sve mirnije prebrodimo.

Brak je obveza i odgovornost, a danas se mladi često boje preuzeti to na sebe. Ta obveza i odgovornost su jako lijepe, jer po njima se ljubav koju imaš zaista ostvaruje. Za to je potrebno imati vjere i pouzdati se u Božje ruke.

□ **Marinko:** Drugačije to prihvaćamo. Drugačijim očima vidimo sav taj teret koji se svakodnevno sliva na leđa. Ne treba mu dati toliki značaj. Jer što je naše vrijeme, naspram Božjeg vremena, a On nas je stvorio da budemo sretni, radosni.

Zv.: Vaša Zajednica je na našim prostorima relativno mlada. Znači li ona možda jednu novu obnovu za našu Crkvu?

□ **Marinko:** Vjerujem da za Crkvu ona znači puno. Muž i žena su tu zajedno na svakom sastanku. Cilj je da oni budu skupa i na misi i drugdje. U našoj Zajednici se jako puno polaže na kvalitetu zajedništva i sudjelovanja.

○ **Danica:** Ipak je ovo obnova Crkve u malom. Kompletna obnova sa svim svojim pravim vrednotama, koje nisu ljudsko, nego Božje djelo, a to su Božje vrednote. Kroz ove duhovne obnove bračnih susreta, bračni parovi nastoje živjeti. Ako nećemo obnavljati svoje obiteljske, kućne male Crkve, ne možemo očekivati niti napredak u Zajednici, u okviru župe, niti bilo gdje. Ipak, sve kreće prvo od obitelji, od obiteljske kućne Crkve.

Zv.: Koji su konkretni doprinosi Zajednice župnoj zajednici?

□ **Marinko:** Ovo bi trebali pitati našeg župnika. Ali, on zna da uvijek može računati na nas, u bilo koje vrijeme.

O Danica: Ljudi se više ne stide pokazati koliko zapravo vrijede. Možda su se prije malo sustezali, sve u stilu: *neću ja biti nametljiv, bolje da sam povučen* – ali sada su otvoreniji i pristupačniji. Kada priđu župniku i kažu mu: *Hvaljen Isus, gospodine! Kako se osjećate?* – on odmah procvjeta od radosti. Uspostavljen je bliži kontakt i s našim župnikom.

Zv.: Pripadanje Zajednici izgleda još više ukorjenjuje bračne parove u župnu zajednicu.

O Danica: Svaki par iz naše Zajednice u okviru svoje župe i dalje njeguje svoju vjeru, redovito ide na mise, i želi pomoći drugim bračnim parovima iz svoje župe, koji još nisu prošli ovo iskustvo, kako bi osjetili bogatstvo duhovne obnove. Na tome se uvijek i radi. Jako je važno da svi bračni parovi budu sretni. Neki se pak boje, ne žele odvojiti vrijeme za to.

Zv.: Znači li to da se župa može sastojati od više manjih zajednica u kojima se jače živi osjećaj pripadnosti?

O Danica: Da, svakako. Mislim da je to perspektiva za našu cjelokupnu Crkvu. Što veća afirmacija mnogih zajednica u okviru župe i njihovo međusobno skladno djelovanje. Članovi naše Zajednice su i članovi župnog zbora, ima i mladih koji su prošli zaručnički vikend pa su aktivni, sudjeluju na tribi-

nama, danas-sutra će biti u svojim novim obiteljima. To bi ustvari trebalo djelovati kao kvasac, da se svatko prema svojim darovima prepusti djelovanju Duha Svetoga. Ima tu jako puno mogućnosti.

Zv.: Znači li to da se u manjim zajednicama pojedinac može više ostvariti?

Marinko: Da, može se više iskazati. Može doći do više komunikacije između samih članova zajednice i svećenika. Kad dođemo na nedjeljnu misu i okrenemo se oko sebe, pitanje je koliko zbilja poznajemo te ljude. Nadalje, svi mi kasnije odemo svojim kućama, a svećenik više puta ostane sam. Ovako mu češće netko priđe i pozove na ručak. Svećeniku se može jednostavnije pričati kad znaš da te cijeni i poznaje. To nije moguće ako je grupa jako velika. Naše susrete održavamo u župi. Ponekad dođemo i vidimo da je zauzeta jedna dvorana, pa druga, i još koja druga prostorija, to je zbilja ohrabrujuće iskustvo. Ipak, život u župi se popunjava, ima više načina za zbližavanje.

O Danica: Istina, čovjek se može lakše iskazati u manjoj zajednici, ali opasnost je i to da se ta manja grupa osili i izdvoji, pa su oni netko i nešto, a cjelokupna župna zajednica više im ništa ne znači. To je, s druge strane, velika opasnost. Oni trebaju ostati u toj velikoj obitelji župne zajednice.

Zv.: Kako se članstvo roditelja u Zajednici odražava na njihovu djecu?

O Danica: Naša Jelena je bila ponosna kad je u Đakovu polagala ispit iz nekog pastoralnog predmeta. I kad je profesor pitao o Bračnim zajednicama, ona je odgovorila: *Ništa ja to ne moram učiti, moji mama i tata su u Zajednici u Subotici i sve o tome znam.* Jako su nam puno kćerke pomogle u organiziranju i pripremama, crtanjem, pisanjem. Ima tu takvih tehničkih stvari. Prate one naš rad s oduševljenjem. Kad je Nevena bila u Australiji na susretu mladih s Papom, vidjela je štand s amblemom *Vikendaša*. Prišla je i oduševljeno pozdravila i predstavila se. Rekla je da su njeni mama i tata isto *Vikendaši*. Osjećaju djeca tu povezanost i bliskost koja se stvara. Sada mi imamo puno širi krug prijatelja, nego prije.

Marinko: Nisu bile male, prije šest godina, kad smo došli s tog originalnog vikenda, kad su nas vidjele, mislim da im je bilo sve jasno. Zbog toga su tako i prihvatile sve to. Mislim da su one ipak bile svjedoci, koje su prve vidjele i osjetile koliko je to na nas u tom momentu djelovalo, koliko nam je to pomoglo, koliko nam je to možda bilo i potrebno. Jedna je već bila na studiju, druga je trebala birati studij. Ovamo je bila kriza, oboje smo ostali bez posla. Za sve to je tada trebalo smoći snage.

Zv.: Što biste preporučili bračnim parovima koji se premišljaju o bližem upoznavanju Zajednice?

Marinko: Mislim da je teško nešto posebno preporučiti. Preporuka je jasna. Svima je to potrebno, ali pošto je moto svega ovoga da se o tome malo govori prije nego se dođe, nama je teško uvjeravati ljude da dođu. Jednostavno, tko je spreman neka dođe i neka se obogati. Ne treba biti sumnjivi straha. Sve što se tamo može dogoditi je samo lijepo i jako puno znači, bez obzira da li se netko kasnije zadrži u Zajednici ili ne.

O Danica: Kao Kristovi svjedoci, pošto nam je Gospodin ostavio brak u vidu sakramenta, imamo apostolsku obvezu da na sebe preuzmемо odgovornost biti svjetlom svijeta i širiti to svjetlo na sve moguće strane. Sama kvaliteta i značaj svega toga, s obzirom na to da je to Božji dar i Njegova milost, ne može biti upitna. To je nešto što će oplemenjivati naš brak, a s druge strane smo dužni čuvati sakramente koje nam je Bog dao.

Životinje u Bibliji

Piše: mr. Andrija Anišić

Kad je Bog stvarao svijet, onda je uz veličanstven svemir stvorio predivnu zemlju i prirodu na njoj koja „govori o Bogu“. Psalmist u psalmu osmom stoji zadivljen pred Božjom darežljivošću koja se očitovala u djelima stvaranja te kliče: „Jahve, Gospode naš, divno je ime tvoje po svoj zemlji, veličanstvom nebo natkriljuješ!... Jahve, Gospode naš, divno je ime tvoje po svoj zemlji!“ (usp. Ps 8,2.10). No, sve što je stvoreno povjerio je čovjeku koji je kruna stvaranja: „Ti ga učini malo manjim od Boga, slavom i sjajem njega okruni“. Čovjeku je Bog povjerio sve stvoreno – i prirodu i životinje: „Vlast mu dade nad djelima ruku svojih, njemu pod noge sve podloži: ovce i svakolika goveda, i zvijeri poljske k tome, ptice nebeske i ribe morske, i što god prolazi stazama morskim“ (usp. Ps 8,6-9).

I čovjek i sve stvoreno treba slaviti svoga Stvoritelja. Prorok Danijel je to lijepo zapisao u hvalospjevu koji je stavio u usta trojici mladića u užarenoj peći:

Ptice nebeske, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! Sve divlje i pitome životinje, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka!... Sinovi ljudski, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! (Dn 3,80.82).

Životinjsko se carstvo, dakle, uključuje u Božju pohvalu nad stvorenjem. Tako životinjsko carstvo postaje predmetom pohvalne molitve zbog stvarateljskog Božjeg djela. U knjizi Postanka prvi su kršćani mogli spoznati ispravan odnos ljudi i životinja kao shalom – životvorni mir, koji odražava kraljevsku vladavinu Stvoriteljevu. Također su mogli u mudrosnim tekstovima (npr. Job 38) vidjeti u životinjama znakove Božjeg divnog djelovanja. U Izaiji 11 mogli su čitati o obećanoj vladavini mira, koju obilježava obnovljeni sklad među životinjama i ljudima. Možda se takve misli nalaze i u Markovu evanđelju (1,13), gdje je Isus u pustinji nakon krštenja prikazan ovako: „Bijaše sa zvijerima, a anđeli mu služahu“.

U vrijeme progona kršćana kada su na njih puštane divlje životinje ima više svjedočanstva da ih one nisu napdale. Zapisana je jasna poruka Sulpicija Severa koji teološki uzvikuje: to su tvoja čudesa, o Kriste! Gubimo vlast nad

stvorenjima kada uskratimo služenje Stvoritelju“.

Životopisi prvih monaha sadrže različite i brojne prikaze miroljubivih odnosa između pustinjaka i životinja.

Kad promatramo gavrane koji donose hranu proroku Iliji u pustinji ili sv. Benediktu u njegovoj pećini, poruka ostaje ista: životinje djeluju kao Božji glasnici i sluge u prilog onima koji se pokoravaju Bogu.

Poslovičan je poseban odnos sv. Franje prema životinjama. On propovijeda životinjama, razgovara s vukom kojega moli da ne nanosi štetu seljacima napadajući njihova stada. Dvije bijele golubice u Asizu koje se neprestano stoljećima izmjenjuju i borave u prostorijama u kojima je boravio sveti Franjo, najbolja su potvrda njegove ljubavi prema životinjama. Njemu su i životinje braća i sestre. (usp. Suvremena katolička enciklopedija, R-Ž, Marijan tisak, Split 2005., str. 336-337).

O odnosu prema životinjama govori i Katekizam Katoličke Crkve u poglavlju o poštivanju cjelovitosti stvorenja u okviru tumačenja o sedmoj Božjoj zapovijedi.

2415 Sedma zapovijed zahtijeva poštivanje cjelovitosti stvorenja. Životi-

nje, kao i biljke i neživa bića, po prirodi su namijenjene općem dobru prošloga, sadašnjeg i budućeg čovječanstva. Uporaba rudnih, biljnih i životinjskih zaliha svega svijeta ne može biti odvojena od poštivanja moralnih zahtjeva. Gospodstvo nad neživim i živim bićima, što ga je Stvoritelj dao čovjeku, nije posvemašnje; ono se mjeri brigom za kakvoću života bližnjega, podrazumijevajući tu i buduće naraštaje; i zahtijeva religiozno poštivanje cjelovitosti stvorenja.

2416 Životinje su stvorovi Božji. Bog ih okružuje svojom providnosnom skrbi. Samim svojim postojanjem one ga blagoslivlju i slave. I ljudi su dužni prema njima biti dobrotorni. Sjetimo se s kojom su nježnošću sveci, kao sveti Franjo Asiški ili sveti Filip Neri, postupali prema životinjama.

2417 Bog je povjerio životinje upravi onoga kojega je stvorio na svoju sliku. Zakonito je dakle služiti se životinjama za hranu i za izradbu odjeće. Može ih se pripitomljivati da bi čovjeku pomagale u njegovu radu i dokolici. Ako ostaju u razumnim granicama, medicinski i znanstveni pokusi na životinjama moralno su prihvatljivi, jer pridonose njegovanju ili poštedi ljudskih života.

2418 Protivno je ljudskom dostojanstvu zadavati životinjama uzaludne patnje i rasipati njihove živote. Nedoostojno je također trošiti za njih svote koje bi ponajprije morale olakšavati ljudske nevolje. **Može se voljeti životinje; ne može im se davati osjećaji koji se duguju samo osobama.**

Ovom toliko jasnom nauku nije potreban komentar. Kršćani su dužni pridržavati se stavova i odredbi Crkve i u odnosu prema životinjama.

I na kraju, želim samo sa žaljenjem konstatirati da se nitko od čitatelja *Zvonika* nije osvrnuo na moj apel za pomoć gladnim obiteljima. Istina, bila je to moja provokacija ali i „udica za pećanje“, no nitko se na nju nije „upecao“. Nadam se da se nitko od čitatelja *Zvonika* ne upeca ni kad do njih dođu razni apeli za pomoć „životinjama“. No, gladnih obitelji ima i dalje, tako da se moj apel za djelotvornu ljubav prema njima nastavlja.

Izlet na Kelebiju

Zadnji naš izlet u ovoj školskoj godini bio je posjet župnoj zajednici na Kelebiji. Na poziv župnika vlč. **Károlya Sungyija** i župnog vikara vlč. **Istvána Zsolnaija** sudjelovali smo na misi koju je predvodio rektor **mons. Josip Miocs** zajedno s odgojiteljima. Na misi je pjevao sjemenišni zbor Schola cantorum, a svjedočanstvo svog poziva i života u Paulinumu dali su maturanti **Benjanim Sunjug** i **Petre Kalev**. Lijep susret s vjernicima Kelebije nastavio se i nakon mise za bratskim stolom. Kako nas je Bog taj dan obdario ili lijepim vremenom nakon dugog kišnog razdoblja, mogli smo zaigrati nogomet s domaćom reprezentacijom. Ostala ne-nogometna čeljad mogla je uživati u prirodi, šetnji ili ljenčariti u hladovini. Još jednom, velika hvala domaćinima na ugodnom i radosnom susretu.

www.paulinum.edu.rs

Biti suvremen, koristiti se modernim metodama u komunikaciji i prenošenju informacija, imperativ je današnjega vremena. Zato smo si i mi dali truda i obnovili našu web stranicu kojom se želimo uprisutniti i u virtualnom svijetu. Na našoj stranici nalaze se podaci o školi i sjemeništu, potrebnim dokumentima za upis, profesorskom i učeničkom zboru, odgojiteljima, a svakako i najnovija izvješća o našim putovanjima, događanjima, razmišljanjima, popraćeno galerijom slika. Bez suvišnih riječi, jednostavno, posjeti našu web stranicu!

Dobrodošao u Paulinum!

Koju srednju školu izabrati? Nije li ovo pitanje koje si sebi postavljao u zadnje vrijeme? Razmišljaš što bi bilo najbolje za tebe i u čemu bi se najbolje ostvario? Misliš da...? Pitaš se je li...? Dvojiš se kako bi...? Mnoštvo pitanja na koja zasa nemaš odgovor. Ako čitaš ovaj tekst, možda si mu na tragu!

Postoji srednja škola, zove se: Biskupijska klasična gimnazija i sjemenište Paulinum. U njoj se uči većina predmeta koje si dosad imao u osnovnoj školi ali postoje i drugi, zanimljivi predmeti s kojima bi se prvi put susreo, npr. latinski, grčki, filozofija, psihologija, povijest umjetnosti... Reći ćeš možda: a koja je razlika ove i neke druge gimnazije? Razlika je u tome što se naglasak stavlja ne samo na obrazovanje već i na duhovnu formaciju, pošto škola ide i sa sjemenišnim internatom. Ovdje imaš mogućnost svakodnevne molitve i mise, razgovora s duhovnikom, duhovne vježbe... Škola je državno priznata i zato su predmeti isti kao i u drugim gimnazijama, osim što je veći naglasak na klasičnim jezicima i vjeronauku. Nakon položene mature može se upisati bilo koji fakultet, a napose filozofsko - teološki.

Kako doći do nas? Možeš razgovarati sa svojim župnikom ili se osobno javiti na e-mail: paulinum@tipnet.rs ili na broj telefona: +381(0)24 553 610. Sve potrebne informacije u svezi potrebnih dokumenata za upis možeš saznati i preko web stranice: www.paulinum.edu.rs. Budi hrabar i odlučan! Radujemo se tvome dolasku!

Gaudeamus igitur!

Radujmo se stoga dok smo mladi đaćka je himna koju smo ovih dana mogli čuti u našim školama. Raduju se i maturanti Paulinuma, koji završiš svoje srednjoškolsko obrazovanje. Raduju se, ali ne bez trunke sjetne i nostalgije za danima i godinama koje su sad iza njih. *Post iucundam iuventutem* – nakon bezbrižnog mladenaštva čeka ih neizvjesna budućnost; upisi na fakultete, polaganje prijavnih, potraga za smještajem, briga o samome sebi... To je prijelaz u jedan realni svijet, koji će neki možda ocijeniti i kao surovi. Ali, kako kaže himna: *vita nostra brevis est*, život naš je kratak i doista ga treba iskoristiti, dati sve od sebe i ostvariti svoje snove.

Ovih dana naši „veterani“ polažu ispite iz naturalnih predmeta. Nakon toga odlaze na zasluženi odmor, a onda u nove životne avanture. Ovom prigodom čestitamo im na njihovim uspjesima, zahvaljujemo im na prijateljstvu, na lijepim uspomjenama i na životu kojim su ostavili traga među nama. *Semper sint in flore!*

Marija u nastavi

Drage katehete! U ovome broju donosimo prijedlog metoda za obradu nastavne jedinice o Mariji. O Mariji – nikada dosta lijepih riječi, iskustava, slika, izraza ljubavi.

Marija – tema tako poznata, a toliko uvijek potrebna! Možete za motivaciju koristiti mnoštvo Marijinih slika koje možete dati učenicima da gledaju i izaberu koja im se najviše dopada, a onda da kažu i što im je to osobito baš na toj slici. U ovisnosti na što stavljate težište teme – možete dati nekome od učenika (kako je to npr. učenica petog razreda u OŠ "Ivan Milutinović" Martina Križanović učinila veoma lijepo i zanimljivo!) da uradi referat o Mariji. Martina je – u suradnji s vjeroučiteljom, ali i svojom mamom, priredila sažetak vjerskih istina i događaja iz Marijina života koje znamo iz Svetog pisma i katekizma. Na kraju su ponovili kako i kada se moli krunica.

Također, jedan od načina je pomoliti se i ponuditi učenicima da likovno izraze svoje impresije o Mariji i osjećaje prema njoj – bilo konkretnim prikazom portreta, bilo apstraktno, kroz linije, boje... Objavljujemo tek nekoliko od brojnih prekrasnih radova vjeroučenika!

Ne zaboravite, naravno, ponoviti vjeroučenicima kako se moli krunica i povesti ih – osobito u Gospinim mjesecima - svibnju i listopadu - u crkvu na molitvu...

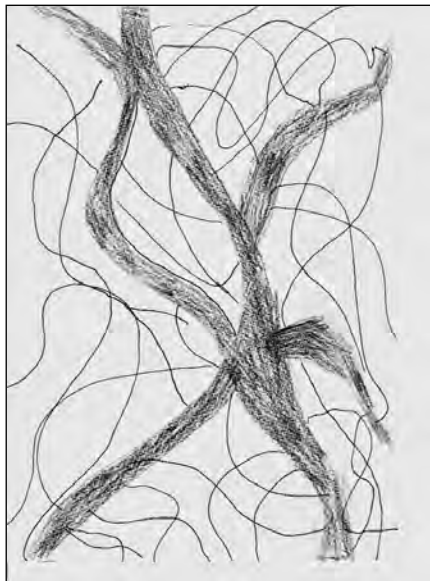
Blagoslovljen odmor i hvala vam na svemu što činite za naše vjeroučenike!

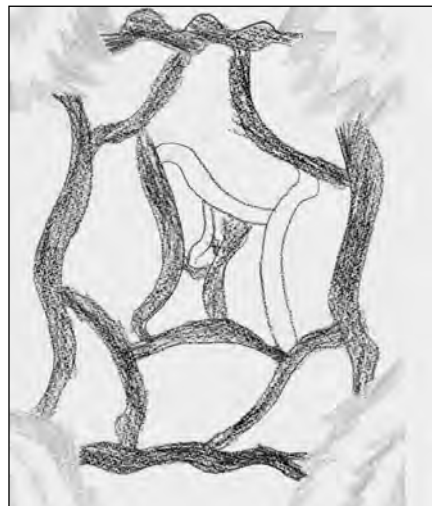
Martina Križanović, 5. r.
O. Š. "Ivan Milutinović", Subotica

Tatjana Vojnić Purčar, 6. r.
O. Š. "Ivan Milutinović", Subotica

Danijel Kovač, 5. r.
O. Š. "Ivan Milutinović", Subotica

Barbara Šarčević, 5. r.
O. Š. "Ivan Milutinović", Subotica

Ivana Poljaković, 5. r.
O. Š. "Ivan Milutinović", Mala Bosna

Bogdan Rudinski, 7. r.
O. Š. "Miloš Crnjanski", Subotica

Stožerne kreposti

Piše: *mr. o. Mato Miloš, OCD*

Zašto ih nazivamo stožernim krepostima?

Pridjev „stožerni“ znači: središnji, osnovni, temeljni, bitni. A odnosi se na četiri glavne kreposti: **razboritost, pravednost, jakost i umjerenost**. One su opreka četirima glavnim manama: bezumnost, nepravednost, neumjerenost i slabost. U Svetom pismu čitamo: *Ako li tko ljubi pravednost, kreposti su plodovi njezinih napora: jer ona poučava umjerenosti i razboritosti, pravednosti i hrabrosti* (Mudr 8, 7).

RAZBORITOST

Prva stožerna krepost. Biti razborit znači, na primjer, oprezno voziti auto, pridržavati se prometnih znakova, paziti koliko jedem, koliko pijem itd. Razboritost je sposobnost u Božjem svjetlu promatrati činjenice i izvršavati svoje životne zadatke kako čitamo u Svetom pismu. *I spoznadoh sve što god je tajno i javno, jer me poučavaše mudrost, umjetnica u svemu* (Mudr 7,21). *Bože otaca naših i Gospode milosrđa, ti koji si riječju svojom stvorio svemir, koji si sazdao čovjeka mudrošću svojom, da vlada nad stvorovima tvojim, i da svijetom upravlja u svetosti i pravednosti, i da sud sudi dušom pravičnom: daj mi mudrost prisjednicu svoga prijestolja... Jer ako bi tko od sinova ljudskih bio i savršen, ali bez mudrosti koja dolazi od tebe, opet ne bi ničemu vrijedio. S tobom je mudrost, koja zna djela tvoja, koja je bila nazočna kad si stvarao svijet; ona zna što je milo tvojim očima i što je pravo po tvojim zapovijedima* (Mudr 9,1-6.9-11). Sveti Pavao će reći. *Pa ipak, mi navješćujemo mudrost među savršenima, ali ne mudrost ovoga svijeta* (1Kor 2,6). *Ako kome od vas nedostaje mudrosti, neka ište od Boga, koji svima daje obilno i bez prigovora, i dat će mu je* (Jak 1,5). Razboritost je dakle mudrost, znati u svjetlu Božjemu shvaćati događaje i izabirati pozitivne ljudske čine. To je dakle sposobnost razlikovati i birati one ljudske čine koji vode k Bogu i one koji odvođe od Boga, ono što je po Duhu Isusovu i ono što se protivi tome Duhu: *Naprotiv, čovjek duhovan prosuđuje sve* (1Kor 2,15). Drugim riječima, to znači ponašati se prema evanđelju Isusovu.

Razboritost uključuje i osjećaj odgovornosti, znači snositi i posljedice

svojih ljudskih čina. Razboritost je ispravna norma djelovanja, što nema ništa zajedničkog s plašljivošću ili strahom, dvoličnošću ili pretvaranjem. Razboritost je kormilar kreposti jer ravna drugim krepostima pokazujući im pravilo i mjeru. Razboritost neposredno upravlja sudom savjesti. Zahvaljujući kreposti razboritosti, primjenjujemo moralna načela na pojedine slučajeve bez pogreške i svladavamo dvojbe o dobru što ga treba izvršiti ili o zlu što ga treba izbjeći.

Odakle dolazi krepost razboritosti?

Od Duha Svetoga: *Slavim te Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio do mudrih i umnih, a objavio malenima* (Mt 11,25). Duh Sveti je taj koji otkriva kršćansku razboritost. Razboritost dolazi također i od vježbe objektivnog razlikovanja onoga što dolazi od Boga a što ne. Primjerice, koliko velik utjecaj na nas imaju radio, televizija, novine... Razborit je onaj koji ima osjećaj i zna odlučiti treba li baš uvijek uključiti televizor i gledati sve i svašta ili ga ugasiti. Razboritost nam daje odlučnost da se ne damo ugušiti od mass medija, ne prihvaćati sve i svašta, već i na drugim izvorima crpiti saznanja jesu li te novosti ispravne ili nisu. Trebamo imati jasnu i ispravnu prosudbu svega što nam se nudi.

Razboritost koja dolazi od Duha Svetoga upućuje nas na šutnju, mirnoću, izbjegavanje prenapetosti u prosudbama. Često puta smo jako nerazboriti baš u govoru, a to se protivi kreposti razboritosti, jer ne znamo najprije šutjeti, promisliti pa tek onda djelovati.

Koji su plodovi kršćanske razboritosti?

Tko živi kršćansku krepost razboritosti, tko je evanđeoski mudar, uvijek je u miru sa samim sobom, i sa stvarnošću. On ne živi u iluzijama pa neće ni biti prevaren jer zna svaku stvar konkretno i stvarno vrednovati, zna predvidjeti i prvo promisliti pa tek onda djelovati. Razboritost rađa životnu mudrost, skladnost, unutarnji mir, red, jasnoću i čini nas sposobnima gledati ono što je bitno. Učimo se razborito živjeti.

(*nastavlja se*)

Misa u povodu Dana državnosti R. Hrvatske

U kapeli „Crne Gospe“ Franjevačkog samostana u Subotici, u utorak 22. lipnja održana je sv. misa zahvalnica za domovinu Hrvatsku u organizaciji Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici. Sv. misu je predvodio subotički biskup **mons. Ivan Pénzés** u zajedništvu s desetak svećenika.

Svetoj misi nazočila je generalna konzulica **Ljerka Alajbeg**, s osobljem Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, zatim predstavnici Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i drugih hrvatskih udruga, nekoliko redovnica te vjernici. Svojim pjevanjem misno slavlje uzveličali su članovi zbora „Albe Vidaković“, pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**.

Propovijed je izrekao **mons. Andrija Kopilović**, naglasivši kako je Božja milost što se netko rodi u određenom narodu, što ima domovinu. Isus je također držao do svoga naroda, plakao je nad njegovom sudbinom, ali ga nije prezreo, nego se za njega molio, umro za njegov spas - istaknuo je propovjednik, te zaključio - kako i mi svoj narod i domovinu trebamo nositi u srcima, te za njih od Gospodina moliti blagoslov, mir i napredak.

Nakon mise za uzvanike je uslijedio domjenak u blagovaonici samostana. /Zv/

Preč. Andrija Anišić odlikovan monsinjoratom

Početkom lipnja Sveti otac Benedikt XVI. odlikovao je **preč. Andriju Anišića** titulom monsinjora, odnosno kapelanom Njegove svetosti. Ovo odlikovanje novom monsinjoru uručio je subotički biskup **mons. Ivan Pénzés**.

Uredništvo *Zvonika* čestita svom članu i bivšem uredniku na ovom visokom odlikovanju. /Zv/

Izabrani narod i nauk o izabranju

Piše: mr. Endre Horváth

Sve stranice Biblije prožete su sviješću Izraelskog naroda o njegovu izabranju: milost je biti izabran, a Izabrani narod tako postaje jedinom Božjom svojinom, pored svih ostalih naroda. Vjerniku koji poznaje nauk apostola Pavla nije nepoznato da se Bog u Isusu Kristu obratio svim narodima, te teško može shvatiti gornju tvrdnju o izabranju Židovskog naroda. Zar bezuvjetno pravedni Bog čini razliku između čovjeka i čovjeka, naroda i naroda? Svijest vlastite grešnosti svakome od nas onemogućuje da se smatramo uzvišenijima od drugih ljudi. Kako onda tumačiti biblijski nauk o izabranju? Što Božja riječ poručuje o tome?

Povijest izabranja počinje s Abrahamom i s patrijarsima Židovskoga naroda. Iskustvo ovih nomadskih naroda jest da ih je Bog izabrao, sklopio savez s njima te ostaje zajedno s njima na njihovim putovima. Ovo izabranje se upotpunjuje izlaskom iz Egipta, tj. samim tim činom Izrael postaje uistinu Božji narod. Sam Gospodin Bog posjetio je židovski narod koji je živio u ropstvu u Egiptu, „čvrstom rukom, mišicom ispruženom“ oslobodio ih je iz kuće ropstva. U ovome se ne događa samo ispravljanje nepravde, da se Židovskom narodu vraća sloboda, nego izabrani narod, kako ne bi bio bez kontrole svoje slobode, dobiva novog Gospodara i to Boga samoga. Novom Gospodarar članovi izabranog naroda pripadaju i duhom i tijelom.

Knjiga izlaska najbolje ističe značenje pojma izabranja, koje se događa po oslobođenju Židovskog naroda: „Vi ste vidjeli što sam učinio Egipćanima; kako sam vas nosio na orlovskim krilima i k sebi vas doveo. Stoga, budete li mi se vjerno pokoravali i držali moj Savez, vi ćete mi biti predraga svojina mimo sve narode“ (Izl 19,4-5). Izabranje Izraela se dakle

zasniva na izlasku iz Egipta i na sklapanju saveza koje je potom uslijedilo. Bog spašava jedan narod, koga smatra svojim, veže ga uza se i osigurava mu stalnu zaštitu. Ovo konačno znači da se i sam Bog veže za svoj Židovski narod time što preuzima na sebe obvezu da ga štiti.

Pravi temelj izabranja jest sam Bog. Može nam se učiniti kako je ovaj pojam zapravo izvjesni nacionalizam prikriven religijskim pojmovima. U povijesti se puno puta događalo da je pojam izabranja shvaćan u toj redukciji. Ali ovdje se radi o sasvim nečemu drugom, o vjerovanju u Božju svećnost. Povlastica i posebnost Izabranoga naroda ukorijenjuje se u činjenici da je Jedini i Najizvršnji baš taj narod izabrao za svojinu. „Boga Izraela držite svetim“ naređuje Sv. Pismo, te se na tome temelji svijest Izabranog naroda, koji živi u sjeni velikih naroda, da je poseban, jer pripada Gospodinu.

Uzrok tom izabranju jedino je nezasluzena, besplatna Božja milost. Činjenica da je izabrao baš ovaj narod, a ne neki drugi, jest njegova slobodna i suverena odluka. Teško je ljudskom srcu, ranjenom egoizmom, prihvatiti ovu istinu. Sam Talmud puno puta bez uspjeha uči da je Izrael na neki način ipak zaslužio ovu milost. Sv. Pismo pak nepobitno svjedoči: „Nije vas Jahve odabrao i prihvatio zato što biste vi bili brojniji od svih naroda – vi ste zapravo najmanji – nego zato što vas Jahve ljubi /.../ Znaj, dakle, da ti Jahve, Bog tvoj, ne daje ovu dobru zemlju u posjed zbog tvoje pravednosti, jer si ti narod tvrde šije! Sjećaj se i ne zaboravljaj kako si u pustinji ljutio Jahvu, Boga svoga. Od dana kad ste izašli iz zemlje egipatske do dolaska na ovo mjesto“ (Pnz 7,7; 9,6-7). Izabranje dakle ne govori o izabranome, o njegovim privilegijama,

već o Bogu koji izabire upravo zadnjega i najslabijega, te na taj način objavljuje koliko je njegova riječ vjerodostojna. Sam apostol Pavao piše: „i neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest“ (1Kor 1,28).

Radi što boljeg razumijevanja Božjeg izabranja, moramo spoznati cilj te njegove odluke. Koji je bio cilj Božjega izabranja? Zar je to bilo jednostavno izabrati jedan narod i postaviti ga iznad ostalih pokazujući time svoju moć? Ili je možda još nešto puno više? Odgovor na ova pitanja Bog je dao u Isusu Kristu i njegovu Novom savezu. Blago svoje milosti i milosrđa, svoju ljubav, koju je Bog dao jednome narodu, po Novom savezu On sada nudi svim narodima. Zapravo, Izrael nije dobio od Boga ta duhovna blaga da bi po njima ojačao i izdigao se iznad ostalih naroda, već je Bog time preko izabranog naroda, poput posvećene posude, svoja blaga želio dijeliti svim narodima. Izabranje je čudesna Božja pedagogija povijesti spasenja: po tome što svima dijeli od svoga blaga Bog ipak čini razlike, ali pri tome On ipak ostaje pravedan. Svrha tih razlika je da bi ljudi bili upućeni jedni na druge, da ih spaja ljubav, a ne samo hladna pravednost „svakome ono što mu pripada“. Teško smo sposobni prihvatiti ovo otajstvo Božje providnosti i to baš zbog sebičnosti kojom je ranjena naša narav. Baš zbog toga se često događa da dobivene Božje milosti težimo upotrijebiti za svoju promociju, a potom činimo tužno iskustvo spoznaje kako smo ustvari zloupotrijebili niz primljenih darova, te da ih bez Božje milosti gotovo nismo sposobni ispravno iskoristiti. Baš zato smo pozvani diviti se toj Božjoj mudrosti, koja slabog čovjeka ipak drži sposobnim ne samo za puku pravednost, već i za pravu ljubav koja se stavlja na raspolaganje bližnjima.

† preč. Josip Pašić

U Svećeničkom domu u Zagrebu preminuo je 22. svibnja u 97. godini života i 71. svećeništva preč. Josip Pašić, drugi po starosti svećenik Požeške biskupije. Rođen je Bačkom Monoštoru 29. prosinca 1913. godine od oca Marina i majke Janje rođ. Turkalj. Za svećenika je zaređen 1939. godine u Subotici. Svećeničku službu počeo je u Plavni. Nakon vojske, vratio se u Plavnu, a potom ga 1940. godine biskup Budanović šalje u Bođane da osnuje novu župu. Kako je imao problema s vlastima, često je bivao premještan, pa je tako bio u Hajošu, Čavolju, Vaškutu, Svetozaru Miletiću, potom u Somboru, te je konačno dospio u Zagreb. Prvo je bio na župi Pušća, te je krajem 1954. godine raspoređen na župu u Pakrac. Godinama je bio dekanom pakračkog dekanata, cijenjen i uvažavan u svećeničkim krugovima. Umirovljen je na Veliku Gospu 1983. godine u 70. godini života. Po dolasku u Zagreb u Dom za umirovljene svećenike, nadbiskup Kuharić ga je imenovao katedralnim isповjednikom.

Na proslavi Dana grada Pakraca 1988. godine dodijeljeno mu je visoko priznanje „Pečat Grada Pakraca“.

Misu zadušnicu u srijedu, 26. svibnja u pakračkoj župnoj crkvi Uznesenja BDM predvodio je požeški biskup Antun Škvorčević, u koncelecijaciji više od trideset svećenika. U svojoj propovijedi biskup je naglasio kako je Pašić bio čovjek i svećenik čiji život i djelo zaslužuju da budu temeljito i cjelovito istraženi te je istaknuo: *Intelektualno nadaren i znatiželjan, po karakteru plemenit i čvrst, u djelovanju načelani, uporan i dosljedan, Pašić je ostavio dubok trag na svim poljima svoga djelovanja. Njegova osobna knjižnica, koju je za života darovao Požeškoj biskupiji, svjedoči o širokom području zanimanja i kulturi. Posebnu pozornost zaslužuje njegov spisateljski rad. Od mladih dana pisao je u Subotičkoj Danici, Subotičkim novinama, somborskim Našim novinama, a kasnije u Bogoslovskoj smotri, Veritasu, Kani, Glasu Kon-*

cila, Glasniku Srca Isusova i Marijina, Vrelu života, Vjesniku biskupa Langa, Gospi Lurdskoj. *Tiskani su mu romani: Pravi anđeo, Kraj našeg Dunava, Marta traži roditelje, Krv se suši, Tuđe suze, Najobičniji muškarac, Dida Fenjer, te zbirka pjesama Svatovčice. U njegovoj pisanoj ostavštini, pohranjenoj u arhivu Požeške biskupije nalazi se nekoliko djela koja čekaju recenziju i eventualno tiskanje. Osvrćući se na Pašićev pastoralni rad, biskup Škvorčević je naglasio: U pastoralnom djelovanju preminuli župnik svojim je osobnim pristupom i radom zaorao duboku brazdu u Pakracu. Godine 1955. primio je zapuštenu župu.*

/.../ Svojom svećeničkom požrtvovnošću, dosljednošću, upornošću i načinom rada s djecom i mladima, s onima koje je krstio, spremao za Prvu pričest i vjenčao, vjernim služenjem u ispovjedaonici, hodočašćima u zemlji i inozemstvu, širenjem vjerskog tiska i drugim pastoralnim nastojanjima duhovno je Pakrac oživio, podigao naraštaj ljudi vjernih Bogu, Crkvi i svome narodu. Nadalje, biskup je istaknuo kako je župnik Pašić iskreno nastojao izgrađivati bratski odnos prema Srpskoj pravoslavnoj Crkvi i bio svojevrstni preteča ekumenskih nastojanja nakon II. vatikanskog sabora. Ostavio je zapise o svojim redovitim kontaktima sa slavonskim episkopom Emilijanom, o međusobnom posjećivanju, dapače i o pastoralnoj suradnji koju je pokrenula eparhijska skupština potaknuta daruvarskim parohom Juzbašićem 1958. godine.

Nakon popričesne molitve, riječ zahvale preminulom svećeniku Josipu Pašiću izrekli su dr. Anđelka Gajšak-Špančić, Davor Huška, pakrački gradonačelnik te Matija Juraković, pakrački župnik. Potom je središtem Pakraca krenula sprovodna povorka u kojoj su brojni vjernici ispratili tijelo preminulog župnika Pašića do mjesnog groblja gdje je ono položeno u grob. Na sprovodnim obredima bio je nazočan i paroh Srpske pravoslavne Crkve u Pakracu Slobodan Lalić.

Prema: IKA

† Pajo Vaci (1927.-2010.)

Pajo Vaci se rodio u Bunjevačkoj ulici u Keru 9. svibnja 1927. U mladosti je bio ministrant prisvitlog Blaška Rajića i član Momačkog društva. Bio je pošten čovjek, dobar otac, brižan djed i nježan pradjed. Brinuo je o svojoj obitelji, nije robovao tradiciji već je uvijek tražio načine kako život učiniti boljim i lakšim.

Pričao nam je o danima kad je svijet bio sporiji, kad je s posla do kuće išao pješice i usput saznao je li prodavaonica dobila nove tkanine ili se koja kuća u centru prodaje. Mnogi subotički krovovi njegovih su ruku djelo, kao i parketni podovi u mnogim sobama. Bio je radoznao. Sve je želio vidjeti, sve znati. Nije se bojao nepoznatoga. Uvijek se trudio biti „u koraku s vremenom“: prvi je u obitelji kupio televizor, perilicu, zamrzivač. Čak se ni mobilnog telefona nije uplašio. Unuka Marija ga je svaki dan zvala. Bilo ih je zanimljivo slušati, dovikivali su se – budući da je djed slabije čuo – o tome što će praviti za večeru. Volio je praviti kolače, a bio je poznat po svojoj ribljoj čorbi.

Njegova smrt nas je sve šokirala, ostavio nas je u nekoj tupoj nevjerici. Jednostavno, bio je toliko vitalan i živ da je bilo nemoguće povjerovati da ga jednostavno više nema.

Nakon pokopa, uvjereni da ne postoji način da nam nedostaje više nego tad, čuli smo priču koja ga u potpunosti opisuje: *Našeg didu je dva dana pred 83. rođendan udario auto. Slomio je kuk i nije mogao ustati iz kreveta. Već je neko vrijeme govorio o tome kako Ivanu želi kupiti zemlju, na kojoj bi sagradili ljetnikovac i, iz nekog razloga, odlučio je da je baš ovaj trenutak pogodan za kupovinu. Pozvao je ujnu i zamolio da mu donese uzorke zemlje od nekoliko parcela da provjeri koja je od njih najplodnija. I tako je naš dida, u zavojima, na infuziji, dobio nekoliko plastičnih čašica sa uzorcima zemlje – birao je zemlju za svog unuka.*

Ubrzo nakon toga došao je dan kad ga je dragi Bog pozvao k sebi, kad je nakon primljene bolesničke pomasti, otišao sa ovog svijeta i pridružio se svojoj voljenoj supruzi Antoniji.

Naš dida će nam zauvijek nedostajati. Neka počiva u miru Božjem.

Njegovi najmiliji

Odgajati djecu da ljube svoju vjeru i vlastiti narod

Piše: Nevenka Tumbas

Roditeljima je Bog dao veliku zadaću odgoja, a mnogi roditelji danas olako shvaćaju roditeljstvo. Problem nije samo u ovoj generaciji roditelja, dapače, mislim da su sadašnji roditelji rezultat velikih propusta njihovih roditelja. Može li se što učiniti kako bi se krivo ispravilo?

Ispravno odgojiti dijete je kompleksni posao, a najtragičnija činjenica je da u toj školi nema popravnoga ispita. Ukoliko neke stvari ne usadimo kod svoje djece na vrijeme, godine prolaze i nema povratka. Djecu, stoga, od malih nogu treba učiti kako istinski ljubiti svoj narod. Dijete ne bira svoje roditelje, tako da smo rođenjem, zahvaljujući svojim roditeljima, postali ono što jesmo, a odatle potječe i naša pripadnost određenom narodu, u našem slučaju hrvatskom. To se ne može mijenjati (nećemo spominjati ekstremne slučajeve, gdje poneko iz Srbije odluči postati npr. Eskim!!!, jer u demokratskoj državi je sve moguće). Dapače, najsretniji su oni koji znaju prihvatiti to što jesu. Ispravno usmjerena i odgajana ljubav prema svome narodu ne šteti nikomu, jer samo oni koji vole svoje znaju poštivati tuđe. Mnogi roditelji misle da će ukoliko se samo izjasne da su Hrvati, pogotovo pri upisu djece u školu, svoje dijete staviti u neravnopravni položaj u odnosu na većinski narod, jer će njihovo dijete biti drukčije. Ono to i jest. Ne treba se plašiti razlike. Naprotiv, različitost čini svijet ljepšim. Veliki problem predstavlja asimilacija! Problem nastaje onda kad roditelji, radi neke skrivene i lažne brige za svoje dijete, prikrivaju svoju nacionalnu pripadnost, misleći da će dijete biti sretnije ako se izjašnjava kao većina i ako ne bude drukčije od drugih. Međutim, djeca, iako mala, ubrzo shvate u školi, a pogotovo na vjeronauku (ukoliko su roditelji imali malo snage ipak posvjedočiti pripadnost Katoličkoj crkvi, upisom djeteta na vjeronauk), da su ipak drukčiji, pa se počinju zatvarati, stidjeti svojega, ako im je što od toga ugrađeno prije polaska u školu. Hvala Bogu, država u kojoj živimo dopustila nam je kao nacionalnoj manjini imati mogućnost upisa djece u hrvatske odjele i na katolički vjeronauk. Upisati dijete da pohađa nastavu na materinjem hrvatskom jeziku, i na tom jeziku služiti sate vjeronauka, najbolje je što svaki roditelj koji se izjašnjava kao Hrvat može pružiti svom djetetu.

Međutim, porazna je činjenica da samo mali broj roditelja koristi tu mogućnost. Zašto, mi Bunjevci-Hrvati, ne ljubimo svoj narod? Tko je kriv za to? Dogodit će se da ćemo uskoro nestati kao nacionalna zajednica s područja Bačke, Vojvodine? Tko će odgovarati za to? Da li mi kao pojedinci, država ili nacionalne institucije, ili pak svećenici? Sa sigurnošću mogu tvrditi kako je Crkva, sve do zadnjih promjena, mislim na 90-te godine prošloga stoljeća, bila više nego zaslužna što još u jednom dijelu hrvatskog korpusa gori ljubav prema svom rodu. Stoga hvala, jer nas je ona održala. No, pitam se, gdje su mladi svećenici današnjice nalik na Antunovića, Budanovića i Rajića? Što mi kao pojedinci možemo učiniti kako se za dvadeset godina ne bi dogodilo da ne bude Hrvata na ovim prostorima? Imamo li mi kao roditelji pred Bogom i svojim narodom imalo odgovornosti?

Kao roditelji imamo veliku zadaću, odgojiti djecu u ljubavi prema svojoj vjeri i svom narodu. Jedino ako odgojimo svoju djecu da budu radosni i ponosni što su katolici, da izgaraju za svoju vjeru te da iznad svega ljube svoj hrvatski rod, moći ćemo reći da smo uspjeli. Jedan od najvažnijih čimbenika opstanka određenoga naroda jest očuvanje jezika, jer narod bez jezika ne opstaje. Stoga, moramo naučiti svoju djecu njegovati ikavicu, ali i govoriti hrvatski jezik. To se najbolje može postići u hrvatskim odjelima. U tim odjelima djeca dišu punim plućima, rasterećeni sivih slutnja, asimilacija, nastojanja da moraju biti ono što nisu i slično. Zato bolje napreduju u obrazovanju, razvijaju se ispravno, postižu zavidne rezultate u školi te na raznim natjecanjima, sve do državnoga.

Pojedini roditelji, iako se izjašnjavaju kao Hrvati, odlučuju upisati djecu na srpskom nastavnom jeziku jer im je svejedno na kojem jeziku će djeca pohađati nastavu, kojim pismom će se služiti, samo da se ne izdvajaju. Mnogi s

ponosom posjeduju hrvatske putovnice, ali ne žele upisati svoje dijete u hrvatski odjel. Čemu takvo licemjerstvo? Na čiju je ono štetu? Pogrešno je odgajati dijete u takvom ozračju: da iskoristim samo ono što mi odgovara, a da ne budem odgovoran nizašto niti pred kime.

Ljubav prema svom rodu je nalik ručnom radu, strpljiv je to posao, polagan, rezultat se ne vidi odmah, ali je trajan. Zato majke imaju posebnu ulogu u tom poslu, a i ne kaže se tek tako da je materinji jezik onaj kojemu nas majka uči. Ono što se utka u dijete dok je još malo, to je trajno. Dužni smo naučiti svoju djecu sve o hrvatskom nam rodu. Ukoliko ga upišete u hrvatski odjel, bit će vam lakše, jer će ondje učiti ispravno govoriti standardnim hrvatskim jezikom, naučit će povijest i puno toga. No, ljubav mu vi morate usaditi. Vjerujte mi, djeca će vam biti jednog dana zahvalna na tomu, ali ne samo ona. Smatrajte da ste time učinili veliku stvar za svoj narod, zbog koje se isplati živjeti. Ispravim odgojem djeteta u tom duhu, produljili ste opstanak jednom narodu koji je nekad bio značajan u našem gradu, a sad izumire. To je posao vrijedan truda!

Subotica je početkom 20. stoljeća bila grad s najviše Hrvata na svijetu, više no što je imao Zagreb. Ipak, zbog činjenice da je grad ostao izvan matice Hrvatske u svoje vrijeme i nije bio dijelom autonomne Hrvatske, niti u zasebnoj upravnoj jedinici u kojoj su Hrvati bili izrazita većina, kao što je bila Dalmacija, nego u izrazito asimilirajućoj jedinstvenoj Ugarskoj, tamošnji su Hrvati ostali izvan zamaha preporodnih događaja u Hrvatskoj i Subotica nije postala glavnim hrvatskim kulturnim središtem, nego je to postao Zagreb. **Po popisu iz 1919., u Subotici je bilo 65135 Hrvata (mahom iz skupine Bunjevaca).** Po popisu iz 1931., u Subotici je bilo 45792 Hrvata od 100.058 stanovnika. Prema posljednjem popisu iz 2002. godine, u cijeloj Vojvodini živi 56.546 Hrvata (a u Srbiji 70.602).

Izabrani vijećnici za novi sastav HNV-a

Osamnaest vijećnika s liste Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i hrvatskih institucija i jedanaest s Hrvatske liste „Za europsku Srbiju“ činit će u sljedećih četiri godine novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća. O tome su 6. lipnja odlučila 133 od ukupno 137 prijavljenih elektora na skupštini održanoj u Velikoj vijećnici Gradske kuće, a koju je otvorio ministar za ljudska i prava nacionalnih manjina **dr. Svetozar Čiplić**.

Hrvatsku listu „Za europsku Srbiju“ podržao je 51, a listu DSHV-a i hrvatskih institucija 82 elektora nakon čega su njihovi nositelji **Petar Balažević** i **dr. Slaven Bačić** predložili programe.

Svečanost u čast najuspješnijim učenicima

Drugu godinu zaredom, Hrvatsko nacionalno vijeće i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata priredili su, 15. lipnja, svečanost u čast učenika koji su pohađajući nastavu na hrvatskom jeziku postigli uspjeh, odnosno osvojili prva mjesta na općinskim, zonskim, pokrajinskim i republičkim natjecanjima. Ovom svečanosti želi se posvijestiti javnosti kvaliteta nastave na hrvatskom jeziku.

U velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće, učenicima se obratila članica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužena za obrazovanje **Stanislava Stantić Prčić** čestitajući im na uspjehu i rekavši, među ostalim, kako želimo pokazati *koliko u biti imamo iznimno dobre djece i koliko su ona malo zastupljena u javnosti*. Drugi razlog za ovu svečanost je i prva generacija učenika koji su završili svih osam razreda osnovne škole na hrvatskom jeziku, i *koji prvi puta polažu prijamni ispit na svom materinjem jeziku, što je od iznimno velikog značaja kako za Grad Suboticu, tako i za cijelu Republiku Srbiju*.

Svoje ohrabrenje rekao je i ravnatelj ZKVH **Tomislav Žigmanov** podsjetivši na izjavu predsjednika Srbije **Borisa Tadića** da Hrvati mogu potpuno ravnopravno s drugim zajednicama koristiti svoja Ustavom zagarantirana prava, tako i na obrazovanje, što je u dosadašnjoj praksi bilo otežano zbog nedostatka udžbenika i pomanjkanja kadrova na hrvatskom jeziku. Rekao je kako se nada *da žrtve najavljene racionalizacije prosvjetnog sustava neće biti djeca koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku i da će reakcija vlasti na svim razinama biti pozitivna, proaktivna*.

Knjigu na dar primili su maturanti osnovnih škola, a potom i najuspješniji učenici iz osnovnih škola u Subotici „Ivan Miluti-

nović“ i „Matko Vuković“, te „Vladimir Nazor“ iz Đurđina i „Matija Gubec“ iz Tavankuta. Posebne čestitke upućene su djeci i roditeljima koji su upisali 1. razred osnovne škole na hrvatskom jeziku.

U okviru svečanosti, dječji tamburaški orkestar Muzičke škole u Subotici pod ravnanjem profesorice **Mire Temunović** izveo je nekoliko glazbenih točaka, a nastupio je i jedan od najboljih recitatora na hrvatskom jeziku **Davorin Horvacki**.

Svečanosti su prisustvovali generalna konzulica gerant Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **mr. sc. Ljerka Alajbeg**, konzulica savjetnica **Vesna Njikoš Pečkaj**, predsjednik Hrvatskog akademskog društva **dr. sc. Slaven Bačić**, te brojni nastavnici i roditelji.

Barokno slikarstvo u lošem stanju

Na VIII. znanstvenom kolokviju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, na temu „Barokno slikarstvo XVIII. stoljeća u samostanima i rimokatoličkim crkvama u Vojvodini“, održanom 27. svibnja, govorio je **Dušan Škorić** iz Novog Sada, doktorand povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Umjetnine poput slika i kipova iz razdoblja XVIII. stoljeća u vojvođanskim crkvama i samostanima u prilično su lošem stanju, građa o njima je neobrađena i nejedinstvena, a dobar dio slika i drugih artefakata je uništen. Ova umjetnička djela povezuju kulturu Vojvodine sa središnjom Europom gdje je pripadamo, istaknuo je doktorand Dušan Škorić. Među umjetničkim djelima koja su zaboravljena u vojvođanskim crkvama i depoima ima i onih od veoma značajnih autora, čija su djela izložena u muzejima središnje Europe, među njima su Troger, Leicher, Krenserchmidt i drugi.

Istraživanja vezana uz postojanje Katoličke crkve i njezina bogata naslijeđa, napose umjetničkoga, također spada u djelatnost Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Tako je u suradnji s doktorandom Dušanom Škorićem razvijen projekt pod nazivom „Barokno slikarstvo XVIII. stoljeća u samostanima i rimokatoličkim crkvama u Vojvodini“, koji predstavlja ostvarivu obvezu prema katoličkoj umjetničkoj baštini u Vojvodini, točnije prema njezinom baroknom slikarstvu. Ovom su kolokviju prisustvovali predstavnici Crkve, Gradskog muzeja Subotica i drugi zainteresirani.

Radni susret predstavnika hrvatskih udruga kulture u Vojvodini

U dvorani Hrvatske čitaonice, održan je 5. lipnja 2010. cjelodnevni radni susret predstavnika hrvatskih udruga kulture u Vojvodini s temom *Analiza kulturne scene Hrvata u Vojvodini u 2009. godini (analiza stanja i naznaka perspektiva) i problemi i pomoć u preregistraciji hrvatskih udruga u Vojvodini*.

Susretu su prisustvovala dvadeset tri predstavnika udruga kojima je kultura primarno područje djelovanja. Odaziv predstavnika pokazuje da je neophodan ovaj način komunikacije s predstavnicima udruge te se susret može ocijeniti uspješnim. Iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu susretu je nazočila **Ines Vidović Pacek**, ataše za kulturu. U ime Generalnog kon-

zulata Republike Hrvatske u Subotici na susretu je bio konzul **Marko Štefanić**. Susret je moderirao ravnatelj Zavoda **Tomislav Žigmanov**, a u ime suorganizatora, HNV-a, susretu je nazočio član Izvršnog odbora zadužen za kulturu, **Željko Pakledinac**. Analizu kulturne scene Hrvata u Vojvodini u 2009. godini uradila je i predstavila menadžerica kulturnih aktivnosti Zavoda **Katarina Čeliković**. U poticajnom i konstruktivnom razgovoru sudionici su iskazali veliko zadovoljstvo načinom sagledavanja scene. Na susretu je riječi je bilo i o preregistraciji udruga što je obrazložila poslovno administrativna tajnica **Ljiljana Dulić Mesaroš**.

Uporaba hrvatskog jezika u nastavi i u medijima

Istraživanje o uporabi hrvatskog jezika u nastavi na hrvatskom jeziku te u medijima na hrvatskom jeziku, proveo je stručni suradnik Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **doc. dr. Petar Vuković** sa Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Rezultate ovoga istraživanja predstavio je na devetom po redu znanstvenom kolokviju na ovu temu 4. lipnja u prostorijama Hrvatske čitaonice. Nakon vrlo zanimljivo prezentiranog

pregleda povijesti i razvoja hrvatskoga jezika, dr. Vuković je pojasnio položaj hrvatskoga kao manjinskog jezika koji je, poput svih manjinskih jezika, izložen interferenciji s većinskim jezikom, jer društveno okruženje privilegira većinski jezik, a manjinski je samim tim deprivilegirani. Izloženost utjecaju većinskog jezika je u slučaju hrvatskog još veća upravo zbog činjenice da su srpski i hrvatski jezik vrlo slični. Važno je stoga ponajprije znati što nam je najteže i gdje su interferencije najčešće, onda to možemo osvjestiti i na neki način ih i spriječiti.

U razgovoru nakon predavanja sudjelovale su učiteljice koje rade na hrvatskom jeziku, članica Izvršnog odbora Hrvatskoga nacionalnoga vijeća zadužena za obrazovanje **Stanislava Stantić Prčić** te generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **Ljerka Alajbeg**. Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata proveo je istraživanje u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem.

Nova knjiga o Srijemu, Surčinu kroz povijest

Neposredno pred blagdan Presvetog Trojstva, blagdana kojemu je posvećena crkva u Surčinu, u Vinkovcima je, u nakladi ugledne „Privlačice“, objavljena nova knjiga katoličkog svećenika Srijemske biskupije i publicista **Marka Kljajića** „Surčin kroz povijest“.

Na više od 560 stranica autor je uspio cjelovito prikazati ne samo povijest katoličke župe, a time i dijela povijesti tamošnjih Hrvata u ovome srijemskom mjestu, nego je dao i opširne prikaze iz povijesti Srijema, kršćanstva i Katoličke crkve. Na taj način ovo djelo postaje značajno kako za povijest Hrvata u cijeloj Srijemu tako i za povijest samog prostora.

„Zaboravljeni rječnik“ Ilije Žarkovića predstavljen u Golubincima

Prošlo je skoro godinu dana od smrti Ilije Žarkovića, a promocija njegova „Zaboravljenog rječnika – govora golubinačkog kraja“ u rodnim Golubincima, održana 15. svibnja, pokazala je kako će se Ilija i njegova djela još dugo pamtili kako u tome mjestu, tako i u Srijemu. U ime izdavača, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, knjigu je predstavio ravnatelj Zavoda **Tomislav Žigmanov**, istaknuvši kako cilj rada te ustanove nije centraliza-

cija ili „subotizacija“ hrvatske zajednice, već i uključivanje Hrvata iz drugih dijelova Vojvodine, a kao dokaz toga naveo je upravo knjigu „Zaboravljeni rječnik“, prvo izdanje u njihovoj nakladi. Predsjednik HKPD „Tomislav“ **Mato Groznica** je istaknuo kako je „poznavati Iliju Žarkovića bilo zadovoljstvo, učiti od Ilije bio je privilegij, a godinama surađivati s nekim kao što je bio Ilija, to je zbilja rijetka radost koju bih svakome poželio“.

Objašnjenja pojedinih riječi iz „Rječnika“ čitali su ovom prigodom **Anita Žanić** i **Anita Kovačević**, nekoliko Ilijinih pjesama kazivali su **Miša Valok** i **Mato Groznica**, a cijelu promociju pratili su i tamburaši HKPD „Tomislav“.

Prije same promocije održana je sveta misa za Iliju Žarkovića, koju je predvodio bivši golubinački župnik, a sada zemunski dekan **vlač. Jozo Duspara**, zajedno s **vlač. Markom Kljajićem** i **vlač. Nikicom Bošnjakovićem**. Kao dugogodišnji poznavatelji Ilije, u svojim riječima i mislima sijetili su se Ilijinih djela, a na promociji im se pridružio i **vlač. Blaž Zmaić** iz Iriga.

Bunjevka u izboru za najljepšu Hrvaticu u narodnoj nošnji

Po preporuci prof. Josipa Forjana, voditelja Posudionice i radionice narodnih nošnji iz Zagreba, a na poziv **Josipa Perčevića**, tajnika Brodskog kola, obitelj **Grge Piukovića** sudjelovala je 13. lipnja u Slavonskom Brodu na Reviji hrvatskih narodnih nošnji i Izboru najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji. Iz privatne zbirke narodne nošnje obitelji Piuković, **Marina Matković** je bila obučena i sudjelovala na Izboru najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji i ponijela titulu prve pratilje. U ovogodišnjoj Reviji sudjelovalo je 35 djevojka iz cijele Hrvatske, a iz Vojvodine se natjecala i djevojka iz Bača.

Prema: zkvh.org.rs; suboticadanas.info

Solistički koncert Daliborke Malenić

Solistički koncert flautistice **Daliborke Malenić** održan je 4. lipnja u dvorani Muzičke škole „Petar Konjović“ u Somboru. Na programu su bila djela **G. Shockera**, **P. Harrisa**, **G. F. Handla**, **G. Rossinia**, **W. Poppa**, **F. Morlacchia** i **G. Briccialdia**. Korepetitorica je bila prof. **Snežana Grujić** za klavirom.

Na koncertu su sudjelovale i gošće, učenice Muzičke škole „Isidor Bajić“ iz Novog Sada, **Svetlana Čučković** i **Milica Tomić** u klasi prof. **Jasne Marković Vujanović**. Daliborka Malenić je osnovnu Muzičku školu završila u Somboru. Nakon dvojbe što dalje, znanost ili glazba, Daliborka izabire glazbu i mijenja školu i grad. Do sada je nastupala na desetak javnih satova i preslušavanja u školi, pripremila je različite programe za dva međunarodna natjecanja: Davorin Jenko u Beogradu i Natjecanje drvenih puhača u Požarevcu te na oba osvojila prve nagrade. Sudjelovala je u radu akreditiranog seminara „Flauta u romantizmu“ gdje se upoznala i radila s **Jánosom Bálintom**. Nastupila je na Natjecanju francuske šansone u novosadskoj sinagogi i kao gošća solističkog koncerta Milice Tomić u Novom Kneževcu. Aktivna je vjernica karmelićanske crkve u Somboru gdje pjeva u zboru, a povodom blagdana i svečanosti svira flautu. Redovita je gošća vjerskih tribina gdje svira samostalno ili u duetu sa svojom sestrom flautisticom **Dubravkom Malenić**. /Z. G./

Uredila: *Katarina Čeliković*

Ljeto je, odmor za tijelo i dušu

Kuda ćeš na ljetovanje? Na more? Na salaš? Na bazen? Ljeto je jedno i drugo i treće. Najvažnije je sebi priuštiti dobru zabavu. To je ono što svima prija nakon školskih obveza i učenja.

A za opuštanje je jako dobro imati dobro društvo. S prijateljima lako nađeš zabavu. Od sportskih igara, u kojima će plivati imati vjerojatno prvo mjesto, do razgovora ugodnih u kojima će biti puno smijeha.

Jedan je prijatelj uvijek na raspolaganju. Isus se nikada ne umara i nikada ne odmara. Jeste li se toga sjetili? On će odmoriti naš duh, našu dušu. Dobro je uzeti u ruke Bibliju, ima ih u prekrasnim izdanjima. Ima divnih duhovnih knjiga, ne zaboravite posjetiti knjižnicu! Odmarati se možemo i trebamo s Isusom svaki dan u redovitoj molitvi, na nedjeljnoj misi.

Za tijelo i dušu nađi vrijeme i bit ćeš jako sretan!

Zvončica

Kerske Kraljice uvježbala je s. Jasna Crnković

Godišnji susret ministranata u Tavankutu

Dječaci, ali i djevojčice – poslužitelji kod oltara ili poznatiji kao ministranti, okupili su se 5. lipnja na svoj godišnji susret u Tavankutu sa svojim župnicima. Došli su ministranti iz Novoga Sada, Plavne, Đurđina, Starog Žednika, Bikova, Sonte, Bača te subotičkih župa Marija Majka Crkve, Isusova Uskrsnuća, Sv. Roka i katedralne župe Sv. Terezije Avilske.

Svetu misu u tavankutoj crkvi predvodio je sončanski župnik vlč. Dominik Ralbovsky. On je ministrantima, koji su ukrasili i svojim ministrantskim haljinama crkvu, rekao kako je njihova služba u crkvi vrlo značajna i odgovorna.

Nakon mise i ove je godine priređen kviz a žiri je uručio nagrade najboljima. Ni ovoga puta nije izostala sportska aktivnost – nogomet gdje je momčad župe Sv. Roka osvojila pehar. Tavankučani su bili odlični domaćini i lijepo ugostili više od stotinu ministranata. /Zv/

MOLITVA PRVOPRIČESNICE

Subota je prošla,
Prva pričest već je došla.
Našu Pričest danas slave
svi anđeli i Isus pravi.

Zato danas molim Oca Boga
da radost i veselje donese,
da se naša Pričest slavi
i da se nikad ne zaboravi.

Danijela Barušek
Župa Sv. Križ – Sombor

KONGRES GEN4

„Nosimo vatru ljubavi u naše gradove!“

Djeca GEN4 okupila su se u nedjelju 20. lipnja u Bečeju na svoj godišnji susret „Kongres gen4“. Bilo nas je oko 150 djece iz različitih krajeva Vojvodine: Ruskog Krstura, Kucure, Sente, Gornjeg Brega, Kanjiže, Ade, Mola, Sente, Pančeva, Kovina, Zmajeva, Bečeja, Tavankuta i Subotice.

Ovogodišnji kongres pod geslom „Nosimo vatru ljubavi u naše gradove!“ započeo je pjesmom i predstavljanjem sudionika. Cijeli dan smo proveli družeći se u međusobnoj ljubavi! Slušali smo o Bogu – Ljubavi, pjevali, igrali se, te podijelili s drugima svoja iskustva življenja Evanđelja. Svetu misu je predvodio vlč. Laszlo Posa na kojoj smo za prikazanje u košarici odnijeli svoja pisma za Isusa. Nakon ručka uslijedila je „velika igra“ pomoću koje smo vidjeli kako možemo nositi vatru ljubavi u naše gradove. Naučili smo na koji način trebamo pomoći siromašnima, starima, bolesnima, slijepima, obiteljima s malom djecom, te kako očuvati čistoću grada. Na kraju susreta je svatko od nas dobio knjižicu Chiarine povijesti sa zadatkom da preko ljeta kod kuće pravi iskustva i za svaki čin ljubavi oboji po jednu sliku. Nakon zajedničkog fotografiranja i puštanja u zrak balona sretni smo krenuli našim domovima.

– Na kongresu nam je jedna teta pričala o Kjari i kakvi trebamo biti. Bilo je puno igara a najviše mi se sviđjelo oblačenje velike bebe. Na kraju susreta smo u zrak pustili puno balona – oduševljeno priča **Martina**, sudionica susreta.

Jasmina

Gen4 ili četvrta generacija Pokreta fokolara, koji je utemeljila Chiara Lubich, djevojčice su i dječaci od četiri do osam godina. Pripadaju različitim narodima, kulturama i religijama i rašireni su diljem svijeta. Oni prihvaćaju i žive duhovnost jedinstva radeći čine ljubavi u svakodnevnom životu. Žive je posebnom osjetljivošću i svježinom onih koji su tek otkrili velike životne događaje, te s velikim oduševljenjem prenose Ideal na druge.

Zlatna harfa

Susret dječjih župnih zborova, 24. Zlatna harfa, održan je 29. svibnja u katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske u Subotici. Sudjelovalo je dvanaest zborova iz cijele biskupije: subotičkih župa Sv. Roka, Sv. Terezije Avilske, Sv. Jurja, Marija Majka Crkve te zborovi iz Plavne, Bača, Bačkoga Monoštora, Tavankuta, Đurđina, Žednika, Vajske i Sonte.

Ove je godine na susretu pjevalo 250 djece iz liturgijske pjesmarice *Pjevajte Gospodu pjesmu novu*, na zadanu temu – liturgijsko vrijeme kroz godinu. U prvom dijelu susreta djeca su pjevala pjesme za dječju misu za vrijeme kroz godinu, a u drugom je zadatak bio otpjevati pjesmu na zadanu temu, a pjesmu je svaki zbor izvukao iz košarice.

Svi su zborovi dobili diplomu koju im je uručio katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. I nakon lijepog i raspjevanog zajedništva za sve je pripremljena okrijepa pa nitko nije ostao ni gladan ni žedan. I zboroveđe i pjevači već se mogu pripremati za jubilarnu, 25. Harfu na kojoj će pjevati na temu uskrsnog vremena. /**Miroslav Stantić**/

*Djeca pjevaju na misi pod ravnanjem Miroslava Stantića.
Na klavijaturama: Kornelije Vizin*

Djeca iz Bača

Katedralni dječji zbor pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić

Djeca iz Đurđina

Djeca iz Vajske

Djeca iz Bačkoga Monoštora

(: stay connected :)

Još jedno ljeto je pred nama! Radosni, opuštteni, nasmijani, puni planova koje smo sami iskllesali, hrlimo u nove dane koji obećavaju. Povezivanje s novim, nepoznatim lokacijama i otkrivanje njihovih ljepota, s novim ljudima koji su rizičniji raznolikosti, ne isključuje stara poznanstva i lijepe uspomene, kao ni svaku vrst tuđom rukom „diktirane obveze“ kao npr. pomoć u kući, bratu, sestri, prijatelju. Kada se pruži slobode u izobilju, postoji opasnost gubitka kontrole u samovolji i samoživosti. Možda najporaznije riječi koje mlada osoba može čuti od starijih su: *ponaša se kao pušten pas s lanca!*

Najlakši i najčešći izgovori su da nije to do mene, kako nisam želio kvariti atmosferu i biti party-breaker, kako smo nazdravili i zanjeli se u akcijama, kako je bio mrak... itd.

Nije problem u tome da se nazdravi i popije koje piće s prijateljima (dokle je to u granicama normale), nije problem ni u tomu da se ode na tulum i provede, nije problem u tomu da se mlad čovjek zaljubi, nije problem u srcu, niti u slobodi u kojoj smo odgajani i u kojoj svakodnevno živimo – iako nam se ponekad, kada smo pretrpani obvezama, čini da smo najmanje od svega slobodni. Možda je problem u glavi ;) ?!

Inspirativno je označiti novi početak u životu, u tekućoj godini, i odlučiti se na promjene, zamisliti projekte i staviti ih pred sebe. I ljeto je jedan novi početak. Pogreška je kada ovakav novi početak revolucionarnim i buntovničkim riječima, kojima ni nebo nije granica niti svetinja, odvojimo od svega staroga, što čini nas i naš svakodnevni život, rad i duhovnost, kada sve to ocijenimo prezirnim pogledom kao manje vrijedno. Prekrivanje bijelim plahtama unutarne garniture svoga bića dok se ne vratimo s „odmora“, baš i nije najplodonosniji potez. Velike duhovne amplitude koje isključuju svaku vrst osi najčešće urode nezadovoljstvom i depresijom: zadovoljstvo kratko traje, a sloj hrđe prekrije ono nekadašnje što je bilo vrijedno življenja pa djeluje ružnije. Koža potamni, stas se dotjera, a čovjek se pronađe izdeformiranim, neprepoznatljivim i razočaranim, kao da se nema komu i čemu vratiti osim nekim ruševinama.

Dragi mladi, ekipa mladih iz *Zvonika* želi vam da se nade dobrom provodu i da se potrudite oko njegova ostvarenja, ujedno, da ne zaboravite posvetiti pažnju, dobru volju i trud svojim najbližima, ukućanima i prijateljima, da ne zaboravite na Boga i sve ono dobro što postoji u vama! Budimo povezani pravim vrijednostima! Ugodan odmor :)

Nevena Mlinko

Susret katoličke mladeži u Novom Slankamenu

Susret katoličke mladeži pod geslom „Ti si moj“ održan je 12. lipnja u organizaciji Biskupijskog pastoralnog centra – Ureda za mlade Srijemске biskupije u Novom Slankamenu u Srijemu. Središnje misno slavlje u župnoj crkvi Sv. Mihaela arkanđela predvodio je srijemski biskup **Đuro Gašparović**.

Susret je započeo međusobnim upoznavanjem i predstavljanjem mladih koji su došli iz gotovo svih 29 župa biskupije. Predstavljen je život i djelovanje mladih u pojedinim župama, njihovo zalaganje na pastoralnom, katehetskom, liturgijskom, karitativnom, obrazovnom i društvenom području. Drugi dio susreta protekao je u sportskim aktivnostima i druženju uz razgovor i pjesmu. Misnom slavlju, kao središnjem dijelu susreta, prethodilo je razmišljanje na temu gesla „Ti si moj“ koje je vodio **mr. Andrija Anišić**, dekan i župnik u Subotici. On je pozvao mlade da žive s Kristom jer samo tako će moći prebroditi sve krize i suočavati se s izazovima ovoga svijeta i našeg vremena.

U ime vjernika župe Novi Slankamen, na početku mise mlade je pozdravio župnik domaćin **Berislav Petrović**. Biskup Gašparović je potičući mlade na prakticiranje vjere u životu, u propovijedi rekao: *Misa, župna kateheza, vjeronauk u školi i susreti mladih u župi i biskupiji potrebni su vam da se možete sučeljavati sa svim mogućim opasnostima današnjega*

svijeta, posebno napada na vašu vjeru. Opasnosti su brojne i za dušu i za tijelo. A u Kristu ćete naći utjehu i rješenje svih, a posebno duševnih i duhovnih problema i poteškoća, rekao je biskup te je mlade pozvao da nastave živjeti pravim kršćanskim životom i ubuduće, svugdje gdje žive. Mons. Gašparović najavio je susret mladih sljedeće godine u Novim Banovcima.

/Prema: IKA/

Misa mladih za mir

I ovoga mjeseca, 4. lipnja, održana je misa mladih za mir u čast Presvetom Srcu Isusovu, a s obzirom na to da je u lipnju i blagdan Presvetoga Srca Isusova, organizatori su ovu misu priredili u istoimenoj crkvi u Tavankutu.

Misno slavlje je predslavio župnik domaćin, **vč. Franjo Ivanković**. Odbor tribine mladih, koji organizira i mise za mlade, već nekoliko mjeseci unatrag priređuje *bookmarkere* kao darove mladima na kojima svakog mjeseca stoji po jedno obećanje štovateljima Presvetoga Srca Isusova. Tako je ovoga mjeseca na redu bilo sedmo obećanje: „Kroz pobožnost mome Srcu privest ću prvotnoj revnosti redovničke zajednice i pojedine vjernike.“ Na tu temu se propovjednik obratio mladima, kojih je bilo oko 160, naglašavajući značaj ovo pobožnosti.

Misno slavlje je glazbeno animiralo nekoliko vokalno-instrumentalnih sastava, uključujući VIS Proroci, VIS Ritam vjere, VIS Markovi lavovi i VIS Apostoli radio Marije.

Vladimir Lišić

U potrazi za odmorom

U turističku agenciju ušlo je nekoliko prijatelja. Na vrata ih je zapljusnuo val hladnoga zraka klimatiziranoga ureda čiji su zidovi bili popunjeni slikama prekrasnih plaža i poznatih odredišta. Za stolom je sjedila lijepo odjevena gospođa koja ih je uljudno pozdravila:

– Dobar dan! Kako vam mogu pomoći?
– Željeli bismo putovati, ali nismo još odlučili kamo.
– Recite mi kakvu vrstu odmora želite, pa ću vam moći pomoći u odabiru.

– Želimo odmor koji ćemo zauvijek pamtit, odgovorio je mladić koji je započeo razgovor.

– Hoćemo se vratiti potpuno novi i spremni za poslove koji nas čekaju, a ne još umorniji!, ubacio se drugi prijatelj.

– Ako je moguće, da i cijena ne bude previsoka, rekla je djevojka.

– Razumijem, sa smiješkom je odgovorila žena.
– Ipak, vaši zahtjevi ne ovise samo o putovanju. Zapravo, sve što ste nabrojali, osim cijene, ovisi samo o vama.

Pogledali su je začuđeno i očekivali da će nastaviti, ali ona je šutjela i tražila nešto po ladicu.

– Ah, tu si!, rekla je više sama za sebe.
– Evo imam jednu malo drukčiju ponudu za vas. Mislim da ću se i ja osobno za nju opredijeliti. Pogledajte sami.

Pružila im je papir koji na prvi pogled uopće nije izgledao privlačno. Bio je to obični bijeli papir, s tekstom:

Ukoliko se želite ODMORITI, OBNOVITI i ISPUNITI, ovo je prava ponuda za vas!

„Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti!“

Bitne informacije:

Mjesto: veliki izbor (moj prijedlog su mjesta gdje ćete se moći na trenutak povući i naći malo mira). Ako nemate prilike otputovati, možete se odmoriti i u svojoj kući;

Termini: uvijek kada poželite. Za vas uvijek imam vremena. Obratiti mi se možete čak onda kada imate puno posla i nemate vremena za odmor. Za takve slučajeve imam poseban program.

Cijena: malo provedenoga vremena sa mnom i nedjeljna sv. misa, zahvalnost i poneka žrtvica (trudite se obasipati bližnje ljubavlju i pažnjom).

Napomena: Ne zaboravite da ćete dobiti mnogo više nego što ćete dati.

Očekuje vas vaš prijatelj, Isus.

P. s. Neka vam druženje sa mnom ne bude opterećenje. Znajte da je u meni pravi odmor! Volim vas sve!

Pročitavši ovu neobičnu ponudu, svi su se malo zamislili. Iako je izgledala kao šala, bila je tako istinita.

Ana Ivković

O egzorcizmu na Tribini mladih

Tribina mladih koja se redovito održava svakoga mjeseca u Subotici, održana je 23. svibnja u Katoličkom krugu. Predavač na temu „Oslobodi me od zloga – Egzorcizam“ bio je **fra Ivan Vinkov** iz Beograda. Na Tribini se okupilo 130 mladih koji su pažljivo slušali dvosatno predavanje.

Egzorcizam je metoda oslobađanja čovjeka koga je zaposjeo demon i primjenjuje se samo u najtežim slučajevima opsjednuća. Demonsko djelovanje može biti šaroliko. Istraživanja su pokazala da postoji 5 situacija:

- Fizičke patnje koje su uzrokovane djelovanjem demona izvana – tu čovjek može biti izudaran, izgrizen i mogu se javiti razne druge tjelesne manifestacije, ali ove situacije ne zahtijevaju egzorcizam, jer demon nije u čovjeku.

- Demonsko zlostavljanje – vrlo slično i demonskom opsjednuću i raznim psihičkim bolestima, stoga je bitno konstatirati o čemu je točno riječ, kako bi se tomu na pravi način pristupilo, ali redovito ni ovaj stupanj ne zahtijeva egzorcizam.

- Demonske opsesije – misli kojih se čovjek ne može riješiti, stalno mu se nameću i vrlo često dovode do samoubojstva.

- Demonske manifestacije na predmetima, stvarima, prostorima – koje su također jedan vid opsjednuća, ali redovito ni ovaj stadij ne zahtijeva egzorcizam.

- Opsjednuće – tamo gdje je demon zaposjeo ljudsko tijelo i tada se vrši egzorcizam.

Pater Vinkov slikovito je ukazao na bitnu razliku između opsjednuća i zaposjednuća: *Opsjednuće je kada napadač opsjeda grad, ali ga još uvijek nije osvojio, a zaposjednuće je kada napadač uđe u grad i osvoji ga.* Naglasio je da ukoliko se dogodi zaposjednuće, demon nije vlasnik čovjekove duše, čak i ako uđe u čovjeka i zaposjedne tijelo ono ne može uzeti duh, jer je duh od Boga i pripada Bogu. Postoji svjesno i nesvjesno sluzenje demonima. Svjesno je kada čovjek svojom voljom prizna sotonu kao svoga Boga, a nesvjesno je korištenjem raznim tipova energija, horoskopa i magija.

Bitno je naglasiti da egzorcizam ne može vršiti bilo tko. Egzorcizam mogu činiti biskupi odnosno oni svećenici kojima oni daju ovlaštenje. To je zato što svaki čovjek, pa tako i svećenik ima svoje slabosti, ali ako on nastupa u ime Crkve koja je Tijelo Kristovo onda je on dovoljno jak da pobijedi bilo kojeg demona.

Tijekom predavanja smjenjivale su se mnoge zanimljive priče, primjeri predavača s kojima se on kao službeni egzorcist susretao. Zaključak: demon ne može ništa ako ga ne prizivaš i ako si blizu Boga. Stoga, samo čvrsto prigrli svoga Boga i hrabro naprijed.

David Anišić

Priča o kralju i starcu

Čovjek je jutros plakao kraj vode. Nije se dao obasjati ni suncem istoka, ni osvježiti mekanom maglom proljetnog dana, niti ovlažiti usana svojih umornih nevinom rosom. Odvratiti nije htio starcu na pozdrav, starcu koji je svijetao, umiven i svjež na rad kretao.

Čovjek je danas kraj vode plakao. Nije se osvrnuo ni na stoljetne procvale trešnje, ni na nebo plavetno poput Božjega oka, ni na svilokosu djevu što je vodu u krčag kupila. Odazvati se nije htio starcu na poziv, starcu koji je na obali lomio mirisni kruh, stopala urojenih u vodu.

Čovjek je plakao kraj vode noćas. Pod izlikom noći, očima nije vidjeti dao zvijezda rasplesanih na ogrtaču sunca, niti srebrna odsjaja Mjesečeva u vodi. Osvrnuti se nije htio kad začu korake u škrljcu, šutljive i spore. Bijaše to starac što mu je kruh i fenjer donio.

– Otići će, mislio je čovjek, kad vidi kolika je tuga i samoća moja.

No starac razastre juteno tkanje, na njega spusti fenjer i kruh, opruži se poput kakvoga mladića i stade se smiješiti krijesnicama što oko svjetlosti oblijetahu.

– Nije pristojno, niti odviše mudro odbijati mjesto za ovakvom trpezom!, veselo prijeteći izusti starac.

– Nisam gladan, starče. Zaludu ti trud!, nadmeno odvratit čovjek.

Starac se nasmije, pa počne:

– U ovim sam cipelama svijetom prošao uzduž i poprijeko, po vodi i pijesku. A svijet koji sam vidio nije lijepo mjesto. Ljudi gladni u svakome selu tražili su me kruha. U svakome selu ovoga svijeta, čuješ li? Ja pak gladnijega čovjeka od tebe nikad vidio nisam, a mogega kruha ti odbijaš!

Čovjek se poradova duhu starčevom, osmjehnu se iskreno, pak odgovori:

– De, odlomi komad!

Svaki pojede po komad, starac uzimajući male zalogaje i žvačući smireno, a čovjek gutajući halapljivo dopola sažvakane velike zalogaje.

Čovjek zatim otpočne:

– Mislio sam da ćeš, kad vidiš koliko je jada u mojemu srcu, otići proklinjući i mene, i sebe što si mi uopće poželio pomoći.

Starac skrene pogled na fenjer, ponovno se osmjehne igri krijesnica i stade odmahivati glavom:

– Ne bih to učinio, jer znam tko si.

– Znaš li? Reci mi onda.

– Ti si čovjek. Da čovjek zna koliko je voljen, nikada ne bi osjećao tugu niti samoću.

– A tko čovjeka voli? Tko može voljeti čovjeka poput mene, starče? Čovjeka koji je zaboravio biti sretan, osjećati ljubav i vidjeti lijepo i dobro u ljudima?, sjetno odgovora zatraži čovjek.

Nasmiješen, prstom pokazujući na fenjer oko koga obigravahu krijesnice, starac odgovori:

– Bog. A kad pojmiš kolika je ljubav Njegova, voljet ćeš i sebe, i ljude, i sve dobro i lijepo u njima. Voljet ćeš, čovječe, i sve njihove mane i grijeha. I svijetlit ćeš. I sve ćeš moći. Vjeruj, i sve zvijezde će oko tebe lepršati krilima poput ovih krijesnica.

– Doista? A gdje si ti, starče, vidio Boga?, začuđeno upita čovjek.

– Naučio sam ga vidjeti u svemu i u svima. A njegovu ljubav prema čovjeku i njegovu vidu najviše vidim ovdje, na ovome mjestu, gdje se voda ujutro s nebom čini jedno. Pogledaj, čovječe!, odgovori starac i zagleda se u daljinu, u vodu koja nezadrživo teče prema moru, u nebo, tako promjenjivo, a opet tako sveprisutno, kao kakva sigurna luka u kojoj se danju kriju snovi koji se noću snivaju.

U istom smjeru pogleda i čovjek. On ne vidje ništa. Beznadni pogled skrene s daljina čiju čar nije mogao osjetiti, i zagleda se u starčevo lice. Vidje da sve brazde na njegovu licu

prati osmijeh, da su stvorene od vječnoga osmijeha koji na njegovu licu uvijek prebiva.

– Oko sebe ne vidim ništa. Bijah slijep, ali otvorih oči. Na tvome licu vidim tajnu življenja, tajnu koju po svaku cijenu želim otkriti, reče čovjek, pa sagne glavu, kao da je postiđen.

– Starče, čovjek kojemu si dao kruha tvoj je kralj, kralj je svega što oko sebe vidiš. Reci mi kako da budem sretan, reci svoju cijenu!

– U zabludi si, čovječe! Tebe kraljem nikad neću zvati. Čovjek si dobar i

željan si sreće, ali shvatit ćeš i sam da ima kralja većega od tebe. A za tajnu je cijena iznimno velika – da bi došao do svoje sreće moraš promijeniti sebe! Pogledaj onaj drveni most preko rijeke. Ako u njemu vidiš samo posložene komade drveta, tada te žalim. Ja na njemu vidim sve i jednoga čovjeka koji ga je gradio, teglio kamen s druge strane rijeke, u njega unio svoje zamisli i teškoće. Cijenim trud svakoga radnika poput svoga truda; činiš li tako, sve će ti na svijetu izgledati dragocjeno.

Nakon toga, starac ustade i pođe prema svojoj kolibi na drugoj obali. Kralj dugo ostane zagledan u most. Uskoro usnu. Učini mu se da kroz san vidi čovjeka odjevena samo do pasa, kako u naručju nosi kamen i slaže ga uvis, kao da pokušava dostignuti nebo.

Jutrom ga probudi prekrasna pjesma ptica, pjesma vesela, kakvu nikad nije čuo. Otvori oči i zaljubi se u sunčane zrake što su se kroz krošnje drveća probijale i caklile se u rijeci, pretvarajući je u oku u prosuto biserje. Ugleda starca koji je kretao na rad, obasjan suncem i umiven rosom, poput njega. Otpozdravi mu i upita ga:

– Vidim, starče, više nisam slijep! Ali kako ću ti reći jesam li imao sretan život?

Starac samo raširi brazde na svom licu u iskreni osmijeh:

– Ne budi kralj – budi čovjek! Čini kako sam ti rekao, i uz Božju pomoć, ispričat ćeš mi na najljepšoj obali koju si ikad vidio, tamo gdje je Njegova koliba!

Vanja Petrak

Naši svećenici u Rimu

Kroz proteklu Godinu svećenika nekoliko se puta jedna grupa svećenika susretala u Ruskom Krsturu, u domu kapelana o. **Darka Raca**. Oni su skupa razmišljali o duhovnosti prezbitera s osobitim naglaskom na svetoga arškog župnika. Potaknuti Papinim pozivom na hodočašće u Rim na svečani završetak Godine svećenika, njih devetorica su odlučila odazvati se tom pozivu. To su bili **preč. József Nagy, preč. Jakob Pfeifer, vlč. László Pósa, vlč. Josip Kujundžić, vlč. Dominik Ralbovsky, vlč. István Zsolnai, vlč. Marijan Vukov** te otac Darko Rac, svećenik Grkokatoličkog egzarhata, te đakon **vlč. József Varga**.

Ova skupina je uistinu predstavljala Subotičku biskupiju: bilo je predstavnika svih nacija katolika Subotičke biskupije, zapadnog i istočnog obreda. Razlika u godinama i titulama kao da ovih par dana nije postojala, već su bili „jedno srce i jedna duša“. Rimska vrućina i poneke gužve nisu mogle umanjiti zajedničku radost i veselje ovih hodočasnika.

Program za svećenike pristigle u Rim trajao je od 9. do 11. lipnja. Prvog dana bio je organiziran prijepodnevni susret u bazilici Sv. Pavla izvan zidina, s razmatranjem i svetom misom. Popodnevni program, kojega su vodili crkveni pokreti, bio je u dvorani Pavla VI. U četvrtak 10. lipnja u zavodskoj crkvi sv. Jeronima svetu misu je predvodio kardinal **Josip Bozanić** u koncelebraciji pristiglih svećenika Hrvata. Istoga dana, uvečer, na Trgu sv. Petra, bilo je upriličeno molitveno bdjenje za svećenike.

Na ovom bdjenju je sudjelovao i sam sv. Otac Benedikt XVI. Kada je došao pred svećenike, nekoliko trenutaka je šutio. Iz njegova molitvenoga lika mogla se iščitati ljubav i briga za okupljeni kler. Susret je bio šarolik: uz svjedočanstva jedne obitelji i svećenikâ, odgovaranje sv. Oca na pitanja svećenika te na koncu molitvom pred Presvetim i blagoslovom. Sutradan, na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova, na istome mjestu, uslijedilo je završno slavlje. Na svetoj su misi nakon Papine homi-

lije svećenici obnovili svoja obećanja dana na ređenju. Osnajeni riječima Benedikta XVI., nazočnošću i molitvom brojnih biskupa, svećenika i đakona te napose cijele Crkve Kristove, svećenici naše biskupije pošli su natrag put svojih kuća i župa, sretni i duhom obnovljeni. /**vlč. Marijan Vukov**/

Srebrni jubilej zavjeta s. Brigite

U župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici 6. lipnja, u okviru misnog slavlja, dominikanka s. **Brigita Stantić** proslavila je 50. obljetnicu redovničkih zavjeta. Na istom slavlju obilježen je i 85. rođendan njezine sestre **Kate Ivanković**.

Mnoštvo rodbine, koja se okupila na proslavu dvaju jubileja, ispunila je subotičku Malu crkvu. Na proslavu su također došle sestre dominikanke iz Korčule i iz Zagreba, časna majka s. **Dolores Matić**, zamjenica časne majke s. **Marina Pavlović**, s. **Kalista Stantić** i s. **Miroslava Jajčević**, te sestre iz subotičkog samostana. U okviru misnoga slavlja s. Brigita je pred časnom majkom obnovila svoje redovničke zavjete.

Misno slavlje predvodio je **preč. Franjo Ivanković**, a propovijedao je **mons. Bela Stantić**. On je u svojoj propovijedi istaknuo veličinu ljudskog „da – neka mi bude“, kojim se opečati tijekom cijelog ljudskog života. *Tako mala riječ, a tako velike posljedice. Na toj ri-*

ječi nastaje novi svijet, njegova ljepota, kao i obrnuto, njegova nesreća i propast. Po toj riječi nastaje novi čovjek. Stvara se nova redovnička Zajednica – naglasio je propovjednik. Ovim zajedničkim slavljem gledamo u dva stožera na koja je dragi Bog htio staviti ovaj svijet, istaknuo je on, te nastavio: obitelj i duhovni stalež, to su ta dva stožera. Koji je važniji? Koji je potrebniji? Koji je bolji? Isti su! I jedan i drugi su od Boga. I jedan i drugi su veliki i važni. Ovo slavlje dijeljenje je radosti,

naglasio je propovjednik: *Kršćanski je i plemenito radovati se tuđem uspjehu. Danas živimo u vrijeme krize čovjeka. Koliki danas lutaju samo zato jer nisu prihvatili volju Božju. Ne znaju da je „Blaženije davati, nego primati“. A to su naše svečarice znale živjeti: Brigita 50 godina kao redovnica, a Kata 60 godina kao supruga i majka – zaključio je on.*

Na kraju svete mise s. **Nada Ivanović** i s. **Milena Filipović** priredile su prigodni program s djecom i mladima, koji su u ime svih nazočnih još jedanput čestitale slavljenicama.

Cijelo slavlje uzveličali su i okupljeni župni pjevači, koje je na orguljama pratio maestro **Branko Ivanović Radaković**.

Nakon svete mise okupljeni su nastavili slavlje u obiteljskom ozračju oko zajedničkog stola.

Mirko Štefković

Umorni i opterećeni?

Dragi čitatelji! Prije odlaska na odmor, važno se pripremiti! Naša priprema se zna svesti na žurno pakiranje i dovršavanje poslova, dok su nam i tijelo i duša u nekom grču, za što je kod nekoga potrebno nekoliko dana kako bi popustio. Na žalost, neki ljudi - kada idu na odmor - uopće ne „idu na odmor“, već nastavljaju raditi, samo van radnog mjesta, jer sa sobom nose i brige i umor i pitanja i probleme sa posla. Znajmo (i) sebi reći DOSTA! i - nasmiješimo se! Znamo Isusovu riječ o tomu: „Dođite k meni svi vi umorni i opterećeni i ja ću vas odmoriti“ (Mt 11,28). Pored svega neophodnog, u kuferu ponesite makar malu BIBLIJU, a dane ne propustite osunčati Božjom prisutnošću - u molitvi, svetoj misi, klanjanju, uživanju u prirodi i njenom najljepšem uresu - ljudima... /lvh/

iskustvo

Dva po dva...

Ovog proljeća sudjelovali smo u Školi animatora Novih obitelji Pokreta fokolara (Djela Marijinog) u Rimu. Kako to biva na svim velikim susretima s kršćanima iz cijeloga svijeta i u svim duhovnim pokretima, doživjeli smo prekrasno zajedništvo s braćom u Kristu, s kojima smo umnažali svoju vjeru, jačali ufanje i - bar malo! - usavršavali ljubav. Onu ljubav su-pružnicima osobito važnu i zapovjedenju, a jedno drugom obećanu na početku do kraja, a i onu glavnu - ljubav prema Bogu i prema bližnjemu - onako kako je nas Isus ljubio. Uz mnoge stručnjake - teologe, pedagoge, psihologe i ginekologe - seksologe, imali smo lijepu priliku informirati se i formirati o suvremenom braku i obitelji, njihovim problemima, ali i trajnim ljepotama koje ne mogu nestati, jer su od iskona do vječnosti...

Mnogo novoga se može graditi na čvrste temelje, ali svaki veliki rad nosi i svoje probleme. Kako je brak „gradilište“ (cit. pok. dr. Tadeja Vojnovića), a gradnja svakog objekta zahtjeva, mnogo je različitih doba u braku. Možemo ih, pomalo pjesnički, promatrati kao godišnja doba, gdje je proljeće - prvo vrijeme u braku, ljeto - rad i izgradnja obitelji, jesen - zrelost braka kada imamo i prve plodove odgoja naše djece i zima - kada se u starosti već pripremamo za zajednički susret s Gospodinom u vječnosti, a još uvijek se grijemo na ognju one ljubavi koja je planula davno i koja još ne dogorjeva. Zadržala nas je rečenica pozna-

atih talijanskih stručnjaka o svetosti kriza u braku. Bračni par Rino i Rita - koji nam je podario i svoje iskustvo o njihovoj bračnoj krizi - govorili su kako je kriza u braku neophodna i veoma važna i kako se bez krize ne može rasti u ljubavi i prijevći na novu razinu braka. Također, važno ju je na vrijeme prepoznati, „dijagnosticirati“ i - živjeti! Ako se „signalni“ da nešto nije u redu ne primijete, čuje se „alarm“ koji ozbiljno upozorava. „Simptomi“ krize potrebno je na vrijeme primijetiti, kako od „virusa“ ili „upale“ ne bi došlo do - „zapaljenja pluća“ u braku. Liječenje se - to je svima jasno, ali ne i lako! - provodi u razgovorima i djelima ljubavi, kako bi se stvari vratile na svoje mjesto. U tome „spremanju“, važno je staviti Boga na prvo mjesto, a ostalo se sve slaže samo po sebi... Roditelji će najbolje razumjeti - preventiva je za zdravlje (i braka!) najvažnija, te odmah na posao! Jedan naš vrlo mladi bračni par ima tajnu - svake subote jedno drugome priređuju malo iznenađenje. Ne dar, osobito ne skupi, nego romantičnu atmosferu, neko novo jelo ili slasticu, ples ili ljubavnu pjesmu...

Kako smo na ovom seminaru sudjelovali kao bračni par, a kako su i predavači i voditelji bili divni parovi s dugogodišnjim iskustvom, shvatili smo duboki smisao gesla ovog našeg susreta **te ih poče slati dva po dva** (Mk 6,7). Markovo evanđelje govori o slanju apostola, dakako, ali danas, kada svi moramo dati svoj dio u pastoralu braka, važno je da budemo „dva po dva“ - muž i žena, kateheta i vjeroučitelj, dvoje mladih animatora, dvoje prvopričesnika, pa i dvoje malenih koji će nadahnuti mnoge da upoznaju Boga, koji je Ljubav.

Ladislav i Vesna Huska

Jedan od najstarijih likovnih prikaza obitelji s našega područja (otac, majka i djeca) - pozlaćena staklena posuda, IV. st., Certissia, Đakovo (pronadana na nalazištu Štrbinci 2001. god.). Uz ovu očito kršćansku obitelj uočljiva je urezana rečenica: *Vivatis felicis in Deo*, što znači: *Živite sretno u Bogu*.

animatora, dvoje prvopričesnika, pa i dvoje malenih koji će nadahnuti mnoge da upoznaju Boga, koji je Ljubav.

za život: POST KRITIKE

Svakodnevno budite svjesni svojih pozitivnih misli i izrecite ih. Često pomislimo nešto lijepo o nekome - ali to NE KAŽEM, dok mi riječi kritike lako izlete iz usta. Odredite si jedan dan u tjednu za „post kritike“. NE DOZVOLITE si da kažete ni jednu negativnu riječ. Odlučite izreći dvije pohvale prije nego izreknete jednu kritiku. Planirajte „obiteljske dane hrabrenja“. To može biti rođendan ili koji drugi važan dan u životu kada će svatko od prisutnih reći slavljenu kako je voljen i cijenjen. (www.zbornica.com)

protiv života: NEUMJERENOST U JELU I PIĆU

Neumjerenost u jelu i piću ili proždrljivost obično se povezuje s pretjeranim prepuštanjem jelu i piću, ali ona može postojati i kod osoba s nezasićenim željama za bilo kojom aktivnošću, čak s pretjeranom brigom za tijelo pomoću vježbanja i dijetne ishrane. Proždrljivost može proizlaziti od izbjegavanja da se čovjek suprotstavi pretjeranim očekivanjima od samoga sebe, težnji da mu drugi uvijek odo-bravaju, izbjegavanju bliskosti i strahu od praznine.

(www.katolici.org)

Pismo Boga Oca, Tebi..

Božje Riječi koje ćeš sada čitati su istinite. One mogu promijeniti tvoj život ako im to dozvoliš, zato što one dolaze iz Božjeg srca. On te voli. On je Otac kojeg si tražio cijeli život. Ovo je Njegovo pismo za tebe.

Dijete Moje,

Ti me možda ne poznaješ, međutim ja znam sve o tebi. (Ps 139,1). Znam kada sjedneš i kada ustaneš. (Ps 139,2) Poznati su mi svi tvoji putovi. (Ps 139,3) Čak znam broj vlasi na tvojoj glavi. (Mt 10, 30) Stvoren si na moju sliku. (Post 1,27) U meni živiš, krećeš se i postojiš. (Dj 17,28) Jer si ti moj rod. (Dj 17,28) Poznavao sam te čak i prije nego si začet. (Jer 1,5) Izabrao sam te kad sam planirao stvaranje. (Ef 1,11-12) Ti nisi bio greška, jer su svi tvoji dani zapisani u mojoj knjizi. (Ps 139,16) Ja sam odredio točno vrijeme tvog rođenja i gdje ćeš živjeti. (Dj 17,26) Ti si divno sazdan. (Ps 139,14) Ja sam te satao u utrobi tvoje majke. (Ps 139,13) Ja sam te porodio na dan tvog rođenja. (Ps 71,6) Mene su ti pogrešno predstavili oni koji me ne poznaju. (Iv 8,41-44) Ja nisam udaljen niti ljut, nego sam potpuni izražaj ljubavi. (1 Iv 4,16) I moja želja je da ti poklonim svoju ljubav. (1 Iv 3,1) Jednostavno zato što si ti moje dijete i ja sam tvoj Otac. (1 Iv 3,1) Pružam ti više nego što će ikada moći tvoj zemaljski otac. (Mt 7,11) Jer sam ja savršeni Otac. (Mt 5,48) Svaki dobar dar koji dobijaš dolazi iz moje ruke. (Jak 1,17) Jer se ja staram za tebe i ja zadovoljavam sve tvoje potrebe. (Mt 6,31-33) Moj plan za tvoju budućnost je uvijek pun nade. (Jer 29,11) Zato što te volim vječnom ljubavlju. (Jer 31,3) Moja razmišljanja o tebi su nebrojena kao pijesak na obali morskoj. (Ps 139,18) Nad tobom se radujem pun veselja i pjesme. (Sef 3,17) Nikada neću prestati činiti ti dobro. (Jer 32,40) Jer si ti moja dragocjena svojina. (Izl 19,5) Želim te utvrditi cijelim srcem i dušom svojom. (Jer 32,41) I želim ti pokazati velike i divne stvari. (Jer 33,3) Ako me potražiš cijelim srcem, naći ćeš me. (Pnz 4,29) Raduj se u meni i dat ću ti sve što ti srce želi. (Ps 37,4) Jer ja sam taj koji proizvodi u tebi te želje. (Fil 2,13) U stanju sam učiniti za tebe puno više nego što ti možeš zamisliti. (Ef 3,2) Jer sam ja taj koji te najviše ohrabruje. (2 Sol 2,16-17) Također sam i Otac koji te tješi u svim tvojim teškoćama. (2 Kor 1,3-4) Kada si slomljenog srca, ja sam ti blizu. (Ps 34,18) Kao što pastir nosi janje, tako ja tebe nosim blizu svog srca. (Iz 40,11) Jednog dana ću izbrisati svaku suzu s tvoga lica. (Otkr 21,3-4) I uzet ću sve boli koje si pretrpio na ovoj zemlji. (Otkr 21,3-4) Ja sam tvoj Otac, i volim te čak isto toliko koliko sam volio svog sina, Isusa. (Iv 17,23) Jer u Isusu, moja ljubav prema tebi se otkrila. (Iv 17,26) On je potpuni izričaj mene. (Heb 1,3) On je došao pokazati da sam ja za tebe, a ne protiv tebe. (Rim 8,31) I reći ti da ja ne brojim tvoje grijeh. (2 Kor 5,18-19) Isus je umro da bi se ti i ja pomirili. (2 Kor 5,18-19) Njegova smrt je bila konačan izraz moje ljubavi za tebe. (1 Iv 4,10) Odrekao sam se svega što sam volio, da bi zadobio tvoju ljubav. (Rim 8, 31-32) Ako primaš dar mog sina Isusa, primaš mene. (1 Iv 2,23) I ništa te neće ponovno odvojiti od moje ljubavi. (Rim 8,38-39) Dođi kući, i ja ću prirediti veliku proslavu kakvu nebo nije vidjelo. (Lk 15,7) Uvijek sam bio Otac i uvijek ću ti biti Otac. (Ef 3,14-15) Moje pitanje je...hoćeš li ti biti moje dijete? (Iv 1,12-13)

Čekam te. (Lk 15,11-32) Voli te tvoj tata! SVEMOGUĆI BOG

jedna slika – jedna priča

Zdrav razum jedne guske

Sljedeće jeseni, kad ugledate divlje guske kako u obliku slova V lete prema jugu bježeći pred nadolazećom zimom, razmislite o onome što je znanost otkrila vezano uz razloge takvoga letenja. Kada jedna ptica zamahne krilima, stvara zračni tlak koji u usponu pomaže onoj koja se nalazi neposredno iza nje. Leteći u obliku slova V čitavo jato povećava brzinu leta barem za 71% u odnosu na let jedinke. Ptice koje zajedno lete prema istom cilju i drže se jata, stižu brže i jednostavnije do cilja jer jedna leti zahvaljujući poticaju druge. Kad se jedna guska odvoji od jata i pokuša letjeti sama, iznenada osjeti aerodinamični otpor pa se brzo vraća na položaj u jatu kako bi iskoristila snagu poticaja guske ispred sebe.

Ako i mi budemo imali zdravog razuma koliko jedna guska, ostat ćemo povezani s onima koji idu u istom smjeru kao i mi.

Kad se guska na čelu jata umori, polako se povuče i druga zauzima njezino mjesto voditeljice. Razborito je izmjenjivati se u obavljanju zahtjevnih poslova, bilo da je riječ o ljudima ili guskama na letu prema jugu. Guske otraga gaču kako bi ohrabile one sprijeda da održe brzinu. Koje poruke odašiljemo kada vičemo otraga? I na kraju (a ovo je važno), kad se neka guska razboli ili je rani metak pa mora napustiti položaj u jatu, druge dvije guske odlaze s njom u pratnji kako bi joj pomogle i zaštitile je. Ostaju s ozlijeđenom guskom sve dok ne bude opet u stanju letjeti ili dok ne umre. Tek tada je napuštaju kako bi same ili s nekim drugim jatom ponovno dostigle svoje.

Ako budemo imali zdravog razuma koliko jedna guska, i mi ćemo se na ovaj način uzajamno podržavati.

Somborske kapele

Piše: Stjepan Beretić

Kapela svetog Križa

Plemeniti građanin Sombora **Matija Mandić** je 1725. godine na groblju u Somboru podigao od čvrstog materijala malenu kapelu Sv. Križa. Nije zabilježeno jesu li pred tom kapelom bile postaje križnoga puta, ali je poznato da je iz župne crkve svake godine na blagdan Našašća svetoga Križa (3. svibnja) polazila procesija do te kapele. Kapela danas više ne postoji.

Kapela Sv. Ivana Nepomukog

Oko 1751. godine na zemljištu sućelice samostanu podigao je kameralni administrator **Franz Redl** kapelu Sv. Ivana Nepomukog. Kapela je doduše malena, ali je graditeljski raskošna, a bila je i prva zgrada u Somboru koja nije imala uobičajeno krovšte, već je ukrašena lijepom kupolom. U kapeli se do Drugoga svjetskog rata služila sveta misa na spomendan svetoga Ivana Nepomukog (16. svibnja), a kasnije je pretvorena u skladište župne crkve. Posljednjih desetljeća 20. stoljeća kupola kapele je propala. Istrulili su i traži na ovalnim prozorima kapele, te je, nagrižena zubom vremena, sve više propadala. Kapela je, na sreću, nastojanjem župnika **Josipa Pekanovića**, uz pomoć gradske samouprave, obnovljena. Izvorna oltarna slika je vremenom propala, a na njezinu mjestu danas stoji jedna novija slika. Obnovljena kapela se koristi kao slikarski izložbeni prostor.

Kapela Trpećeg Isusa

Građanin Sombora **István Nagy** je 7. travnja 1764. godine ponudio gradu da o svom trošku podigne kalvariju. Nadbiskup je odobrio podizanje kalvarije pod uvjetom da se grad primi obveze održavanja objekta. Kako se gradsko Poglavarstvo toga nije prihvatilo, sam darovatelj je odlučio da će do kraja svoga života održavati kalvariju. Na veliki utorak, 14. travnja 1767. godine je dovršena kalvarija i kapela s lijepim baroknim tornjićem. Istoga ju je dana blagoslovio dekan **Antun Bajalić**, čatalinski župnik (selo Csátalja sjeverno od Sombora u Mađarskoj). Dekanu su na svečanoj svetoj misi asistirali **o. Tadej Hegedűs** i **o. Joákim Gazsi**. Svećenstvo je s narodom za tu zgodu u svečanoj procesiji krenulo iz župne crkve do kalvarije. Ta se somborska kalvarija prostirala duž Bezdanskog puta od današnje Batinske ulice 48 (ugao Monoštorske i Batinske ulice) do Bezdanskog puta 76, gdje se na mjestu nekadašnje kapele danas nalazi ru-

ševina propalog stolarskog poduzeća „Sloga“. Poznato je da je kapela na kalvariji bila posvećena Trpećem Spasitelju. O tome svjedoči „Schematismus cleri archidieoceses Colocensis et Bacsensis 1870“ na 40. stranici. Prvi svećani križni put na novu kalvariju je na Veliki petak 17. travnja 1767. godine vodio **fra Nikola Đurčević**.

Nijemi svjedok nekadašnje duge somborske kalvarije su dva drvoreda koji i danas krase stazu duž koje su se nalazile kapelice – postaje križnoga puta. Drvored prestaje upravo kod kućnog broja 76, gdje se i završavao niz postaja lijepom, baroknom kapelom. Kapela je prema svjedočanstvu kalačkog Schematisma iz 1942. godine još postojala. I kapela i postaje križnoga puta su vjerojatno postojale sve dok 1924. godine nije podignuta nova, i danas postojeća somborska kalvarija pokraj Velikog katoličkog groblja.

Križ somborske crkve Presvetog Trojstva

Rijetko bogati i dragocjeni križ od kovanog željeza bio je više od cijeloga stoljeća ukras somborske župne crkve. Premda je taj elegantni križ zajedno s baroknom kupolom zvonika skinut i zamijenjen današnjom kupolom i današnjim križem, križ je ipak do danas sačuvan na koru crkve. Pod križem je spomenploča s tekstom: „Ovaj sveti znak našega spasenja krasio je 115 godina toranj naše crkve. Postavljen je 1. lipnja 1768. godine, a skinut je 8. lipnja 1883.“

Kapela Snježne Gospe

U knjizi „Mostonga i ostale vode zapadne Bačke“ (Novi Sad, 1998.) **Aleksan-**

dar Tasić na 256. stranici pod naslovom „Snježna Djeвица i Jozina kapela ili čudi Mostonge“ piše o nastanku kapele. Somborski senator **Josip Marković** se sa svojom suprugom jednog vrelog ljetnog dana našao na putu. Putovali su kočijom. Od jednom puče grom, digne se oluja, udari tuča, koja je prešla u susnježicu i snijeg. Stari Somborci i danas prepričavaju neobičan doživljaj Markovićevih. Dok su bijesni konji ubrzavali, iznenada se Markovićeve kočija obrela, pa zaustavila na jednom brežuljku na obali rijeke. Zaustavili su se pred nabujalom Mostongom. Da su konji samo malo povukli, završili bi u rijeci. Tada je Josip Marković učinio zavjet da će na tom brežuljku u somborskim Čičovima podići kapelu. Godine 1778. je počeo izvršavati svoj zavjet. Senator Josip Marković je zaslužan što je Veliki bački kanal izgrađen pod Somborom, poduzeo je i prve korake za ozelenjavanje Sombora. Dao je popločati nekoliko gradskih ulica. Njegova je zasluga i bukovačka šuma kao i ona u Šikari.

Fra Bono Mihaljević međutim zna nešto drugo. Još 30. rujna 1767. godine je kalački kanonik **Gabriel Glaser**, prepozit svetoga Pavla od Bača, izišao na mjesto današnje kapele, te je odredio da se na brežuljku kraj Sončanskog puta, pokraj Mostonge podigne kapela. Gradnja kapele nije započinjala sve do 11. srpnja 1780. godine. Toga je dana bezdanski župnik Antun Bajalić položio kamen temeljac. U kamen su položene moći svetoga Teodozija i Fortunata. Sve troškove oko gradnje kapele je na sebe preuzeo somborski senator i gradski sudac Josip Marković. Bilo je to za vrijeme dok je župom upravljao **fra Antun Jozić**.

Kapelu je, uz dopuštenje nadbiskupa, 9. rujna 1781. godine svečano blagoslovio bački župnik i dekan, **Franjo Gašlević**. Propovijed na hrvatskom jeziku izrekao hrvatski nedjeljni propovjednik **fra Ignacije Mareković**. Njemački je propovijedao sentivanski (Prigrevica) župnik **József Bernolák**. Za tu svečanost je fra Bono Mihaljević u procesiji poveo veliko mnoštvo Somboraca.

Somborski katolici i danas u prvu nedjelju poslije spomendana Posvete bazi-like svete Marije Velike (5. kolovoza) rado hodočaste Snježnoj Gospi. U mome djetinjstvu su za to proštenje dolazili i hodočasnici iz Bačkog Monoštora i Sonte.

Uz kapelu postoji kuća u kojoj je stanovao čuvar svetišta. Njegova je dužnost bila da danomice zvonu pozdravljenje, ali i svaki put kad bi zaprijetilo ljetno nevrijeme donoseći tuču. Kapela ima lijep trijem, gdje se na proštenje postavljao oltar i propovjedaonica kako bi okupljeno mnoštvo pratilo svetu misu. Iznad kapele je podignut i mali zvonik. Uz Sončanski put podignuta je ograda, a oko brežuljka na kojem počiva kapela zasađena su drva koja hodočascima daju hlad u ljetnoj žegi.

Rezultati Godine svećenika

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Poštovani, nedavno je u Rimu završena Godina svećenika. Što je bio cilj svega toga? Kakvi su rezultati i ima li ih? Gotovo svaka godina je posvećena nečemu, a rezultati kao da „kaskaju“. Nije li sve to puka formalnost?!

B. B., Subotica

Hvala na pitanju. Pokušat ću odgovoriti iz više aspekata kako bi bilo jasnije čemu te tzv. „ciljane godine“. I, odmah na početku, moram ustvrditi da to nije puka formalnost. Živimo u vremenu kada su sredstva komunikacije gotovo bezgranično razvijena. Lako se informiramo o bilo kojem događaju ili problemu sa čitave kugle zemaljske i vrlo brzo bivamo jedan dio povijesti te nama zajedničke kuće zemlje, kako je to govorio papa Ivan Pavao II. Povezani smo, dakle, ne samo ontološki kao stanovnici iste kuće, nego – za nas vjernike – i kao ljudska zajednica čiju povijest vodi Bog. Stoga nas ne može ostaviti indiferentnima nikakav događaj, potreba ili život ljudi oko nas, te kao što tvrdi II. vatikanski sabor u Konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu, dijelimo zajedno radost i nadu svih ljudi. Dakle, s jedne strane ste u pravu da je proglašavanje godine nekom osobitom nakanom pokušaj upozorenja na tu temu cijeloga čovječanstva. To je uistinu novijeg datuma. Ranije su započeli s tom praksom Ujedinjeni narodi i Crkva je često prihvaćala te inicijative. No, Crkva poznaje u svojoj povijesti i prije takve slučajeve, na poseban način kada su tzv. Jubilarne godine. Bilo kako bilo, čini se da ova praksa ima svoje opravdanje. Što se tiče Godine svećenika, opće je poznato da je papa Benedikt XVI. u svojim odlukama vrlo promišljen i odmjeran. Sto pedeseta obljetnica smrti svetoga Ivana Marije Vianneya, župnika arškog, a zaštitnika svećenika, napose župnika, je poticaj za suvremenu Crkvu da razmišlja zajedno o otajstvu svećeničke službe. Nije nikakva tajna da je broj duhovnih zvanja u novijim vremenima u opadanju. Jednako tako, ovo vrijeme globalizacije, hedonizma i rastakanja Europe, napose u redu vrednota, neobično je važno i u nekom smislu alarmantno vrijeme. Europa se polako odriče svojih korijena, a posljedica je brkanje vrednota. Teško je u takvom mentalitetu uspostaviti ponovno ljestvicu vrednota po načelima kršćanstva. Nikada kao sada individualizam i relativizam nisu tako opečatili vrijeme kao danas. Jasno da

je i svećenik „dijete svoga vremena“ i da ove okolnosti dovode u krizu svećenički identitet. Ivan Maria Vianney, razapet u vremenu između Francuske revolucije i ukazanja Blažene Djevice Marije u Lourdesu, određuju lik svećenika koji je morao proći sličnu krizu identiteta vlastitu našem vremenu. Način na koji je taj svećenik odgovorio izazovima bio je vrlo jasan. Svećenik je Božji čovjek, zagledan u Boga i u službi ljudi. Posjeduje veliki milosni dar poslanja, odgovornost za zajednicu ali i potrebu da vlastitim djelima – pa i djelima pokore – služi ljudima. Takav lik svećenika, koji je i žrtvenik i žrtva, najbolji je odgovor mentalitetu egoizma, individualizma i hedonizma. Dakle, bez sumnje da je Ivan Marija Vianney nama svećenicima snažna poruka i poticaj. On, koji je svojim služenjem Bogu postao ne samo župnik arški nego svjetlo svim svećenicima, i danas je poruka svima. Vjerojatno je to motiv koji je potaknuo Benedikta XVI. da proglasi Godinu svećenika. S druge strane je to poruka cijeloj Crkvi i poziv na molitvu. Trajno ostaju aktualne Isusove riječi: žetva je velika a poslanika malo, molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u svoju žetvu. Duhovna zvanja su uvijek znak životnosti Crkve. Crkva koja ne rađa novim svećeničkim zvanjima je besplodna Crkva.

Nikada se ni jedna godina ne proglašava u očekivanju rezultata, nego u sagledavanju problema ili potrebe. Što je bio dakle cilj ove godine? Svećenike upozoriti na njih same. Pozvati ih da razmišljaju o svome poslanju i preispituju svoj način pastorala. To je u svjetlu Krista svećenika i velikih svećenika koje Bog podiže u svakom vremenu.

Takve mjesne Crkve gdje nema zvanja nemaju ni budućnosti. Nikada se Crkva ne boji da će nestati jer je iza nje božanska garancija: i vrata je paklena neće nadvladati... Ali nigdje ne stoji da neće nestati pojedine mjesne Crkve. Europa je upravo u tim mjesnim Crkvama u teškoj krizi. Već su trećina klera u Europi svećenici s drugih kontinenta. Ni to nije upitno, ali je znakovito. Stoga je ova godina jakim božanskim svjetlom obasjala misterij svakog svećeničkog zvanja i nas svećenike „bacila na koljena“. S druge strane je to isto božansko svjetlo obasjalo nebrojene duše vjernika i potaknulo na molitvu. Kada, dakle, govorimo o rezultatima, trebamo odmah imati jasan stav: nikada se ni jedna godina ne proglašava u očekivanju rezultata, nego u sagledavanju pro-

blema ili potrebe. Crkva nikada neće stati samo na vanjskim manifestacijama, a još manje formalnostima, uvijek će ići u dubinu. Međutim, doseg dubine ljudske osobe, pa i otajstva Crkve neće nikada biti odmah vidljiv u vanjskim rezultatima jer je tvorac tih promjena sam Bog. Što je bio dakle cilj ove godine? Svećenike upozoriti na njih same. Pozvati ih da razmišljaju o svome poslanju i preispituju svoj način pastorala. To je u svjetlu Krista svećenika i velikih svećenika koje Bog podiže u svakom vremenu. Ovaj puta je Papa „prstom uperio“ na lik Ivana Vianneya. Kako izreći bilo kakvim statistikama, rezultatima sve ono što se u dušama svećenika dogodilo ove godine? Teško. A dogodilo se sigurno puno. Napose u dušama mladih koji se za svećeništvo spremaju i onima kojima Bog kuca na vrata srca. Taj će odaziv uslijediti. Vjerojatno ćemo uživati plodove odaziva. Još dublja je tajna, a sigurno se dogodilo pomicanje u dubinu neizmjernog mnoštva vjernika koji su ove godine žarko molili za svoje svećenike. I za kvalitetu i za broj. To smo već mnogi osjetili. Dakle, Godina svećenika po vašem pitanju i terminologiji je ipak uspjela. Samo što su ti uspjesi zapisani duboko u savjesti i dušu i uživati ćemo plodove tijekom vremena. Ono što se zadnja tri dana događalo u Rimu pri

završetku godine, toliko je veličanstveno, toliko ohrabrujuće i toliko snažno porukom da je teško ne vjerovati u prekretnicu u povijesti Crkve.

Što se tiče ostalih godina, radi prostora ne mogu dulje raspravljati, ali je to uvijek znak Crkve kao majke koja se brine da posebnom nakanom usmjeri, obogati i upozori na potrebe, okolnosti, datume i da odgovor na izazove našega vremena. Sjetimo se Godine svetoga Pavla. Nikada u povijesti nije postojala takva cjelovita egzegeza Pavlovihih tekstova kao što je bilo prošle godine. Pavao je „oživio“ u našem vremenu. Dakle, na kraju, ipak mislim da rezultati ne „kaskaju“ nego stižu na pravo mjesto i na pravi način. Crkva ostaje otajstvo.

U susret događanjima

MLADA MISA

Zahvalno euharistijsko slavlje za primljene sv. Redove vlč. Vladimira Sedlaka, bogoslova župe Marija Majka Crkve u svetištu Majke Božje na Bunariću
24. 07. 2010. u 18 sati

Misa mladih

2. 07. s početkom u 20 sati u Đurđinu u crkvi Sv. Josipa Radnika

V. FESTIVAL MARIJANSKOG PUČKOG PJEVANJA

10. 07. 2010. u 18 sati

u crkvi Sv. Petra i Pavla u Bačkom Monoštoru u organizaciji KUDH "Bodrog"

Iz programa „Dužijance 2010.“

XXV. saziv „Prve kolonije naive u tehnici slame“ – Tavankut
9. 07. u 19,00 otvorenje, a 17. 07. u 19,00 zatvaranje saziva

„Takmičenje risara“ – Stari Žednik
10. 07., subota 6,00 – 22,00

„Dječja dužijanca 2010.“
11. 07. u 10,00 – Svečana sv. misa u katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske

Dužijance

Stari Žednik, 11. 07. u 10 sati
Bajmok, 11. 07. u 10 sati
Donji Tavankut, 18. 07. u 10,30 sati
Mala Bosna, 25. 07. u 10 sati
Đurđin, 1. 08. u 10 sati
Ljutovo, 1. 08. u 17 sati

Etno izložba „S Božjom pomoću“
„Likovni susret“ u Subotici
3. 08., utorak u 19 sati

4. 08., srijeda u 19,00
KNJIŽEVNA VEČER u organizaciji Katoličkog instituta „Ivan Antunović“ u HKC „Bunjevačko kolo“
– predstavljanje monografije „100 bandaša i bandašica“;
– dodjela Antunovićeve nagrade

Središnja svečanost

6. 08., petak
* 19,00 – Otvorenje izložbe radova s XXV. saziva „Prve kolonije naive u tehnici slame“ iz Tavankuta – Gradska kuća (traje do 28. 08. 2010.)
* 20,00 – Tamburaška večer – Trg slobode

7. 08., subota
* 18,00 – Svečano Večernje u katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske
* 20,00 – Skupština risara i Gala koncert folklornih skupina

8. 08., nedjelja
* 8,45 – Ispračaj i blagoslov bandaša i bandašice u crkvi Sv. Roka
* 10,00 – Svečano euharistijsko slavlje u katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske
* 11,30 – Svečana povorka do središnjeg gradskog trga
* 18,00 – Posjet grobu Blaška Rajića
* 19,00 – „Bandašicino kolo“ – Trg slobode

Međunarodna likovna kolonija „Bunarić“
11. 08., srijeda u 18,00 – otvorenje
14. 08., subota u 18,00 – zatvaranje

Bunaričko proštenje
Svetište Majke Božje na Bunariću
28. – 29. 8., subota, nedjelja

Sljedeći broj *Zvonika* izlazi u kolovozu

Hrvatska Čitaonica

Čitajte tisak, posudite knjige i porazgovarajte s prijateljima u Hrvatskoj čitaonici
Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

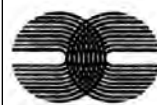
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

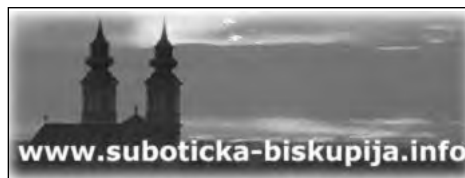
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice programa na hrvatskom jeziku

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku svaku večer od 18-21 sat na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju: **Zvonik**

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, s. Blaženka Rudić, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: 1450 din
- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Rimokatolička vjerska zajednica - Biskupski ordinarijat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, Serbia.

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

 551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica, Jo Lajoša 4a

tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

www.hiz.rs

27 GODINA ISKUSTVA
40 IZOLOVANIH CRKVI
- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE

I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE

DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
 SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
 LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
 Koste Abraševića 16
 Redakcija: 021/4790529
 Program: 021/4790464
 SMS: 063/598441
 radiomarija.srbija@gmail.com
 www.radiomarijasrbije.org

Kontakt:
SUBOTICA
 Starine Novaka 58
 Redakcija: 024/692255
 Program: 024/692259
 SMS: 063/445523
 mariaradio@tipnet.rs
 www.mariaradio.rs

POMOZITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
 Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
 21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

URBANE LEGENDE

TWINGO 1.2
8.990 EUR

- klima uređaj
- ABS
- radio cd sa komandama pri upravljaču
- el. podizači stakala
- svella za maglu

CLIO STORIA 1.2
8.990 EUR

- klima uređaj
- ABS
- radio cd sa komandama pri upravljaču
- el. podizači stakala
- putni računar

Dodatnih 500 eur popusta uz Renault finansiranje

AUTO CAR VIDAKOVIĆ, SUBOTICA
Braće Radića 51-53. Tel.: 024/553-567

DRIVE THE CHANGE

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- Karadorđev put 2, SUBOTICA
- Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU

www.funero.co.rs

E-mail: funero@funero.co.rs

WiFi **Najpovoljniji**

5GB mjesečno!

2048kbps simetrična brzina (i kod upload-a!)

999 dinara

Internet paket

- Besprijekorna i brza komunikacija sa videom i glasom ako koristite Skype, MSN Live, Yahoo Messenger ili neki drugi popularni IM klijent
- Lako i brzo postavljanje fotografija i videa na Vaš Facebook, Flickr, Picassa... nalog
- Više nego dovoljno megabajta za svakodnevno posjećivanje vaših omiljenih web stranica
- Velika brzina kod slanja e-maila

Subotica, Karadorđev put 2, 024 / 555-765, www.tipnet.rs

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

Zlatna harfa u katedrali

Liturgijska ruha, oprema i pribor.
Sve na jednom mjestu.

Tel.: 024/755-002, Mobitel: 064/130-73-93

Jubilej zavjeta s. Brigite Stantić

CRKVO SLIKAR
DEKORATIVNI MOLERAJ

AMBROŠIĆ IVAN

Telefon: 025 25 658
Mobitni: 064 26 444 58

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG
ZAVRŠNI RADOVI GRADEVINE

2000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

Želim pred Bogom biti kao dijete,
u jednostavnosti
i potpunoj sigurnosti
da me on ljubi.
Želim mu s povjerenjem
predati sve svoje potrebe
i dopustiti mu
da me vodi svojom rukom.

